

บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริม
การพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

นายพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์

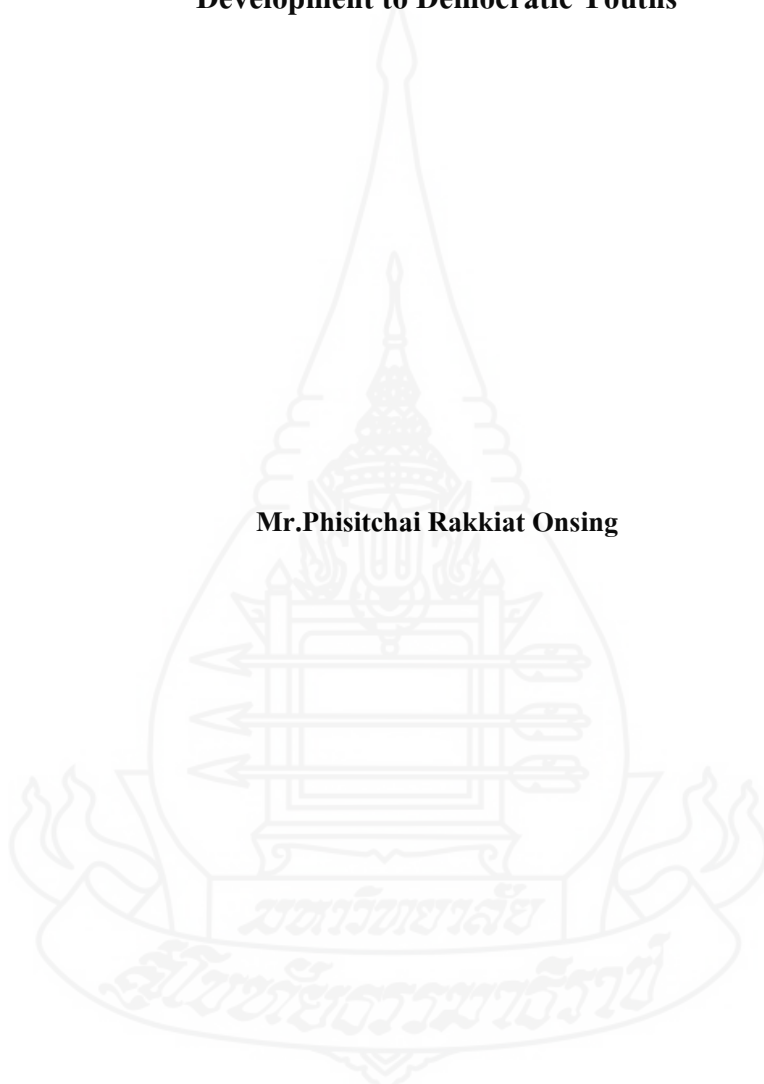

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Roles of the Secretariat of the House of Representative in Promotion of Political
Development to Democratic Youths**

Mr.Phisitchai Rakkiat Onsing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politic and Government

School of Political Science

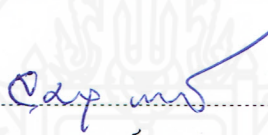
Sukhothai Thammathirat Open University

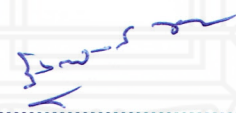
2013

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนา
การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย
ชื่อและนามสกุล นายพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม
2. รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล หนิมพานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีफल)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของอาจารย์รุ่งพงษ์ ชัยนามและอาจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานอีกด้วย ขอขอบคุณ คุณอารีรัตน์ ปานจับ คุณจารุวรรณ อรชร คุณยิ่งภัทร์ สุวรรณวงษ์ คุณวัชรภรณ์ ภัทรสุขศิริ สำหรับข้อแนะนำและความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในการทำวิจัย นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัว ซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

พิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์

ตุลาคม 2557

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่
เยาวชนประชาธิปไตย

ผู้วิจัย นายพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์ **รหัสนักศึกษา** 2518000654 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม (2) รองศาสตราจารย์
สุจิตรา หังสพฤกษ์ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชน
ประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2) ศึกษาผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย
ตลอดจนแนวทางการดำเนินการต่อไปในอนาคต (3) ศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับ
บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชน
ประชาธิปไตย (4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยที่มีเพศ อายุ ที่
แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงปริมาณประกอบกัน ใน
ส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำที่มีความเกี่ยวข้อง
กับการดำเนินโครงการเยาวชนประชาธิปไตย จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การ
วิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอในลักษณะเชิงอุปนัย และพรรณนาสำหรับวิจัย
เชิงปริมาณนั้น กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนประชาธิปไตยจำนวน 360 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า (1) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้
ทางการเมือง และการส่งเสริมมีส่วนร่วมทางการเมือง (2) ผลการดำเนินการพบว่าเยาวชนประชาธิปไตยมี
พัฒนาการทางการเมืองที่ชัดเจน และมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการเมืองของไทย (3) ความคิดเห็น
ของเยาวชนประชาธิปไตยในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก (4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยใน
การส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพบว่า
เพศและอายุของเยาวชนประชาธิปไตยที่แตกต่างกันมีความเห็นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ บทบาท การส่งเสริม การพัฒนาการเมือง การเรียนรู้ทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง
เยาวชนประชาธิปไตย

Thesis title: Roles of the Secretariat of the House of Representative in Promotion of Political Development to Democratic Youths

Researcher: Mr. Phisitchai Rakkiat Onsing; **ID:** 2518000654; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Rungpong Jayanama, Associate Professor; (2) Sujittra Hungspruke, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The objectives of the study were to: (1) study the roles of promotion of political development to democratic youths of the Secretariat of Parliament; (2) study the work performance, problems and difficulties of the Secretariat of Parliament in the promotion of political development to democratic youths, including practical guidelines for the future; (3) study the democratic youths' opinions regarding the roles of the Secretariat of Parliament in promotion of political development; and (4) compare the opinions regarding the roles of the Secretariat of Parliament in promotion of political development of democratic youths of different sex and age.

The study was mainly a qualitative research with a quantitative portion. The key informants consisted of 8 political and government officials who were responsible for the democratic youth project. The data collection tool was an in-depth interview form. The data were analyzed through content analysis and descriptive analysis. For the quantitative portion, the sample population consisted of 360 students participating in the democratic youth project, chosen through accidental sampling. Questionnaires were used to gather data for statistical analysis, comprising percentage, mean and t-test.

On the basis of the results of this research, it can be concluded that: (1) the Secretariat of Parliament has the roles of promotion of political studies and participation; (2) work performance analysis showed that the students who participated in the democratic youth project clearly developed their political knowledge and could play an important role in the political development of Thailand; (3) the majority of youth participants had a very positive opinion of the Secretariat of Parliament's promotion of political development to democratic youths; and (4) no statistically significant relationship was found between democratic youths' sex and age and their opinions regarding the roles of the Secretariat of Parliament in promotion of political development (confidence level 0.05).

Keywords: Roles, Promotion, Political development, Political study, Participation in politics

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ประเด็นปัญหาการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง	7
บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรฯ	14
การเรียนรู้ทางการเมือง	14
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	18
ความเป็นมาโครงการยุวชนประชาธิปไตย	26
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 1 บทบาทการส่งเสริมการพัฒนาการทางการเมืองฯ.....	38
ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคฯ.....	45
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยฯ.....	85
ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยฯ.....	90
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปการวิจัย	99
อภิปรายผล	108
ข้อเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	123
ก แบบสัมภาษณ์	125
ข แบบสอบถาม	128
ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของเยาวชนประชาธิปไตยที่ตอบแบบสอบถาม.....	85
ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนา การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.....	86
ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทด้านการส่งเสริม การเรียนรู้ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.....	84
ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทด้านการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.....	89
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาท ในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมจำแนกตามเพศ.....	91
ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจำแนกตามเพศ.....	91
ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามเพศ.....	93
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาท ในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมจำแนกตามอายุ.....	95
ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาท ในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจำแนกตามอายุ.....	96
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาท ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามอายุ.....	97

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 วงจรการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Cohen และ Upoff.....	23

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขถือเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการปกครองจากระบบที่ยึดถือบุคคลเป็นหลักมาเป็นการยึดถือกฎหมายแทน และเปลี่ยนจากหลักการที่พระมหากษัตริย์มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการปกครองมาเป็นระบบประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจการปกครอง ดังนั้น ภายใต้ระบบการปกครองใหม่นี้ความเป็นประชาธิปไตยโดยข่มขืนอยู่กับรัฐธรรมนูญที่เป็นกติกา กำหนดโครงสร้างและกระบวนการปกครอง ตลอดจนบทบาทของประชาชนในการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กระทำผ่านพรรคการเมือง สภาผู้แทนราษฎร รัฐบาล (นิคม รัฐอมฤต 2550: 28)

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญทั้งที่เป็นฉบับถาวรและชั่วคราว โดยฉบับชั่วคราวเป็นการตราขึ้นโดยคณะผู้ยึดอำนาจการปกครอง ซึ่งคณะดังกล่าวจะยกเลิกรูปแบบและกระบวนการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเช่น ยกเลิกสภาผู้แทนราษฎรหรือห้ามพรรคการเมืองทำกิจกรรมทางการเมือง ไม่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองจำกัดเสรีภาพของสื่อสารมวลชน เป็นต้น ในขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับถาวร จะมีการดำเนินการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย โดยรัฐบาลจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และจัดกิจกรรมทางการเมือง สำหรับขอบเขตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ สำหรับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อาจแบ่งได้ 3 ยุคสมัย (นิคม รัฐอมฤต 2550: 29) ตามลักษณะของกลุ่มพลังทางสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการเมือง ดังนี้

1. ยุคอำมาตยาธิปไตย พ.ศ.2475 – 2516
2. ยุคประชาธิปไตยครึ่งใบ พ.ศ.2516 – 2535
3. ยุคธนาธิปไตย พ.ศ.2535 – ปัจจุบัน

ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬปี 2535 เป็นต้นมา กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองได้กระทำอย่างรอบด้าน นับตั้งแต่การแก้ไขโครงสร้างการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การขยายตัวของภาคประชาสังคม การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 ได้กระทำในหลายประเด็นต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 นับว่าเป็นการพัฒนาการเมืองอีกขั้นในแง่ของการรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การจัดตั้งองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การขยายบทบาทของประชาชนในทางการเมือง โดยเปลี่ยนรูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น นอกจากนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยให้ความเจริญก้าวหน้า จึงได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการเมืองไทย รวมทั้งมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานของรัฐ แต่การดำเนินการตามแผนดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จ (นิยม รัฐอมฤต 2550: 31) อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการพัฒนาการเมือง ได้มีการดำเนินการ โดยกลไกฝ่ายรัฐสภาอยู่ในระดับหนึ่ง กล่าวคือได้มีการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้าใน พ.ศ.2541 ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย โดยจัดการฝึกอบรมผู้นำทางการเมือง ข้าราชการ ผู้บริหารภาคเอกชน นอกจากนี้ ยังจัดทำโครงการอบรมและเผยแพร่ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองให้กับองค์กรทางการศึกษา และประชาชนในระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์กิจกรรมร่วมรัฐสภา ประชาสังคมในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเป็นเครือข่ายในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและสนับสนุนกิจกรรมในท้องถิ่น

สำหรับการส่งเสริมพัฒนาการเมืองของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ถือว่าเป็นบทบาทหนึ่งในการดำเนินการเพื่อเผยแพร่ ปูปลูกฝังค่านิยมการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของเยาวชนไทยที่มีต่อประเทศและจะเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยของประเทศในอนาคตจึงได้จัดโครงการเยาวชนประชาธิปไตย ภายใต้การดำเนินการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนสนใจศึกษาหาความรู้ และติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ตลอดจนข่าวสารความรู้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของประเทศ ตลอดจนสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปขยายผลรวมถึงสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยเพื่อเผยแพร่ความรู้ ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้และเพื่อสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม และมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิต

บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนา

การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยถือเป็นบทบาทที่สำคัญบทบาทหนึ่งในการขับเคลื่อนประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นและแพร่หลายในประเทศ ทั้งยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาบทบาทของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2.2 เพื่อศึกษาผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย ตลอดจนแนวทางการดำเนินการต่อไปในอนาคต

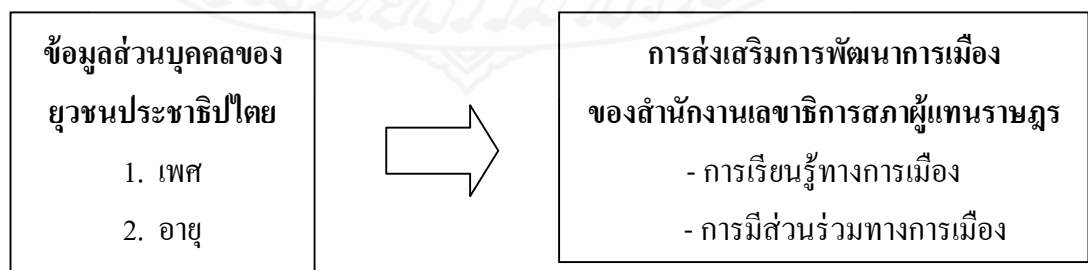
2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกัน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ประเด็นปัญหาการวิจัย

4.1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

4.2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองอย่างไร

4.3 เยาวชนประชาธิปไตยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองในระดับใด

4.4 เยาวชนประชาธิปไตยที่มีเพศ อายุ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแตกต่างกัน

5. สมมติฐานการวิจัย

5.1 เยาวชนประชาธิปไตยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยในระดับมาก

5.2 เยาวชนประชาธิปไตยที่มีเพศและอายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน

6. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยตั้งแต่ ปี 2545 จนถึงปี 2554

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 **ยูวชนประชาธิปไตย** หมายถึง เยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำเร็จการฝึกอบรมตามโครงการยูวชนประชาธิปไตย ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

7.2 **การส่งเสริมการพัฒนาการเมือง** หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของยูวชนประชาธิปไตยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยการฝึกอบรม การให้ความรู้ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ฯลฯ ตลอดจนการส่งเสริมให้ยูวชนประชาธิปไตยมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม

7.2.1 **การส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง** หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนและปรุงแต่งระบบความรู้ ทักษะ นิสัย หรือการแสดงออกต่าง ๆ โดยผ่านกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนเกิดความสนใจ เรียนรู้ เข้าใจ ตลอดจนการกระตุ้นถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบของหลักสูตรที่มีความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริม

7.2.2 **การมีส่วนร่วมทางการเมือง** หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ และไม่ว่าจะมีการจัดระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน เพื่อผลในการมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม

7.3 **วัฒนธรรมทางการเมือง** หมายถึง รูปแบบของการกำหนดทิศทางสู่เป้าหมายทางการเมือง ส่วนใหญ่แสดงออกในรูปแบบของความเชื่อสัญลักษณ์ และคุณค่า

7.4 **การสร้างเครือข่าย** หมายถึง การติดต่อและการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ

7.5 **ทัศนคติทางการเมือง** หมายถึง ระบบความเชื่อในทางการเมืองของบุคคล

7.6 **การเผยแพร่ประชาธิปไตย** หมายถึง กระบวนการในการถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในรูปแบบของการปฏิบัติ ข่าวสาร หรือพฤติกรรมไปสู่ที่ต่างๆ จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไปสู่กลุ่มบุคคลอื่นโดยกว้างขวาง จนเป็นผลให้เกิดการยอมรับความคิดและการปฏิบัติเหล่านั้น อันมีผลต่อโครงสร้างและวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในที่สุด

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ทราบถึงบทบาท และกระบวนการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

8.2 ได้ทราบถึงผลการดำเนินการตามบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

8.3 เพื่อนำไปปรับปรุงการฝึกอบรมและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ประชาชนในทุกกระดับ

8.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการเมืองได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยมีแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง
2. บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย
3. ความเป็นมาโครงการเยาวชนประชาธิปไตย
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง

1.1 ความหมายของการพัฒนาการเมือง

คำว่า “การพัฒนาการเมือง” เป็นคำใหม่ ยังไม่มีความหมายอันหนึ่งอันเดียวที่ยอมรับกันในหมู่นักวิชาการ นักรัฐศาสตร์ได้พยายามให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน และมีความหมายที่ให้อันไว้ยังเป็นจำนวนมาก และหลายอันก็มีความหมายคล้ายคลึงกัน (สุจิต บุญบงการ 2546: 7-12) ดังนี้

ลูเซียน พาย (Lucian W.Pye 1966: 33-34) ได้รวบรวมความหมายของการพัฒนาการเมืองที่นักรัฐศาสตร์ให้ไว้พอสรุปได้ ดังนี้

- 1) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึงเป็นสภาพทางการเมืองอันช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม
- 2) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อว่าในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตยหรือเผด็จการ จะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและการดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาการเมือง อันเป็นตัวอย่างแก่ระบบอื่น ๆ เช่น การปกครองมีลักษณะที่มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ เน้นการให้สวัสดิการ และการมีส่วนร่วมทาง

การเมืองของประชาชนอย่างน้อยในระดับหนึ่ง

- 3) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงการเมืองให้เป็นสมัยใหม่
- 4) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งมีลักษณะที่รัฐบาลมีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของลัทธิชาตินิยม และมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง สถาบันของรัฐจะต้องสามารถดำเนินนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิชาตินิยมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างชาติ (Nation - Building)
- 5) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมายใน ความหมายของการพัฒนาระบบราชการและระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยทันกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่ชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณี มาสู่มวลชน โดยเห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้
- 7) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ความหมายนี้มีผู้นิยมใช้กันมาก แต่ถูกโจมตีเสมอว่าเป็นความหมายที่ลำเอียงเพราะเห็นว่าระบอบการเมืองในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนา
- 8) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระเบียบ หลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้น การพัฒนาการเมืองจึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบไม่วุ่นวาย ความวุ่นวายไม่ควรจะเป็นเรื่องของการพัฒนาทางการเมือง ควรจะเป็นเรื่องของความเสื่อมทางการเมืองมากกว่า
- 9) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการระดมกำลังและอำนาจ ความหมายนี้เป็น การเน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน ระบบการเมืองใดสามารถระดมสรรพกำลังในการแก้ไขปัญหาของประเทศได้ มีอำนาจในการดึงประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของระบบได้ ถือว่าเป็นระบบที่มีการพัฒนา
- 10) การพัฒนาการเมืองเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านของชีวิตมนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด

รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองด้วยเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน ได้เสนอแนะการมองการพัฒนาการเมืองในอีกลักษณะหนึ่งคือ ให้พิจารณาถึงองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง

ลูเซียน พาย (W.Pye, 1966: 33 - 34) ได้เสนอองค์ประกอบ 3 ประการของการพัฒนาทางการเมืองไว้ ดังนี้

1) ความเท่าเทียมกัน (Equality) ความเท่าเทียมกันนี้มิได้มีความหมายแต่เฉพาะความเท่าเทียมกันตามกฎหมายหรือสิทธิเท่าเทียมกันในทางการเมืองของประชาชนเท่านั้น แต่ยังรวมรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งในระบบประชาธิปไตยและในระบบเผด็จการ

2) ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) ความสามารถนี้เกี่ยวกับการดำเนินนโยบาย (Output) ของระบบ เป็นเรื่องของความสามารถของระบบว่าจะผลักดันสังคมและระบบเศรษฐกิจให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ ได้มากน้อยเพียงใด

3) การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) ในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วจำเป็นต้องมีการจำแนกหน่วยงานออกไปตามความสามารถเฉพาะอย่าง มีความรับผิดชอบที่เฉพาะเจาะจง ถือว่าเป็นการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถ แต่การแบ่งแยกเช่นนี้ไม่ใช่ก่อให้เกิดการแตกแยกและเป็นอิสระเอกเทศ แต่จะต้องมีการร่วมมือกัน ประสานงานกัน และต้องสอดคล้องกับการรวมตัวกันในชาติ

แอลมอนด์ และเพาเวล (Almond and Powell, 1966: 229-300) ได้วางลักษณะของการพัฒนาการเมืองไว้ ดังนี้

1) การแบ่งแยกความแตกต่างในโครงสร้างทางการเมือง ลักษณะนี้เช่นเดียวกันกับที่พายได้กล่าวไว้

2) วัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นแบบของทางโลก (Secularization of Political Culture) เนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมจารีตประเพณีมักเป็นแบบไม่มีเหตุผล ยึดถือในเรื่องโชคกลางหรือความเชื่อที่ติดต่อกันมาโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ส่วนการทำวัฒนธรรมทางการเมืองให้เป็นแบบทางโลกนั้น หมายถึง การทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีลักษณะเป็นแบบมีเหตุผล มิใช่เป็นเรื่องโชคกลางหรือความเชื่อมงาย เป็นแบบที่คำนึงถึงข้อเท็จจริง คือ การเชื่อในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือการจะทำการอย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องพิจารณาจากข้อมูลที่เป็นจริง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้เป็นสังคมอุตสาหกรรม

3) ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy) หมายถึง ความเป็นอิสระของหน่วยต่าง ๆ ในระบบ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่น ระบบพรรคการเมือง ตลอดจน

กลุ่มผลประโยชน์ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มีการจัดองค์การที่ดี และสามารถดำเนินงานได้โดยมีอิสระพอสมควร

ฮันติงตัน (Huntington, 1968: 34 - 35) ได้เสนอความหมายของการพัฒนาการเมืองอีก ความหมายหนึ่งที่น่าสนใจ เขาได้เสนอว่าการพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องที่แตกต่างไปจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เป็นสมัยใหม่

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เป็นสมัยใหม่

1) เป็นเรื่องของการแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างซับซ้อนมากขึ้น (Structural Differentiation)

2) เป็นเรื่องของการขยายอำนาจการปกครองของรัฐบาลกลางให้ครอบคลุมไปทั่วรัฐทุกส่วนในรัฐอยู่ภายใต้รัฐบาลอันเดียวกัน อยู่ภายใต้กฎหมายอันเดียวกัน (Nationalization of Authority) หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการเสริมสร้างอำนาจการปกครองให้มีเอกภาพ (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ 2542: 293)

3) เป็นเรื่องของกรมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแต่การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) ให้กับระบบเพื่อให้ระบบสามารถเปลี่ยนแปลงจากจารีตประเพณีมาสู่ความเป็นสมัยใหม่ได้โดยไม่มีควมวุ่นวายไร้เสถียรภาพ ทุกระบบไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจากระบบเก่าไปสู่ระบบการเมืองแบบใหม่ข้างต้นได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง หลายประเทศประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้กำลังรุนแรงทางการเมืองจนการเปลี่ยนแปลงต้องชะงักงัน เกิดความเสื่อมทางการเมือง

ฮันติงตัน ได้เสนอว่าการทำให้ระบบการเมืองสามารถแก้ปัญหาความวุ่นวายอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ได้ จะต้องสร้างให้ระบบและสถาบันมีลักษณะของ “ความเป็นสถาบัน” (Institutionalization) ด้วยลักษณะเช่นนี้เท่านั้น ระบบหรือสถาบันทางการเมืองจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกลั่นกรองการขยายตัวของกรมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างดี

นอกเหนือจากการสนับสนุนที่ได้รับจากประชาชนแล้ว ความเป็นสถาบันยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก (Huntington, 1968: 12 - 24) ดังนี้ คือ ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) การมีองค์การที่ซับซ้อน (Complexity) การมีความเป็นกลุ่มก้อน (Coherence) และความเป็นอิสระ (Autonomy) ลักษณะเช่นนี้จะทำให้สถาบันสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาการเมืองในสายตาของฮันติงตันก็คือการสร้างความเป็นสถาบันทางการเมือง (Political Institutionalization) นั่นเอง

ฮันติงตันและโดมิงเกซ (Dominguez) ได้รวบรวมความหมายของการพัฒนาเมืองที่ได้มีนักวิชาการได้ให้ไว้เป็น 4 นัยสำคัญ ๆ (Huntington and Dominguez, 1975: 3 - 5) ดังนี้

1) การใช้ความหมายของการพัฒนาการเมือง โดยคำนึงถึงปัจจัยทางภูมิภาคเป็นหลัก หมายความว่า เป็นการใช้พัฒนาการทางการเมืองในความหมายของการเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนาในเอเชีย แอฟริกา และละตินอเมริกา

2) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ในแง่การเมือง ตลอดจนผลทางการเมืองอันเกิดจากระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ กล่าวอีกนัยหนึ่งพัฒนาการทางการเมืองเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เป็นสมัยใหม่ (Political Modernization)

3) การใช้คำการพัฒนาการเมืองในความหมายของกระบวนการที่จะพาไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เรื่องของการพัฒนาประชาธิปไตย เรื่องของเสถียรภาพทางการเมือง หรือเรื่องของการให้เสรีภาพทางการเมือง เป็นต้น หรือจุดหมายหลายอย่างของระบบการเมือง เช่น คำนึงถึงความมั่นคงทางการเมือง พร้อม ๆ กับการให้เสรีภาพทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นต้น

4) การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการไปสู่ลักษณะการเมืองของสังคม อุตสาหกรรมเราอาจจะกล่าวได้ว่าสังคมอุตสาหกรรมอาจมีลักษณะของกระบวนการทางการเมือง สถาบัน ค่านิยม วัฒนธรรมทางการเมือง และภาวะผู้นำที่แตกต่างไปจากสังคมเกษตรกรรมหรือสังคมแบบอื่น ๆ เช่น ในสังคมอุตสาหกรรมมักจะมีพรรคการเมือง แต่ในสังคมที่ไม่ใช่สังคมอุตสาหกรรมอาจไม่มี

1.2 การพัฒนาการเมืองกับประชาธิปไตย

การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น แม้จะมีใช้การปกครองที่ดีที่สุด แต่ก็อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากที่สุดเท่าที่จะสามารถเป็นไปได้ในสภาพที่เป็นอยู่ (จรรยา สุภาพ 2519: 45) จึงมีหลายประเทศพยายามที่จะเอาระบบประชาธิปไตยมาใช้ ซึ่งทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก

1) ความพยายามที่จะทำให้ระบบการเมืองแบบเก่าเป็นไปในลักษณะของความทันสมัยใหม่

2) อิทธิพลของวัฒนธรรมโลก

3) อิทธิพลของพวกนักคิดและนักปราชญ์ทางรัฐศาสตร์

สำหรับหลักการประชาธิปไตยอาจพิจารณาได้ 3 ความหมายด้วยกันคือ ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการปกครอง เป็นอุดมการณ์และเป็นวิถีชีวิต ดังรายละเอียดพอสังเขปได้ดังนี้

1) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการเมืองการปกครอง ซึ่งก็หมายถึงรูปแบบการปกครองที่กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางการเมือง บทบาท อำนาจหน้าที่ของสถาบันทางการเมือง ตลอดจนถึงวิธีการที่ใช้ในการตัดสินใจปัญหาข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ (กรมล ทงธรรมชาติ 2519: 15 - 18) เช่น

- (1) หลักที่ถือว่ามนุษย์มีความรู้ความสามารถ รู้จักใช้เหตุผล
- (2) หลักความเป็นอิสระและเสรีภาพของมนุษย์
- (3) หลักความเท่าเทียมกันของคน
- (4) หลักการให้ความยินยอมของประชาชนต่อผู้มีอำนาจในการปกครอง
- (5) หลักอำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน
- (6) หลักเกี่ยวกับสิทธิที่จะคัดค้านไม่เห็นด้วยและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

2) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ ซึ่งก็หมายถึงการยึดหลักที่สำคัญของประชาธิปไตยอันได้แก่ หลักเสรีภาพ อิสระภาพ และหลักความเสมอภาค เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวอยู่ในจิตใจของประชาชน ซึ่งอุดมการณ์ที่ประชาชนในชาติยึดถือกันจะมีประโยชน์ต่อสังคมคือ ช่วยผูกพันคนในชาติเข้าด้วยกัน ทำให้สังคมที่เฉื่อยชาพัฒนาเป็นสังคมที่มีพลัง ทำให้สมาชิกในสังคมยอมรับกฎเกณฑ์ของระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และแก้ไขในส่วนที่ขัดแย้งกันโดยสันติวิธี

3) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต ซึ่งวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยก็ได้แก่ การมีใจกว้าง รู้จักการประนีประนอม ไม่ใช้วิธีรุนแรงในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เป็นต้น

ความสำเร็จของการปกครองแบบประชาธิปไตย ต้องอาศัยวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยด้วย สำหรับการมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการได้รับกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ จากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และจากการมีประสบการณ์เรียนรู้กล่อมเกลารวมถึงการเมือง (Political Socialization) ซึ่งสถาบันสำคัญ ๆ อันมีส่วนช่วยอบรมกล่อมเกลารวมถึงวัฒนธรรมของคนเราก็ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สถานที่ทำงาน สื่อมวลชน และระบบการปกครองของสังคมนั้น

1.3 การพัฒนาการเมืองกับสถาบันการเมือง

การพัฒนาการเมือง ต้องพิจารณาให้ความสำคัญและส่งเสริม โครงสร้างทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเติบโตขององค์การหรือสถาบันทางการเมืองด้วย

การสร้างสถาบัน (Institutionalization) เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการพัฒนาสถาบันที่สร้างขึ้นมาจึงมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นตัวนำในการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยความสำเร็จ

ของการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมยอมรับในสถาบันเอง และสิ่งที่เปลี่ยนแปลงนั้นสถาบัน
จึงจะดำรงอยู่ได้และมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ กระบวนการเช่นนี้เรียกว่า การสร้างสถาบัน (สฤติ ลั่น
ชัย, 2527: 33)

ในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองนั้น แซมมวล พี ฮันติงตัน (P.Huntington 1969 :12) ให้ความสำคัญแก่การสร้างสถาบันทางการเมืองเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสถาบันการเมือง
ทำให้ระบบการเมืองสามารถรักษาระเบียบทางการเมือง (Political Order) ในทางกลับกันถ้าหาก
การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าการพัฒนาทางการเมืองแล้วจะก่อให้เกิดภาวะเสื่อม
โทรมทางการเมือง (Political Decay) ขึ้นได้ ระดับของการพัฒนาของสถาบันทางการเมืองจะ
แตกต่างกัน ไปในแต่ละสังคมและระบบการเมือง

1.4 การพัฒนาการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

พฤติกรรมทางการเมืองมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่งที่มีมนุษย์เรารวมกันอยู่ ซึ่งในการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นถือว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญ
มาก (Thompson, 1970: 53-61) และความพยายามหรือความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง
เมืองเป็นลักษณะที่สำคัญของการพัฒนาทางการเมือง

ไมรอน ไวนเนอร์ (Myron Weiner) ได้รวบรวมเอาความหมายของการเข้ามามีส่วน
ร่วมทางการเมืองที่นักรัฐศาสตร์ต่าง ๆ ได้ให้ไว้ถึง 10 ความหมายด้วยกัน (Binder and others, 1971:
161-169) คือ

- 1) เป็นการกระทำที่สนับสนุนหรือเรียกร้องต่อคณะผู้ปกครองประเทศ
- 2) เป็นความพยายามในการใช้อิทธิพลต่อการปฏิบัติของรัฐบาล หรือการเลือกผู้นำ
รัฐบาล
- 3) เป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- 4) เป็นการกระทำที่มีตัวแทน
- 5) อาจจะเป็นความรู้สึกห่างเหินจากการเมือง (Alienation) เนื่องจากเห็นว่าแม้จะ
เข้าไปเกี่ยวข้องก็ไม่ทำให้เกิดผลอะไรขึ้น
- 6) เป็นความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นพวกที่กระตือรือร้น
- 7) เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องที่อาจจะกระทำอย่างเป็นสถาบันหรือเป็นการกระทำที่
เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด
- 8) เป็นการกระทำที่มุ่งต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองซึ่งจะมีอิทธิพลต่อนโยบาย
สาธารณะหรือเป็นความพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติราชการ
- 9) เป็นการกระทำที่เป็นกิจกรรมอันมีผลกระทบต่อการเมืองระดับชาติ

10) เป็นการกระทำที่เป็นการเมืองการที่ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมากหรือน้อยนั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย โดยมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

2. บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

2.1 การเรียนรู้ทางการเมือง

2.1.1 ความหมายของการเรียนรู้ทางการเมือง

นักรัฐศาสตร์หลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ทางการเมือง (Political Socialization) เอาไว้มากมาย เช่น Gabriel Almond และ Bingham G. Powell, Jr. ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ทางการเมือง หมายถึง “กระบวนการที่นำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน” นั่นก็หมายความว่า การเรียนรู้ทางการเมืองจะต้องเป็นกระบวนการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองเอาไว้

อุษณีย์ฉัตรานนท์ (2517: 8) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางการเมือง หมายถึง “การศึกษากระบวนการในการสร้างและค่อย ๆ พัฒนา เปลี่ยนแปลงแนวโน้ม ทศนคติ ค่านิยม และความน่าเชื่อถือบุคคลตั้งแต่ในวัยเด็ก เมื่อเริ่มก้าวเข้ามามีบทบาทในสังคมจนกระทั่งเจริญวัย

ส่วน Jarol B. Manheim (1983: 12) ให้ความหมายของการเรียนรู้ทางการเมืองว่าเป็นกระบวนการได้ความรู้และการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง คือเป็นการเรียนรู้ถึงสิ่งที่ตกทอดทางสังคม ซึ่งเริ่มตั้งแต่ระยะเริ่มต้นในครอบครัว และต่อเนื่องมาในสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันทางศาสนา โรงเรียน กลุ่มทำงาน สมาคมอาสาสมัคร สื่อมวลชน พรรคการเมือง หรือสถาบันต่าง ๆ ของรัฐบาล นั่นก็คือ การเรียนรู้ทางการเมืองจะต้องมีขั้นตอนเป็นกระบวนการและจะมีติดต่อกันตั้งแต่เกิดถึงตาย โดยไม่มีการขาดตอน การเรียนรู้ทางการเมืองนี้ ส่วนหนึ่งจะเป็นเรื่องของระบบการศึกษาและบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชั้นนำ จะมีทศนคติ ค่านิยม และบุคลิกเป็นอย่างไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายการศึกษาว่ามีอยู่อย่างไร เพราะฉะนั้นถ้า นโยบายทางการศึกษามุ่งเน้นไปในทางใดการเรียนรู้ของบุคคลก็จะมุ่งไปในทางนั้นด้วย

การเรียนรู้ทางการเมืองเป็นกระบวนการและเป็นแบบแผนอันหนึ่งของ การศึกษาเป็นการสร้างและพัฒนาแนวโน้มและแนวความคิดของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนให้มีความเชื่อถือและยึดมั่นในค่านิยม ทศนคติ และแบบแผนของสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองนี้จะมีตั้งแต่วัยเด็กจนวัยชรา เพราะในทุก ๆ ชั้นที่

สังคมมนุษย์เข้าไปมีส่วนพัวพันด้วย จะมีส่วนเปลี่ยนแปลงกำหนด สร้างและพัฒนาพฤติกรรม แนวความคิด ค่านิยม ทศนคติ และแนวโน้มของสังคมนั้น ๆ

สำหรับ Michael Rush และ Philip Athoff (1971: 4) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ทางการเมืองเอาไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ปัจเจกบุคคลรู้ว่าตนอยู่ในระบบการศึกษาและทำให้เกิดความสำนึก หรือปฏิกิริยาต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง (Political Phenomena) กระบวนการอันนี้เกิดจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ และบังเกิดจากกระบวนการสังสรรค์ (Interaction) ของบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของปัจเจกบุคคลนั้นอีกด้วย

บุคคลใดจะมีการเรียนรู้ทางการเมืองจะต้องได้รับการถ่ายทอดผ่านตัวกลางอีกทีหนึ่ง นั่นคือ ตัวผู้ให้หรือเอเจนต์ (Agents or Socializers) ซึ่งแยกได้เป็นหลายประเภท จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการเรียนรู้ทางการเมืองหมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก ความสำนึก และค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ระบบการเมือง และระบบต่าง ๆ ของระบบการเมือง การเรียนรู้ทางการเมืองได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นที่ตระหนักหรือยอมรับกันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในทางการเมือง แท้ที่จริงแล้วถูกกำหนดโดยพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าตัวองค์กรหรือสถาบันและพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมทางการเมืองจะเป็นเช่นไร สนับสนุนการเมืองระบบการเมืองนั้นอย่างไร ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางการเมือง ในแง่นี้จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ทางการเมืองมีความสำคัญ

พัฒนาการของการเรียนรู้ทางการเมืองแบ่งออกเป็น ในระดับพื้นฐานของการเรียนรู้ บุคคลจะเรียนรู้ในด้านความผูกพัน การให้ความเชื่อถือและความจงรักภักดีต่อประเทศและชุมชน เรียนรู้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของชาติใด พวกใดคือพวกของตน พวกใดเป็นพวกอื่น ในระดับต่อมาการเรียนรูทางการเมืองจะเป็นการพัฒนาทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันและโครงสร้างทางการเมืองตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ส่วนในระดับที่สูงขึ้นบุคคลจะมีทัศนคติความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงต่อผลลัพธ์ (Output) ต่าง ๆ ของระบบการเมือง เมื่อก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ก็อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะเฉพาะทางการเมืองของบุคคลโดยทั่วไปจะก่อตัวขึ้นอย่างมั่นคงแล้วและก้าวเข้าสู่สภาพวุฒิภาวะทางการเมือง (Political Maturation) คือมีความสามารถที่จะสร้างแนวความคิด (Conceptualization) และมีความเข้าใจต่อประสบการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ในช่วงปลายของวัยรุ่น บุคคลอาจจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและเข้าเกี่ยวข้องกับการเมืองในลักษณะต่าง ๆ มากขึ้น มีการแสดงออกถึงความสนใจทางการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การสังกัดพรรคการเมืองและองค์กรการเมืองต่าง ๆ ซึ่งอายุนี้น่าสนใจเป็นช่วงบุคคลที่กำลังจะก้าวเข้าสู่อาชีพการงานซึ่งเป็นจุดสำคัญของการ

พัฒนาบุคลิกภาพ เป็นช่วงที่จะสร้าง Meaning Identity และแสวงหาความเหมาะสมในสังคม (Tapper, 1971: 45 - 46)

2.1.2 กระบวนการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ทางการเมือง

กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองโดยทั่วไปจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่อไปนี้เป็นคือ ได้มีการสอนอะไร แก่ใคร โดยใคร ด้วยวิธีการอย่างไร ภายใต้สถานการณ์เช่นไร และได้บังเกิดอะไรขึ้น ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับชุมชน กล่าวคือ

1) ในระดับปัจเจกบุคคล กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้มาซึ่ง ทักษะคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และค่านิยมที่เกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง และส่วนต่าง ๆ ระบบการเมืองหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่ง ทรรศนะการเมืองนั่นเอง โดยผ่านตัวแทนหรือสถาบันที่สำคัญ เช่น ครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น

2) ในระดับชุมชน กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองปรากฏในลักษณะของการถ่ายทอดวัฒนธรรม (โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางการเมือง) แก่ประชาชน โดยส่งผ่านจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งทำให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักเข้าใจถึงแบบแผนของความคิด และแบบแผนของการกระทำนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ทางการเมืองที่สำคัญ ๆ 2 ประการ คือ

1) ทำให้ประชาชนมีทัศนคติ ความคิด ความเข้าใจ รวมถึงมีพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับความต้องการของระบบการเมืองนั้น ๆ

2) ทำให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่มีความจงรักภักดีผูกพันต่อชาติบ้านเมืองของตน

2.1.3 ความสำคัญของการเรียนรู้ทางการเมือง

เพลโตได้เสนอแนวคิดเรื่องอุดมรัฐที่ได้กำหนดว่าคนประเภทใดควรเป็นผู้นำของสังคมและควรจะทำอะไรแก่ทุกคนเหล่านั้นอย่างไร ซึ่งเพลโตเห็นว่า (อ้างใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์ 2526: 82 - 83) ผู้ปกครองควรเป็นนักปราชญ์ ที่อาจเป็นชายหรือหญิงก็ได้ที่สามารถเข้าใจธรรมชาติแท้จริงของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับความดีโดยถือว่าเฉพาะบุคคลที่เฉลียวฉลาดเป็นพิเศษที่สุดเท่านั้นที่จะสามารถเล่าเรียนตามแผนที่กำหนดได้ โดยแผนนั้นจะมีการคัดเลือกเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกายและมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดเข้ารับการศึกษาอบรมยมนาสดิกและดนตรีเพื่อให้เกิดมีร่างกายและจิตใจที่สง่างาม เมื่อเจริญวัยแล้วก็คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถศึกษาเลขคณิตและเรขาคณิตซึ่งเป็นการฝึกบุคคลให้รู้จักคิดถึงรูปแบบและความคิดที่บริสุทธิ์ (Pure Forms and Ideas)...ความคิดของ

นักปราชญ์เพลโตย้ำให้เห็นถึงความสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ ฯลฯ ที่จำเป็นต้องวางรากฐานกันตั้งแต่ต้นหากสังคมต้องการสร้างคนดีขึ้นมาปกครองบ้านเมืองเขาเหล่านั้นจะต้องมีการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างเหมาะสมเพียงพอด้วย

สาเหตุของการเรียนรู้ทางการเมืองมีความสำคัญก็เพราะเป็นที่ตระหนักหรือยอมรับกันว่า สิ่งที่เกิดขึ้นในทางการเมืองแท้จริงแล้วถูกกำหนดโดยพฤติกรรมของบุคคล มากกว่าตัวองค์กร หรือสถาบัน และพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมทางการเมืองจะเป็นเช่นไร สันนิษฐานการเมืองระบบการเมืองนั้น ๆ หรือไม่ส่วนสำคัญขึ้นอยู่กับการกลมกลืนและการเรียนรู้ทางการเมือง

2.1.4 วิธีการอบรมกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมือง

วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองมีทั้งการเรียนรู้โดยตรงและโดยทางอ้อม วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรง ได้แก่ การเลียนแบบ การเรียนรู้จากความคาดหวัง การให้ศึกษาทางการเมือง และการมีประสบการณ์ทางการเมือง วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยอ้อม ได้แก่ การถ่ายทอดระหว่างบุคคล การฝึกปฏิบัติ การสร้างข้อสรุปทั่วไปวิธีการอบรมกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมืองแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

ประการที่ 1 การอบรมกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างเปิดเผย (Manifest) เช่น คำแนะนำหรือโอวาทของผู้มีอำนาจทางการเมืองหรือข้าราชการชั้นสูง ให้แก่บุคคลทั่วไป หรือคณะบุคคล คำชี้แจงของนักการเมืองให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง คำแถลงนโยบายของรัฐบาลในโอกาสต่าง ๆ เพื่อชี้แจงว่ารัฐบาลจะดำเนินการในปัญหาสำคัญ ๆ ทางการเมืองอย่างไรบ้าง เป็นต้น

ประการที่ 2 การอบรมกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมืองแบบแอบแฝง (Latent) หรือแบบทางอ้อม (Indirect) หมายถึงการปลูกฝังทัศนคติหรือค่านิยมบางอย่างอันส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเมืองในภายหลัง เช่น ในระบบการศึกษาของไทย มักกล่าวกันว่าเป็นลักษณะที่ทำให้นักเรียนไม่รู้จักโต้แย้ง หรือตั้งข้อสงสัยในสิ่งที่ครูสั่งสอนหรืออธิบาย

2.1.5 ขั้นตอนของการอบรมกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมือง

กระบวนการหรือขั้นตอนของการอบรมกล่อมเกล และการเรียนรู้ทางการเมือง ได้มีนักรัฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้อธิบายไว้ซึ่งพอจะนำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้คือ

แจ๊ค เดนนิส (Jack Dennis) ได้จำแนกการกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลออกเป็น 2 ระยะด้วยกันคือ (อ้างใน ธานินทร์ จันทราทิพย์ 2526: 19)

1) การอบรมกล่อมเกลทางสังคมขั้นปฐมภูมิ (Primary Socialization) เป็นระยะแรกที่เด็กเริ่มรู้ความ เด็กจะได้รับการถ่ายทอดความรู้ บุคลิกภาพ และวัฒนธรรมจากพ่อ

แม่ หรือผู้ปกครองภายในครอบครัว

2) การอบรมกล่อมเกลาทางสังคมขั้นทุติยภูมิ (Secondary Socialization) เป็นระยะที่บุคคลเริ่มเรียนรู้จากสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา เพื่อนฝูง และจากประสบการณ์ของตนเอง

ดูเชียน คับบลิว พาย (W.Pye) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการอบรมกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมืองไว้ 4 ขั้นตอน คือ (อ้างใน ชวนะ ภวกันนธ์ 2525: 51 - 52)

ขั้นที่ 1 เป็นข้อมูลฐานเรียกว่า การอบรมกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมืองในขั้นมูลฐาน (Basic Socialization Process) เป็นขั้นที่เด็กจะได้รับการฝึกฝนให้เป็นสมาชิกของสังคม กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทัศนคติ ค่านิยม ความรู้ทั่วไป ทักษะ และความชำนาญ ความสัมพันธ์บทบาทต่าง ๆ ของบุคคล ความรู้พื้นฐานและวัฒนธรรม ตลอดจนลักษณะของสังคมนั้น รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่คนในสังคมนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้ อาจเรียกการเรียนรู้ในขั้นนี้ว่าระดับแห่งการเรียนรู้โดยตรงไปตรงมา

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นสะสมความรู้ (Latent Level) เป็นขั้นที่มีความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มานั้น สะสมเพิ่มพูนกันเป็นประสบการณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อจิตใจสำนึกและเป็นตัวกำหนดบุคลิกขั้นมูลฐานของบุคคลนั้น ในขั้นนี้บุคคลจะมีความสำนึกว่าตัวเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น และในขั้นนี้บทบาทของครอบครัว และสถาบันการศึกษา เช่น โรงเรียน เป็นต้น จะเป็นตัวปลูกฝังได้มาก

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่บุคคลได้รับการกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมืองจากการพัฒนาความรู้ ที่อยู่ขยายขอบเขตกว้างออกไปอีกในการเริ่มมีความรู้สึกต่อโลกการเมืองรอบ ๆ ตัว ได้รู้และมีทัศนคติ รวมทั้งเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมือง ในขั้นนี้บทบาทของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคม เช่น กลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ในสังคม สื่อมวลชนจะเริ่มมีบทบาท เป็นต้น

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นสุดท้ายที่บุคคลผ่านจากการเป็นสมาชิกทางการเมืองที่ไม่ร่วมกิจกรรมมาเป็นผู้ที่เข้าร่วมทางการเมือง หรือมีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้น คือ สามารถแยกแยะลักษณะและเอกภาพของสถาบันการเมืองได้ ทำให้ทัศนคติ และบุคลิกภาพทางการเมืองที่ชัดเจนและถาวรกว่าเดิม ขั้นนี้มักเรียกว่า กระบวนการเลือกสรรทางการเมือง

2.2 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.2.1 พื้นฐานแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญประเภทหนึ่งของกระบวนการทางการเมืองและมีความจำเป็นสำหรับการเมืองเกือบทุกระบบ เนื่องจากรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการดำรงอยู่ของระบบการเมือง

หรือทำให้ระบบการเมืองอยู่ในสภาวะดุลยภาพได้ ซึ่งหากระบบการเมืองปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ นักปรัชญาทางการเมืองนับตั้งแต่ อริสโตเติล (Aristotle) เรื่อยมาจนถึงจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ต่างยกย่องว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นที่มาของความมีชีวิตชีวาและพลังแห่งการสร้างสรรค์ตลอดจนเป็นเกราะป้องกันระบบการกดขี่ ทั้งยังเป็นการมรรควิธีที่จะดึงเอาความฉลาดและสามารถของประชาชนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติอีกด้วย การให้ประชาชนเป็นจำนวนมากมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องในเรื่องราวต่างๆ ของรัฐเท่ากับว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวช่วยส่งเสริมเสถียรภาพและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และการที่ทุกคนได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งความสนใจของตนก็เท่ากับการทำให้คนจำนวนมากที่สุดได้รับผลประโยชน์มากที่สุดนั่นเอง ยิ่งกว่านั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีส่วนร่วมทำให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์ในแง่ที่ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นตัวช่วยดึงเอาความรู้ความสามารถพิเศษ (Talents) และความชำนาญ (Skill) ของคนจำนวนมากออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคม (สถิต นิยมญาติ 2524: 18)

2.2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

มิลแบรธและโกเอล (อ้างในซัชวาล ทัดศิริวัช 2551 : 16) นักสังคมวิทยาการเมืองกล่าวว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นบรรดากิจกรรมทางการเมืองทั้งหลายของประชาชนแต่ละคนที่ต้องการมีอิทธิพลหรือสนับสนุนรัฐบาลและการเมือง ไม่เฉพาะแต่กฎเกณฑ์ที่ประชาชนติดตามอยู่ เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อผลผลิตทางการเมือง แต่ยังรวมถึงกิจกรรมที่สนับสนุนและกระทำอย่างเป็นพิธีด้วย และมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจได้ทั้งระดับจุลภาค (Micro - Study) คือ เน้นพฤติกรรมด้านการเมืองของเขา เป็นหน่วยสำหรับการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่า ทำไมปัจเจกชนหรือจึงมีส่วนร่วมทางการเมืองและไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง มีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่ออะไรและอย่างไร และอีกระดับหนึ่งคือระดับมหภาค (Macro - Study) นักสังคมวิทยาการเมืองทั้งสองท่านนี้ ได้เน้นถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับจุลภาคมากกว่าระดับมหภาค แต่กระนั้นบุคคลจะตัดสินใจเข้าร่วมทางการเมืองหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจอันสืบเนื่องมาจากปัจจัยหรือสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โดยปัจจัยภายในได้แก่ระบบบุคลิกภาพของบุคคลซึ่งอาจจะเป็นทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมและลักษณะเฉพาะบางประการของแต่ละบุคคล รวมทั้งเชื้อชาติและสังคมทางการเมือง ที่ช่วยสร้างบุคลิกภาพของเขาด้วย ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ระบบหรือสถาบันต่างๆ เช่น ระบบสังคม ระบบหรือโครงสร้างทางการเมือง และระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น

อันดิงตัน กับเนลสัน (อ้างใน สิทธิพันธ์ พุทธหุณ 2543: 156) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนโดยส่วนบุคคลมุ่งที่จะมี

อิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายของรัฐทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว เป็นกิจกรรมต่างๆ แต่ไม่รวมถึงความรู้สึกหรือทัศนคติทั้งหลายของบุคคล

แมคคอลลอสกี (อ้างใน ชัชวาล ทัดศิริวัช 2551: 17) ใน “International Encyclopedia of the Social Science” ได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ กระทำด้วยความสมัครใจ ซึ่งสมาชิกในสังคมได้มีส่วนกระทำโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ และบุคคลที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นผู้ที่เฉยเมยต่อการเมืองในทัศนะของนักรัฐศาสตร์ตะวันตก ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มักได้รับการกล่าวถึงไม่น้อยได้แก่การให้ความหมายของแวนเนอร์ ในบทความเรื่อง “Political Participation Crisis of the Political Process” ซึ่งแวนเนอร์ได้ทำการรวบรวมความหมายตามที่ปรากฏจากทัศนะของนักวิชาการที่หลากหลายเอาไว้ 10 กรณีด้วยกัน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำเพื่อสนับสนุนหรือเรียกร้องกับผู้นำของรัฐบาลในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือเผด็จการก็ได้ เช่น การชุมนุมคัดค้านหรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล การออกเสียงประชามติ หรือการวัดประชามติ หรือการทำโพล สํารวจความคิดเห็น (Polling) อันจะมีผลต่อการคัดค้านหรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล และสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาล

2) การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือการเลือกผู้นำรัฐบาล เช่น การที่สื่อและประชาชนแสดงความเห็นหรือพิพากษ์การทำงานของรัฐบาลหรือการปรับคณะรัฐมนตรี

3) การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำของพลเมืองของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การร่วมกันชุมนุมและยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องต่างๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

4) การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำอันแสดงถึงความรู้สึกแปลกแยก (Alienation) ที่ทำให้บุคคลขาดความสนใจหรือขาดการกระทำที่เป็นปฏิสัมพันธ์กับระบบการเมือง ซึ่งการที่ไม่กระทำอันมาจากการมีความรู้สึกแปลกแยกทางการเมืองนั้น อาจก่อให้เกิดผลทางการเมืองตามมา แต่ต้องพิจารณาให้ได้ว่าการไม่กระทำการอันใดเกิดจากความรู้สึกแปลกแยกเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการที่บุคคลไม่กระทำการในกรณีอื่นใดเป็นการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการที่บุคคลไม่กระทำการในกรณีอื่นใดเป็นการมีส่วนร่วม

5) การมีส่วนร่วมโดยมีตัวแทน (Representation) ซึ่งประชาชนต้องออกเสียงเลือกตั้ง ตัวแทนเพื่อมาทำหน้าที่แทนตนตามระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ซึ่งนับเป็นการ

มีส่วนร่วมในกรณีหนึ่งแต่กรณีนั้น ระบบประชาธิปไตยทางตรงก็เห็นว่าการมีส่วนร่วมแบบตัวแทนเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น

6) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการกระทำที่แสดงออกถึงความตื่นตัวทางการเมืองทั้งที่เป็นการตื่นตัวมากและการตื่นตัวน้อย เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ที่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ผู้ที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงแต่ก็ชอบวิพากษ์วิจารณ์หรือถกเถียงเรื่องการเมือง การเมืองกับเพื่อนบ้าน หรือผู้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือผู้ที่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองตามสื่อต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นในทางวิชาการ นักรัฐศาสตร์ได้แบ่งกลุ่มตามความสัมพันธ์ที่มีกับการเมืองเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1. พวกที่ไม่สนใจทางการเมือง (Apolitical Strata หรือ Homo Civicus) หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ไม่ถือว่าเป็นการเมืองเป็นเรื่องที่สำคัญอะไรต่อชีวิตของเขา คนเหล่านี้แนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงไม่สนใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ว่ากรณีใดหรือภายใต้เหตุผลใด แต่หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้คนกลุ่มนี้จะพิจารณาใช้ทรัพยากรที่พวกเขามีอยู่ในอันที่ผลักดันให้นโยบายของรัฐบาลดำเนินไปในทางที่สนองความต้องการของพวกเขาให้มากที่สุด ตัวอย่างเช่นกรณีที่รัฐบาลต้องการสร้างถนนตัดหมู่บ้านซึ่งจำเป็นต้องเวนคืนที่ดินราษฎรเป็นจำนวนมาก อีกทั้งรัฐบาลได้กำหนดอัตราจ่ายค่าเวนคืนที่ดินต่ำจนส่งผลกระทบต่อชาวบ้านไม่สามารถนำเงินที่ได้เป็นค่าเวนคืนไปจัดหาที่ดินใหม่ได้ พวกนี้อาจใช้วิธีการเข้าหาหรือลอบบี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เลิกล้มโครงการหรือให้ถนนตัดผ่านเส้นทางอื่น และเมื่อการแก้ไขปัญหาล้มเหลว กลุ่มคนเหล่านี้ก็จะกลับวิถีการดำเนินชีวิตแบบเก่าคือไม่ให้ความสนใจกับการเมืองอีกเลยและ 2. พวกที่สนใจต่อการเมือง หรือเรียกว่า สัตว์การเมือง (Political animal หรือ Homo Politicus) กลุ่มนี้นิยมเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสุขุมและพินิจพิเคราะห์เพื่อให้เกิดประสิทธิผลจากการเข้าร่วมทางการเมืองนั้นมากที่สุด ภายใต้เป้าหมายที่จะให้ได้มาหรือดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการเรียกร้องต่อหรือกระทั่งการควบคุมนโยบายของรัฐบาล (อ้างใน ชัชวาล ทัตศิวัช 2551: 19)

7) การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำทางการเมืองที่มีความต่อเนื่องและเป็นครั้งคราว ซึ่งรวมไปถึงการกระทำทางการเมืองที่ใช้ความรุนแรงด้วย เช่น การรับสมัครเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การก่อจลาจลสร้างความวุ่นวาย หรือการก่ออาชญากรรมทางการเมือง เป็นต้น

8) การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำที่ประสงค์จะมีอิทธิพลต่อผู้นำทางการเมืองและการมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการและการดำเนินการของข้าราชการได้ด้วย

9) การมีส่วนร่วมทางการเมืองมิใช่เป็นการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อ การเมืองในระดับชาติเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อทั้งทางการเมืองในระดับชาติ และ การเมืองระดับท้องถิ่น

10) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการปฏิบัติทางการเมือง ซึ่งเป็นเรื่อง ที่อาจต่างกันได้ตามกาลเวลาและสถานที่ เช่น วันหนึ่งกรกระทำอาจจะนับเป็นการมีส่วนร่วมแต่อีก ในวันหนึ่งอาจจะไม่เป็นหรือในพื้นที่อาจถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่อีกในพื้นที่หนึ่ง อาจไม่ถือว่าเป็นก็ได้

2.2.3 เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 3 ประการ (ถวิลวดี บุรีกุล 2548: 3) คือ

1) **ต้องมีอิสรภาพ** หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วม หรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้ร่วมไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ไม่ถือว่าการมีส่วนร่วม

2) **ต้องมีความเสมอภาค** ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่า เทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ

3) **ต้องมีความสามารถ** ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถ พอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่าในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและ เสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วม ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

2.2.4 ส่วนประกอบของการมีส่วนร่วมมี 3 ด้าน (ถวิลวดี บุรีกุล 2548: 3) คือ

1) **ต้องมีวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน** การให้ประชาชนเข้าร่วมใน กิจกรรมหนึ่งๆ จะต้อง มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ ตัดสินใจดูว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2) **ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย** การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมต้องระบุ ลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วม หรือไม่

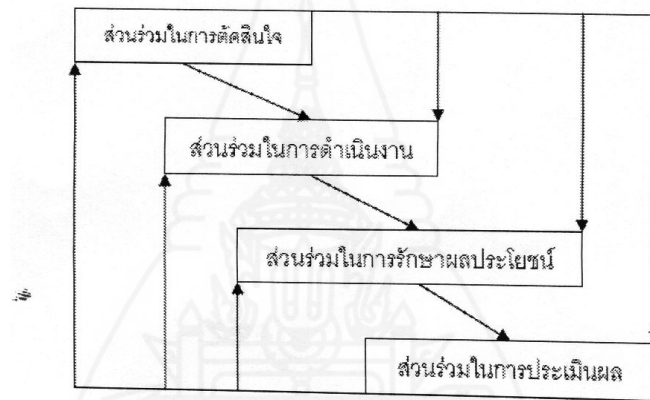
3) **ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย** การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมจะต้อง ระบุงroupเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและ วัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน

2.2.5 ระดับขั้นและเครื่องมือระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

Cohen และ Uphoff (อ้างใน ถวิลวดี บุรีกุล 2548: 6) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation)
- 3) การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ (Benefit)
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

เพื่อช่วยให้เข้าใจระดับขั้นของการมีส่วนร่วมตามแนวคิด Cohen และ Uphoff ได้ง่ายขึ้น จึงขอนำเสนอวงจรของการมีส่วนร่วมดังปรากฏในรูปต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงวงจรการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Cohen และ Uphoff

การให้ประชาชนผู้มีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้ในหลายระดับขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละยุคว่าจะให้ความสำคัญต่อประชาชนมากน้อยต่างกัน คือ

- 1) ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ หมายถึง ให้ประชาชนเข้าจัดการหรือดำเนินการเองโดยไม่มีการติดต่อกับรัฐบาลก่อน ซึ่งอาจมีการตอบโต้จากรัฐบาล เช่น การตั้งศาลเตี้ย การเดินขบวน การเข้ายึดสถานที่ของทางราชการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เป็นต้น
- 2) ประชาชนและรัฐบาลร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยมีอำนาจเท่าเทียมกัน ตัวอย่างโครงการทำความสะอาดหมู่บ้าน การสร้างถนน และขุดบ่อน้ำในหมู่บ้าน เป็นต้น
- 3) ประชาชนเป็นที่ปรึกษา หมายถึง รัฐบาลของความคิดเห็นจากประชาชน และตั้งใจที่จะกระทำตามความเห็นนั้น แต่ก็ยังมีอำนาจที่จะไม่รับความคิดเห็นนั้นไปปฏิบัติ เช่น

การตั้งคณะกรรมการเพื่อการประสานงานระหว่างประชาชนและส่วนราชการ การแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น

4) ประชาชนแสดงความคิดเห็น รัฐบาลให้โอกาสผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นในบางเรื่อง แต่มักจะไม่นำความเห็นไปปฏิบัติและยังมีอำนาจที่จะไม่รับฟังความคิดเห็นนั้น ตัวอย่างเช่น การประชุมใหญ่ที่ให้โอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น การขอความเห็นในกฎระเบียบที่กำลังจะนำออกมาใช้

5) ประชาชนรับทราบ เป็นการแถลงข่าวสารและหรือมติของรัฐบาล ให้ประชาชนได้ทราบ ประชาชนอาจมีปฏิกิริยาโต้ตอบหรือไม่ก็ได้ เช่น การแถลงถึงโครงการต่างๆ ที่รัฐบาลได้มีมติให้ดำเนินการ การริเริ่มกฎหมายต่างๆ และการเวนคืนที่ดิน เป็นต้น

6) รัฐบาลใช้อำนาจกล่าวคือ รัฐบาลใช้อำนาจจัดการโดยไม่แจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น การสืบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดกรณีต่างๆ โดยไม่ต้องให้ทราบล่วงหน้า

จากการศึกษาลำดับขั้นของการให้ประชาชนมีส่วนร่วม นั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมดำเนินการ และมีส่วนร่วมสนับสนุน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ ขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของรัฐบาลด้วย ซึ่งสามารถจัดลำดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ ประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนเป็นที่ปรึกษา ประชาชนแสดงความคิดเห็น ประชาชนรับทราบ และรัฐบาลใช้อำนาจ

วิธีการแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งได้จากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุดออกเป็น 7 ระดับ และจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงเพียงใด จำนวนประชากรที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่ 1) ระดับการให้ข้อมูลเป็นการให้ประชาชนรับรู้ 2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน 3) ระดับการปรึกษาหารือ 4) ระดับการวางแผนร่วมกันจนถึงร่วมกันตัดสินใจ 5) ระดับการร่วมปฏิบัติ 6) ร่วมติดตามตรวจสอบ 7) ระดับการควบคุมโดยประชาชน

1) ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ

วิธีการให้ข้อมูลอาจทำได้หลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผน โครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่าง ๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่าง ๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง เป็นต้น

3) ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงกว่าการเปิดความคิดเห็นจากประชาชน เป็นการเจรจากันอย่างเป็นทางการ ระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

4) ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผน เตรียมโครงการและผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการใช้อินนุญาตตุลาการ เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งและการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

5) ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับขั้นที่สูงถัดไปจากระดับความวางแผนร่วมกัน คือ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เป็นขั้นการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6) ร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่มีผู้เข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ที่ผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบสามารถมาคอยติดตามการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ได้รูปแบบของการติดตามตรวจสอบหรือประเมินผล อาจอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลที่มาจากหลายฝ่าย การสอบถามประชาชน โดยการทำการสำรวจเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียประเมิน เป็นต้น

7) ระดับการควบคุม โดยผู้มีส่วนได้เสีย เป็นระดับสูงของประชาชนเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ เป็นต้น ข้อสังเกตเกี่ยวกับการลงประชามติ มี 2 ประการ คือ ประการแรก การลงประชามติสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนได้ดีเพียงใดอย่างน้อยขึ้นอยู่กับความชัดเจนของประเด็นที่จะลงประชามติ และการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของประเด็นดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจอย่างสมบูรณ์และทั่วถึงเพียงใด และประการที่สอง

ในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว ผลของการลงประชามติจะมีผลบังคับให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม

3. ความเป็นมาโครงการเยาวชนประชาธิปไตย

โครงการเยาวชนประชาธิปไตย เริ่มดำเนินการครั้งแรกในสมัย นายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยุวพระปกเกล้าที่ประกอบด้วย คณะกรรมการจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสถาบันพระปกเกล้า โดยมี นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่หนึ่งเป็นประธานกรรมการ ทั้งนี้ นายสมศักดิ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการยุวพระปกเกล้าได้เล็งเห็นว่า “ปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้พัฒนาก้าวหน้าไประดับหนึ่ง การส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยจะก้าวหน้าอย่างมั่นคงได้นั้น ต้องมีการปลูกฝังอุดมการณ์ตั้งแต่เยาวชนให้มีความสนใจและพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ดี ซึ่งรัฐสภาเป็นสถาบันหนึ่งของชาติที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้กับเยาวชน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์พัฒนาบ้านเมืองให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น” จึงมีดำริให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จัดโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาให้แก่เยาวชน เนื่องจากตระหนักว่าเยาวชนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญของประเทศในภายภาคหน้า โดยต้องการให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับความรู้ระดับสูง เพื่อให้เกิดเยาวชนที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะรวมตัวกันทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม (พรรณพร ลินสวัสดิ์ 2554: 13)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมเยาวชนตามความมุ่งหมายของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจนเกิดเป็น “โครงการเยาวชนประชาธิปไตย” ขึ้นในปี 2545 และดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งโครงการเยาวชนประชาธิปไตยได้รับความร่วมมือในการพัฒนาโครงการจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมเป็นกรรมการ โครงการหลายท่าน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนอายุระหว่าง 15 – 20 ปี ทั้งในและนอกระบบการศึกษาโดยไม่แบ่งแยกเพศหญิงหรือชาย หรือสถาบันการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในขณะนั้น ที่เน้นในเรื่องของสิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียม และการสนับสนุนการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม รวมถึงการ

สร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังคำขวัญของเยาวชนทุกคนที่ผ่านการอบรมเป็นเยาวชนประชาธิปไตยที่ว่า “ชีวิตที่มีค่าคือชีวิตที่มีคุณธรรม”

วัตถุประสงค์หลักของโครงการเยาวชนประชาธิปไตย (พรณพร สิ้นสวัสดิ์ 2554: 14) คือ “สร้างคนรุ่นใหม่ให้มีวิสัยทัศน์ วิถีความคิด วิถีชีวิต คุณธรรม จิตสำนึกและยึดมั่นระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” โดยจะเน้นหนักในการเสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเสริมสร้างความรู้รอบตัวในด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต โดยกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสังคมและการเมืองการปกครองตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังปลูกฝังจิตสำนึกให้มีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งให้เยาวชนนำความรู้ที่ได้มาขยายผลและสร้างเครือข่าย เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ในการคัดเลือกเยาวชนเพื่อเข้าอบรมในโครงการเยาวชนประชาธิปไตย จะพิจารณาจากเยาวชนหญิงและชาย อายุระหว่าง 15 – 20 ปี ที่ศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ รวมทั้งระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยต้องมีคุณสมบัติอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม มีความสนใจในเรื่องของชุมชน สังคม และการเมืองการปกครองและมีความเป็นผู้นำ เป็นต้น

โครงการเยาวชนประชาธิปไตยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลสำเร็จจากการดำเนินโครงการคือ มีการจัดฝึกอบรมเยาวชนประชาธิปไตยมาแล้ว จำนวน 22 รุ่น และมีเยาวชนที่ผ่านการอบรมเป็นเยาวชนประชาธิปไตยมากกว่า 3,000 คน รวมทั้งเยาวชนประชาธิปไตยได้ทำหน้าที่เป็นสื่อบุคคลเครือข่ายของรัฐสภาในการดำเนินงานสร้างขยายผลองค์ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยไปสู่โรงเรียน ชุมชน และสังคม นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้สนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งให้แก่เยาวชนประชาธิปไตยในการดำเนินงานจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายให้เกิดผลเป็นรูปธรรมทั่วภูมิภาค ส่งผลให้ปัจจุบันมีกิจกรรมสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยเกิดขึ้นมากมายทั่วประเทศ

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 คำรงค์ ดิสกุล (2538) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณีการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า เพศ อายุ รายได้ และการอยู่อาศัย

ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา และการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารรายสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของประชาชนในการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

4.2 สมยศ สมมาตย์ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบี พบว่า บทบาทและปัญหาของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 พบว่า 1) บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในห้องเรียน ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีประเด็นปัญหา คือ ขาดงบประมาณที่จะสนับสนุนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง 2) บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยนอกห้องเรียน ครูจัดให้นักเรียนมีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน และประเด็นปัญหา คือ นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จึงไม่กล้าแสดงออกในที่สาธารณะชน 3) บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยสู่ชุมชน ครูร่วมกับผู้คนในชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน หรือกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม และประเด็นปัญหา คือ ครูไม่มีเวลาออกพบปะประชาชน เนื่องจากมีภาระงานสอนมาก และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนไม่ได้รับความสนใจจากชุมชน

4.3 สุภัคภรณ์ อุบลาบดี (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาตามความเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 ไม่แตกต่างกัน

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ไม่แตกต่างกัน

ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.4 วัชรินทร์ ปัญญาประเสริฐ (2538) ศึกษาเรื่องพุทธศาสนากับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย พบว่า คำสอนในพระพุทธศาสนามีได้เน้นว่าจะต้องจัดการปกครองในรูปแบบใด แต่เน้นไปที่ผู้ปกครองจะต้องยึดมั่นในศีลธรรม และในคำสอนต่างๆ มีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาตัวบุคคลมากกว่าระบบ โดยเชื่อว่าเมื่อทุกคนเป็นคนดี สังคมจะดีงามไปด้วย ในขณะที่พุทธศาสนามีลักษณะเป็นศาสนาทางปัญญาจึงไม่มีข้อกำหนดเรื่องการปฏิบัติที่เคร่งครัดและเป็นจุดอ่อนประการหนึ่งที่มีผลให้พระพุทธศาสนาดูเสมือนขาดความจริงจัง ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งรวมไปถึงความเชื่อเรื่องบุญกรรมที่กล่าวไว้ในคำสอน ทำให้ความกระตือรือร้นในการที่จะมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย

4.5 สมศักดิ์ หนูสนิท (2549) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเมืองสู่ความเป็นประชาธิปไตยปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารกับการเมืองไทย พบว่า การแทรกแซงทางการเมืองของทหารตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 นับตั้งแต่ยุคคณะราษฎรจนกระทั่งประชาธิปไตยทุนอุปถัมภ์ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมืองไทย เพราะที่ผ่านมามีผู้นำทหารใช้วิธีการทำรัฐประหาร (Coup d'Etat) เป็นช่องทางเข้าสู่อำนาจ การทำรัฐประหารมีผลต่อความเข้มแข็ง ความต่อเนื่องของระบบพรรคการเมืองไทย โดยผู้นำทหารได้เข้ามาบิบบทบาทในกิจกรรมของพรรคการเมืองโดยเป็นผู้นำพรรคเสียเอง เพื่อเป็นเครื่องมือไม่สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองได้ ประกอบกับการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไม่ได้ถูกต่อต้านจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ เพราะลักษณะของคนไทยมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบยอมรับอำนาจรัฐบาล แม้ว่าประชาชนจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง แต่ไม่สนใจที่จะเข้าไปบิบบทบาททางการเมืองจะมีก็เพียงคนหมู่น้อยเท่านั้น แต่ในการแทรกแซงทางการเมืองของทหารในปัจจุบันจะกระทำได้ลำบากมากขึ้น เพราะสถานการณ์ทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ และความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน บิบบทบาททางการเมืองของทหารจึงมีแนวโน้มที่จะทำหน้าที่เพียงทหารอาชีพเท่านั้น

4.6 เอกศักดิ์ ยุทธะนันท์ (2548) กล่าวว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาต้นแบบของกิจกรรมเพื่อการปลูกฝังทัศนคติและวิถีชีวิตสำหรับชุมชนประชาธิปไตยในโรงเรียนระดับ

มัธยมศึกษา พบว่ามีปัญหาหลักสองประการคือ หนึ่งเป็นกิจกรรมที่มีครูเป็นศูนย์กลางและเน้นการศึกษาในเชิงข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการในการจัดการปกครองมากกว่าที่จะเน้นความเข้าใจถึงหลักการทางปรัชญาและหลักการทางศีลธรรมที่รองรับประชาธิปไตย สอง แม้ว่าโรงเรียนจะจัดให้มีกิจกรรมการปกครองตนเอง แต่ก็ยังเป็นประชาธิปไตยแต่เพียงในรูปแบบเพราะนักเรียนที่ได้รับการเลือกเป็นตัวแทนหรือเป็นประธานนักเรียน ก็มีหน้าที่เฉพาะเท่าที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ คือเป็นตัวแทนของครูในการปกครองนักเรียน และไม่ได้ทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงให้นักเรียนเลย และในการศึกษา “คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องวิถีประชาธิปไตยและการเลือกตั้งระบบใหม่” ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตีพิมพ์ใน พ.ศ.2543 พบว่า หนึ่ง เป็นความพยายามให้การศึกษาเรื่องประชาธิปไตยที่เน้นแต่เพียงเรื่องของรูปแบบการปกครองและตัวกฎหมายรัฐธรรมนูญ ไม่มีการให้ความรู้ในเรื่องแนวคิดทางปรัชญาที่รองรับวิถีคิดแบบประชาธิปไตยพร้อมกันไปด้วยเลย สอง แอบซ่อนแนวคิดแบบอนุรักษนิยมและระบอบกษัตริย์นิยม คือ พยายามบิดเบือนความหมายของประชาธิปไตยให้สนับสนุนความสัมพันธ์ทางสังคมแบบผู้ใหญ่น้อยผู้ใหญ่ แอบอ้างว่าการเปลี่ยนแปลงการปกครองเกิดจากความเมตตาของพระมหากษัตริย์ และพยายามนำเอาคุณลักษณะที่เป็นค่านิยมที่สนับสนุนความสัมพันธ์ในสังคมแบบอุปถัมภ์นิยมดั้งเดิมของไทยเข้ามาประสมประสานกับคุณลักษณะที่เป็นค่านิยมแบบประชาธิปไตย ทั้งที่เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกัน สามไม่ได้มีการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตยจากชีวิตจริงของนักเรียน อย่างมีสาระสำคัญประการใดเลย

4.7 บรรลือ สุทธิ (2549) ศึกษาเรื่อง บทบาทของกรุงเทพมหานครในการพัฒนาทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น พบว่า 1) กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ในด้านการให้การเรียนรู้ทางการเมือง การรวบรวมและการแสดงออกถึงผลประโยชน์ การสรรหาบุคคลากรเข้าสู่ระบบการเมือง และการสื่อสารทางการเมือง โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการกรุงเทพมหานคร นักการเมือง และประชาชนที่เกี่ยวข้อง 2) ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ งบประมาณในการพัฒนาทางการเมืองน้อย การให้การเรียนรู้ทางการเมืองน้อย การไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่เป็นการขอความร่วมมือหรือสนับสนุนเท่านั้น ซึ่งความคิดเห็นไม่เป็นเชิงสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาที่ผ่านผู้นำทางการเมืองมีลักษณะเพื่อรักษาฐานเสียง การให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองยังน้อยไม่ต่อเนื่อง รวมถึงการจัดให้มีเวทีประชาคมยังมีไม่มาก

4.8 พยุงศักดิ์ พลลุน(2555) ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : กรณีศึกษาในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) บทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละด้านอยู่ในระดับค่อนข้างบ่่อย ได้แก่ การใช้สิทธิเลือกตั้ง การชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมการเมืองและการสนทนากาการเมือง 2) ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน ปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปัญหาด้านความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านกับสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งทำให้ขาดความร่วมมือและการประสานงานที่ดี ตลอดจนปัญหาด้านการทุจริต เป็นต้น 3) ข้อเสนอแนะได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการฝึกอบรมและการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างความสามัคคีให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน รวมทั้ง จัดสรรเงินงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการร่วมกันพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

4.9 พิธิ อุปปาดิก (2548) ศึกษาเรื่อง ศาลปกครองกับการพัฒนาการเมืองการปกครองไทย พบว่า 1) ฝ่ายบริหารก้าวล่วงอำนาจของฝ่ายตุลาการ 2) มีปัญหาเกี่ยวกับผู้ที่เหมาะสมจะได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดไม่ครบอัตราว่าง 3) มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ 4) มีเหตุขัดข้องในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน 5) ศาลปกครองยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย 6) กฎหมายและระเบียบปฏิบัติไม่เอื้อต่อผู้สมัครรับแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด และ 7) การบังคับคดีในบางกรณีมีเหตุขัดข้อง

4.10 พลอากาศตรี วันชาติ เนตรานนท์ (2547) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนทหารไทยในยุคปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนนายเรืออากาศ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) นักเรียนนายเรืออากาศส่วนใหญ่มีการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับความสนใจทางการเมือง คือ ปัจจัยอายุและชั้นปีการศึกษา ปัจจัยด้านเนื้อหาวิชาวิทยาการและการเรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากรด้านการบังคับบัญชาและคณาจารย์ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมทหาร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง คือปัจจัยอายุและชั้นปีการศึกษา ปัจจัยด้านเนื้อหาวิชาวิทยาการและการเรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากรด้านการบังคับบัญชาและคณาจารย์ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมทหาร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.54) ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียน

นายเรืออากาศเกี่ยวกับความไว้วางใจทางการเมือง คือ ปัจจัยชั้นปีการศึกษาและคะแนนเฉลี่ยสะสม และปัจจัยด้านวัฒนธรรมทหารโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4.11 ยุทธการ หัวหาญ (2552) ศึกษาเรื่องการเมืองภาคประชาชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย: ศึกษากรณีสมัชชาคนจน พบว่า สมัชชาคนจนในรูปแบบของการเมืองภาคประชาชน มีบุคคลเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวที่ไม่ได้จำกัดอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือชนชั้นใดชนชั้นหนึ่งเพียงอย่างเดียว โดยเรื่องที่เคลื่อนไหวเรียกร้องมีทั้งข้อเรียกร้องเฉพาะกลุ่มและประเด็นสาธารณะ โดยมีเป้าหมายของขบวนการเคลื่อนไหวที่ส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมคือ 1) สมัชชาคนจนเป็นเวทีประสานความร่วมมือและรวบรวมกลุ่มปัญหาของประชาชนยากจน 2) สมัชชาคนจนทำให้เกิดการขยายพื้นที่ทางการเมืองของภาคประชาชนให้กว้างขวางออกไป 3) ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยทางตรงมากขึ้น ส่วนปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมัชชาคนจนในรูปแบบของการเมืองภาคประชาชน คือ 1) การปิดกั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรัฐ 2) การขาดกระบวนการเรียนรู้และทำความเข้าใจจากภาครัฐต่อขบวนการทางสังคม 3) สถานการณ์ที่มองว่าการชุมนุมเคลื่อนไหวเป็นเรื่องที่ผิดหลักการประชาธิปไตย และเห็นว่าการเคลื่อนไหวบนท้องถนนไม่ใช่การเมืองตามระบบ ซึ่งปัญหาอุปสรรคดังกล่าวส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของไทยอย่างยิ่ง

4.12 ลินดา สมประสงค์ (2548) ศึกษาเรื่องบทบาทผู้นำการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พบว่า 1) บทบาทที่สนับสนุนต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร คือ นโยบายประชานิยม ซึ่งเป็นนโยบายที่ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการเรียนรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 2) บทบาทที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร คือ การใช้อำนาจทางการเมืองในลักษณะอัตรายประชาธิปไตยหรือเผด็จการอำนาจนิยมมากกว่าลักษณะประชาธิปไตย ในการบริหารงานของรัฐบาลมีนโยบายหลายนโยบายมีแนวทางตรงข้ามกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น การปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากโดยไม่ทราบสาเหตุและไม่เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม มีการดั่งตัว ศ.ส.จากพรรคการเมืองอื่น พร้อมทั้งมีการชุกหุนโดยการโอนให้แก่บุคคลใกล้ชิด ฯลฯ รัฐบาลได้รวมกลุ่มทุนเข้ามามีอำนาจทางการเมืองโดยตรง และมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ประชาชนจึงมีสิทธิเฉพาะเมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 3) สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นทางการเมืองการปกครองภายใต้ผู้นำทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีผลการวิจัยออกมาเชิงลบมากกว่าเชิงบวกต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ในเฉพาะช่วง 4 ปีแรกของการเป็นรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ ปกครองประเทศแบบรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจแต่ผู้เดียว (แบบอิตาลีปี 1๙๒๕) หรืออำนาจนิยม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงปริมาณประกอบกัน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพจะศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการชุมชนประชาธิปไตยเพื่อสอบถามถึง บทบาท กระบวนการ ผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตย ตลอดจนแนวทางการดำเนินการต่อไปในอนาคต สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ จะศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยให้ชุมชนประชาธิปไตยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ที่ยินดีให้ข้อมูล และมีความเกี่ยวข้องกับการจัดโครงการชุมชนประชาธิปไตย จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

- 1) นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล อดีตรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
- 2) นายพิฑูร พุ่มหิรัญ อดีตเลขาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 3) นายคัมภีร์ ดิษฐาการณ์ อดีตรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 4) นางสาวสวัสดี สุขระบุตร วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 5) นายณรงค์ศักดิ์ เพชรเรืองสุด วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 6) นายวิโจจน์ เฟ็งสะและ วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 7) นายมนูญ ภาดทอง วิทยากรปฏิบัติการ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

8) นายทิตวัจน์ ณรงค์แสง นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรเป็นชุมชนประชาธิปไตยที่ได้รับการอบรมจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ตั้งแต่ปี 2545 – 2554 จำนวน 3,088 คน

กลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่างเป็นชุมชนประชาธิปไตยที่ได้รับการอบรมจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 360 คน โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของยามานะ และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจะสอบถามเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ จุดประสงค์ การดำเนินโครงการและผลการดำเนินโครงการ สภาพแวดล้อมทางการเมืองช่วงการดำเนินโครงการ บทบาทของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตย ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางการดำเนินการในอนาคต

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยเพศและอายุ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการพัฒนาการเมืองในชุมชน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง ระดับที่มีบทบาทมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับที่มีบทบาทมาก

3 หมายถึง ระดับที่มีบทบาทปานกลาง

2 หมายถึง ระดับที่มีบทบาทน้อย

1 หมายถึง ระดับที่มีบทบาทน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบ

ปลายเปิด

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบเครื่องมือวิจัย

3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 – 2 มาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามแบบมีเพื่อสอบถามบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองในชุมชน นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้โดยให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์เป็นการหาความเที่ยงตรง

4) สำหรับแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงการชุมชนประชาธิปไตย โดยการจดบันทึกและการนำเครื่องบันทึกเสียงไปบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ และนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนประชาธิปไตย โดยได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้กับชุมชนประชาธิปไตย ทั้งนี้ในข้อความของจดหมายฯ ได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ตลอดจนลิงค์ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าไปทำแบบสอบถามออนไลน์ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเข้าไปทำแบบสอบถามออนไลน์แล้วและส่งมาให้กับผู้ศึกษาวิจัย จำนวน 360 ชุด ผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามออนไลน์ที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาทำการวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่าง โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งข้อคิดเห็นและบทสรุปที่ต้องการ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอในลักษณะเชิงอุปนัย และพรรณนา เพื่อแสวงหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบให้คะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของชุมชนประชาธิปไตย โดยทำการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
- 3) วิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนประชาธิปไตยที่มีต่อบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยทำการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมายของคะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลความหมายดังนี้
 - 1.00 – 1.49 หมายถึง มีบทบาทน้อยที่สุด
 - 1.50 – 2.49 หมายถึง มีบทบาทน้อย
 - 2.50 – 3.49 หมายถึง มีบทบาทปานกลาง
 - 3.50 – 4.49 หมายถึง มีบทบาทมาก
 - 4.50 – 5.00 หมายถึง มีบทบาทมากที่สุด
- 4) การเปรียบเทียบความคิดเห็นตัวแปรสองตัวจะใช้ค่า t-test โดยการหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน (Independent – Samples t – test)
- 5) สำหรับคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย มุ่งที่จะศึกษาบทบาท กระบวนการ ผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางการดำเนินการต่อไปในอนาคตของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีเพศ และอายุแตกต่างกันผู้วิจัยได้แสดงผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 บทบาทการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค ในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 1 บทบาทการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์นักการเมือง และข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการเยาวชนประชาธิปไตยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาในเรื่องของบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย โดยได้ทำการสัมภาษณ์นักการเมือง จำนวน 1 คน ข้าราชการ และอดีตข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 7 คน ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1.1 ความเป็นมาของโครงการเยาวชนประชาธิปไตย

ก่อนที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะจัดโครงการเยาวชนประชาธิปไตย นั้น ทางรัฐสภาได้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยอยู่ก่อนแล้วในช่วงปี 2543 – 2544 โดยการจัดโครงการ “รัฐสภาสัญจร” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีข้าราชการไปพบปะกับประชาชน การรับฟังความคิดเห็น และปัญหาของประชาชน และการนำความรู้เรื่องประชาธิปไตยไปเผยแพร่ด้วย โดยกลุ่มเป้าหมายของโครงการนั้นเป็นผู้ใหญ่ สตรี เด็กและเยาวชน สำหรับในกลุ่มของเด็กและเยาวชนนั้น ได้มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การตอบปัญหาประชาธิปไตย ต่อมาในปี 2545 โครงการเยาวชนประชาธิปไตยจึงเริ่มขึ้นในสมัยของนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเยาวชนพระปกเกล้า ที่ประกอบด้วยคณะกรรมการจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสถาบันพระปกเกล้า โดยมีนายนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่งเป็นประธานกรรมการทั้งนี้ นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ในฐานะประธานคณะกรรมการยุวพระปกเกล้า ได้เล็งเห็นว่า “ปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้พัฒนาก้าวหน้าไประดับหนึ่ง การส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยจะก้าวหน้าอย่างมั่นคงได้นั้น ต้องมีการปลูกฝังอุดมการณ์ตั้งแต่เยาวชนให้มีความสนใจและพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ดี ซึ่งรัฐสภาเป็นสถาบันหนึ่งของชาติที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้กับเยาวชนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์พัฒนาบ้านเมืองให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น” (พรณพร สิ้นสวัสดิ์ 2554: 13) จึงมีดำริให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จัดโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาให้แก่เยาวชน เนื่องจากตระหนักว่าเยาวชนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญของประเทศในภาคหน้า โดยต้องการให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ระดับสูง เพื่อให้เกิดเยาวชนที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะรวมตัวกันทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นมาเป็นการเฉพาะ เพื่อใช้ในการฝึกอบรมเยาวชนตามความมุ่งหมายของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร จนเกิดเป็น “โครงการเยาวชนประชาธิปไตย” นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ อธิบดีรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แสดงความเห็นในช่วงแรกของการจัดตั้งโครงการดังกล่าวว่า “ในระยะเริ่มแรกใช้ชื่อโครงการว่าโครงการ

ยุวประชาธิปไตย แต่เนื่องจากความไม่เหมาะสมในเรื่องการใช้ชื่อโครงการ ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นโครงการยุวชนประชาธิปไตย...” นอกจากนั้น นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์ทกุล ยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า “ในขณะนั้น ประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 เป็นกฎหมายหลักของประเทศ และได้มีการกำหนดให้บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี สามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ ทางสภาผู้แทนราษฎรจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเมืองของประเทศในอนาคต จึงจำเป็นต้องหาวิธีที่จะสนับสนุนให้พวกเขาเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครอง จึงเป็นที่มาของการจัดโครงการยุวชนประชาธิปไตย...”

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการยุวชนประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์หลักของโครงการยุวชนประชาธิปไตย คือ สร้างคนรุ่นใหม่ให้มีวิสัยทัศน์ วิถีความคิด วิถีชีวิต คุณธรรม จิตสำนึกและยึดมั่นระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (พรณพชร สิ้นสวัสดิ์ 2554: 14) โดยเน้นหนักในการเสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเสริมสร้างความรู้รอบตัวในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต โดยกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้และติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสังคมและการเมืองการปกครองตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังปลูกฝังจิตสำนึกให้มีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งให้เยาวชนนำความรู้ที่ได้มาขยายผลและสร้างเครือข่ายเพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อเป็นการส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตน การดำเนินชีวิตตามรอยเบื้องพระยุคลบาท และการประพฤติตนอยู่ในกรอบของคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนั้นเพื่อให้เยาวชนสามารถขยายผลการสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม

1.3 การดำเนินโครงการยุวชนประชาธิปไตย

หน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการยุวชนประชาธิปไตย คือ รัฐสภา โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากสถาบันพระปกเกล้า และจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ยึดแบบอย่างหลักสูตรจากสถาบันพระปกเกล้าเพื่อใช้ดำเนินการในกรอบม สำหรับงบประมาณหลักนั้น นายพิฑูร พุ่มหิรัญ อดีตเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้แสดงความเห็นว่า “งบประมาณได้มาจากงบประมาณของมูลนิธิคอนราด อาเคเนาวร์ ส่วนภาควิชาการนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการจากมหาวิทยาลัย ท้องถิ่น กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็น

คณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตร...” สำหรับการคัดเลือกเยาวชนเพื่อเข้าอบรมโครงการเยาวชน
 ประชาธิปไตยจะพิจารณาจากเยาวชนหญิงและชาย อายุระหว่าง 15 – 20 ปี ที่ศึกษาอยู่ระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ รวมทั้งระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่า ทุกจังหวัด
 ทั่วประเทศ โดยต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการเป็นผู้นำ
 การทำกิจกรรม มีความสนใจในเรื่องชุมชน สังคม และการเมืองการปกครองและมีความเป็นผู้นำ
 เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินโครงการเยาวชนประชาธิปไตยได้มีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัด
 กิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยมีผลการประเมินการจัดโครงการเยาวชนประชาธิปไตยที่ผ่านมา
 เป็นข้อมูลในการดำเนินงานให้โครงการมีความเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยกิจกรรม
 ที่ดำเนินการในโครงการเยาวชนประชาธิปไตย ตั้งแต่ พ.ศ.2545 จนถึงปี 2554 มีดังนี้

ปี 2545 และ ปี 2546 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมสร้าง
 เครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย

ปี 2547 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมประชุมประจำปีเยาวชน
 ประชาธิปไตยรวมรุ่นปี 2545 – 2547 และกิจกรรมศึกษาดูงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย ณ
 ประเทศญี่ปุ่น

ปี 2548 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัด
 ประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย และกิจกรรมศึกษาดูงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย ณ ประเทศ
 อังกฤษ รวมทั้งกิจกรรมศึกษาดูงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน
 ณ สาธารณรัฐเกาหลี

ปี 2549 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย
 และ กิจกรรมจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย ครั้งที่ 3 และกิจกรรมศึกษาดูงานวิถีชีวิตแบบ
 ประชาธิปไตยบนพื้นฐานของความเสมอภาค ณ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย

ปี 2550 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย
 กิจกรรมจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย ประจำปี 2550 และกิจกรรมศึกษาการพัฒนาวิถี
 ประชาธิปไตยเชิงเปรียบเทียบ ณ กลุ่มประเทศภาคพื้นยุโรปตะวันออก รวมทั้งกิจกรรมศึกษาดูงาน
 การพัฒนาประชาธิปไตยแบบผสมผสาน ณ สาธารณรัฐอินเดียและสาธารณรัฐเนปาล

ปี 2551 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย
 กิจกรรมการประชุมเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่น ประจำปี 2551 และกิจกรรมศึกษาการพัฒนา
 ประชาธิปไตยจากความสัมพันธ์ระหว่างไทย ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐโปรตุเกส และ
 สาธารณรัฐอิตาลี

ปี 2552 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชน ประชาธิปไตย กิจกรรมรวมรุ่นเยาวชนประชาธิปไตย ประจำปี 2552 โครงการคาราวานประชาธิปไตย และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเยาวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาความรู้ด้านประชาธิปไตย ณ ประเทศ ญี่ปุ่น

ปี 2553 จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชน ประชาธิปไตย กิจกรรมรวมรุ่นเยาวชนประชาธิปไตย ประจำปี 2553 กิจกรรมการศึกษาวิถีชีวิต ประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาของเยาวชนประชาธิปไตยและผู้นำเครือข่ายด้านประชาธิปไตย ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มาเลเซีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเยาวชน ประชาธิปไตย เพื่อการพัฒนาความรู้ด้านประชาธิปไตย ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

โครงการเยาวชนประชาธิปไตยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลสำเร็จจากการ ดำเนินโครงการ คือ มีการฝึกอบรมเยาวชนประชาธิปไตยมาแล้วจำนวน 22 รุ่น และมีเยาวชนที่ผ่าน การอบรมเป็นเยาวชนประชาธิปไตย มากกว่า 3,000 คน รวมทั้งเยาวชนประชาธิปไตยได้ทำหน้าที่เป็น สื่อบุคคลเครือข่ายของรัฐสภาในการดำเนินงานสร้างขยายผลองค์ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยไปสู่โรงเรียน ชุมชน และสังคม นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรได้สนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งให้แก่เยาวชนประชาธิปไตยในการดำเนินงานจัด กิจกรรมสร้างเครือข่ายให้เกิดผลเป็นรูปธรรมทั่วทุกภูมิภาค ส่งผลให้ปัจจุบันมีกิจกรรมสร้าง เครือข่ายประชาธิปไตยเกิดขึ้นมากมายทั่วประเทศ และในปี 2554 ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษา 84 พรรษา และครบ 10 ปี เยาวชนประชาธิปไตยสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรได้จัดกิจกรรม “เยาวชนประชาธิปไตยวิชาการ” ขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านประชาธิปไตย สิทธิ เสรีภาพ และองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องให้กับเยาวชนประชาธิปไตย ในการเป็นแกนนำพัฒนา ประเทศและสร้างประโยชน์ต่อสาธารณชน นอกจากนี้ ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของเยาวชน ประชาธิปไตยในการบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนางานด้านการสร้างเครือข่ายขยายผลเผยแพร่ ประชาธิปไตย และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเมืองในช่วงแรกของการดำเนินโครงการ

การเมืองในระบอบเวลานั้นเป็นผลมาจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี 2540 ถือเป็น จุดเปลี่ยนสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงการวางรากฐานธรรมาภิบาลของประเทศ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวถูกจัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองที่เป็น แบบรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง รวมถึงขานรับแนวคิดเรื่อง “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) อันเนื่องมาจากกระแสจากภายนอกประเทศที่เชื่อว่า วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 หรือ ที่

เรียกว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” เป็นผลส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี โดยสาระสำคัญในรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายสำคัญที่จะวางรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น สร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของรัฐ โดยจัดตั้งองค์กรอิสระต่างๆ วางโครงสร้างทางการเมืองของไทยให้เข้มแข็ง โดยให้การจัดตั้งรัฐบาลมีเสถียรภาพ พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง ไปจนถึงการวางรากฐานธรรมาภิบาลการบริหารจัดการประเทศ ด้วยการปรับโครงสร้างระบบราชการให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการกระจายอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนในท้องถิ่นถือว่าเป็นยุคที่เป็นประชาธิปไตยอย่างมากการเมืองมีเสถียรภาพ บรรยากาศทางการเมืองเป็นความร่วมมือที่ดี เป็นยุคแห่งการฟื้นฟูสิทธิเสรีภาพ ประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองอย่างมากและการมีองค์กรอิสระต่าง ๆ สำหรับข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นว่า “ในปี 2545 ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น เป็นช่วงที่ประชาธิปไตยเบ่งบาน ได้รับความร่วมมือที่ดีจากหลายฝ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีการโต้แย้ง มีความถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน แต่ในช่วง 2548 – 2549 วิทยากรที่ได้เชิญให้มาบรรยายมีความโน้มเอียงทางการเมือง ทำให้ระยะหลัง ๆ มีการลดบทบาททางการเมืองให้น้อยลง...”

1.5 บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

1.5.1 บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนประชาธิปไตย เพื่อให้สามารถเข้าใจการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีการสอนสาระสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรปกครองแบบประชาธิปไตย เช่น สิทธิ เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ การปลูกฝังจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองที่ดี การให้ความสำคัญกับสาระของการฝึกอบรม การให้เยาวชนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้เยาวชนได้สัมผัสกับประสบการณ์ตรง และการพาไปศึกษาดูงานตามสถานที่สำคัญ ๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถหล่อหลอมให้เยาวชนเกิดจิตสำนึกทางการเมืองได้ในทางที่ดีนอกจากนั้น เมื่อผ่านการอบรมแล้วเยาวชนทุกคนได้นำความรู้ที่ได้รับไปจัดทำโครงการ กิจกรรมขยายเครือข่ายตามโรงเรียน หรือท้องถิ่นของตนเพื่อสร้างประโยชน์ และเผยแพร่ความรู้ที่ได้อบรมมานำไปต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตนต่อไป สำหรับข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนรู้ของเยาวชนประชาธิปไตยว่า “หลักสูตรในการฝึกอบรมตามโครงการเยาวชนประชาธิปไตยมีทั้งหมด 10 หน่วยวิชา มีการปรับบทเรียน ปรับวิทยากร และเปลี่ยนจากการฟังบรรยายมาเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสัมมนา และการเปลี่ยนสถานที่ศึกษาดู

งาน โดยจะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ เน้นการสื่อสารสองทาง และการเสวนา เพิ่มบทเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและศีลธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม มีการแสดงบทบาทสมมติโดยให้มีการเชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สำหรับการทดสอบและการประเมินผลนั้น จะมีการทดสอบภายหลังจากเรียนในบทเรียนต่าง ๆ และการประเมินผลเป็นกลุ่ม เช่น การประเมินจากการจัดบอร์ด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการประเมินจากการทำกิจกรรมขยายเครือข่ายของชุมชน การทำหน้าที่เป็นวิทยากรและพี่เลี้ยงของเจ้าหน้าที่สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หน้าที่วิทยากรนั้นจะเป็นผู้ดำเนินการจัดการรวมรุ่นชุมชนที่ได้อบรมเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ และการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ ร่วมกัน หรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน ไปตามภูมิภาค

1.5.2 บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ชุมชนประชาธิปไตยเมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้ว ได้นำความรู้ที่ได้ไปทำกิจกรรมทางการเมือง เช่น การจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการร่างกฎหมายที่สำคัญ ๆ การจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจในการเลือกตั้งฯ โดยโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับความร่วมมือจากองค์การการเมืองท้องถิ่น และในระดับต่างๆ ของจังหวัด และระดับประเทศ โดยที่ผ่านมามีชุมชนประชาธิปไตยได้รับการคัดเลือกเข้าไปมีส่วนร่วมในการร่างกฎหมายสำคัญ เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญปี 2550 เพื่อเป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชน ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองนาย คัมภีร์ ดิษฐากรณ์ อธิการบดีสภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า “ทางสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานหลักที่ให้การสนับสนุนชุมชนประชาธิปไตยดำเนินโครงการขยายเครือข่าย หรือการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยทั้งในระดับต่าง ๆ ทางเราได้สนับสนุนงบประมาณจำนวนหนึ่งซึ่งชุมชนประชาธิปไตยจะดำเนินการจัดทำโครงการเข้ามายังสำนักงาน หลังจากนั้นก็จะพิจารณาให้ความเห็นชอบกับโครงการ และชุมชนประชาธิปไตยยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมทั้งในรูปแบบของงบประมาณ วิทยากร สถานที่ นอกจากนี้ยังมีการจัดการประชุมชุมชนประชาธิปไตยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการทำกิจกรรมขยายเครือข่าย ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นการรวมรุ่นชุมชนประชาธิปไตยที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วตั้งแต่รุ่นแรกจนถึงรุ่นปัจจุบัน ผลที่ได้รับทำให้ชุมชนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมของแต่ละคน หรือกลุ่มนำไปปรับใช้กับกิจกรรมของตนได้อีกด้วย...” นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ยังได้ให้การสนับสนุนชุมชนประชาธิปไตยในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของงบประมาณ วิทยากร สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ตลอดจนการเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนในการดำเนินโครงการ

ต่าง ๆ และมีการพายูวชนประชาธิปไตยไปศึกษาดูงานตามประเทศต่าง ๆ ที่มีการปกครองแตกต่างกันไปเพื่อให้ยูวชนประชาธิปไตยได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้กับการดำเนินกิจกรรมของตนเอง สำหรับการสนับสนุนการสร้างกิจกรรมขยายเครือข่ายนั้นทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้สนับสนุนในทุกระดับตามแต่ยูวชนประชาธิปไตยได้จัดทำโครงการเสนอเข้ามา

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรคในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2.1 ผลงานและผลสัมฤทธิ์ของโครงการยูวชนประชาธิปไตย

ผลงานของโครงการยูวชนประชาธิปไตยนั้นเป็นกิจกรรมขยายเครือข่าย เฉลี่ยประมาณ 50 โครงการต่อปี โดยยูวชนประชาธิปไตยได้นำความรู้ ประสบการณ์ ที่ได้จากการฝึกอบรมนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่าย เป็นผู้เผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย และชี้แจงเรื่องสถานการณ์ทางการเมือง ตลอดจนให้ความรู้แก่ชุมชนหรือท้องถิ่นต่าง ๆ การดำเนินโครงการยูวชนประชาธิปไตยได้มีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยมีผลการประเมินการจัดโครงการยูวชนประชาธิปไตยที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของยูวชนประชาธิปไตยให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสถานการณ์ปัจจุบันก่อให้เกิดความเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างต่อเนื่องร่วมกัน และให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไปซึ่งที่ผ่านมาโครงการยูวชนประชาธิปไตยได้มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น คือ กิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมรวมนุ่นยูวชนประชาธิปไตย กิจกรรมสร้างเครือข่ายยูวชนประชาธิปไตย กิจกรรมศึกษาดูงานต่างประเทศ โครงการคาราวานประชาธิปไตย และกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนยูวชนประชาธิปไตยกับต่างประเทศ ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีทั้งดำเนินการอยู่และมีการปรับเปลี่ยนไปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กิจกรรมของยูวชนประชาธิปไตยที่ได้ดำเนินการมี ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการยูวชนประชาธิปไตยเป็นโครงการที่มุ่งส่งเสริมให้เยาวชนได้มีความสนใจและมีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยได้จัดกิจกรรมภายใต้โครงการนี้หลายกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นหนึ่งในกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการวางรากฐานความรู้และประสบการณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เพื่อให้เยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเมือง โดยเฉพาะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการ

สัมมนาฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ไปด้วยทอดต่อเยาวชนในสังคม สถาบันการศึกษา หรือชุมชนของ
คนต่อไป และเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบบ
ประชาธิปไตย และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม
ในอนาคต

การดำเนินงานจึงมุ่งเน้นหลักสูตรการฝึกอบรมที่ครอบคลุมความรู้ และ
ประสบการณ์ตรงของผู้เข้ารับการอบรมที่มีความหลากหลาย ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปใช้ใน
การดำรงชีวิตในสังคม เช่น ความรู้ในระบบประชาธิปไตยที่มีองค์ประกอบมากมายนอกเหนือจาก
การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นเรื่องเดียวที่มีความสำคัญต่อความเป็น
สังคมประชาธิปไตย แต่แท้จริงแล้วมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญอีกหลายเรื่อง ได้แก่ เรื่องสิทธิ
มนุษยชน สิทธิ และเสรีภาพที่ต้องเคารพในสิทธิของผู้อื่นเสมอ การเคารพในกฎเกณฑ์หรือถือ
ปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง และเรื่องของความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น
ในขณะที่ประสบการณ์ตรงที่จะได้รับนั้นเป็นการศึกษาขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลไกในการ
ขับเคลื่อนกระบวนการประชาธิปไตย เช่น รัฐสภา ศาลปกครอง คณะกรรมการการเลือกตั้ง และ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งทั้งสี่องค์กรจะเป็นสถานที่ศึกษาดูงานของผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้เกิดการ
เรียนรู้ในกระบวนการทำงานขององค์กรดังกล่าวที่มีต่อกลไกของกระบวนการประชาธิปไตย

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรภาครัฐที่ให้การ
ส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการ
จัดโครงการ/กิจกรรมทางการเมืองของเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมในโครงการเยาวชนประชาธิปไตย
อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสสร้างสรรค์โครงการ/กิจกรรมด้านการเมืองการปกครอง
เพื่อเผยแพร่ความรู้ และขยายเครือข่ายอย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วภูมิภาคของประเทศ และเป็น
ช่องทางในการวางรากฐานการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
มากขึ้น รวมทั้งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยแบบมี
ส่วนร่วม เช่น ในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของ
ประชาชน และการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ประชาชนจะต้องให้ความสนใจ และเรียนรู้
เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังได้
กำหนดเรื่องจริยธรรม โดยเฉพาะด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งจะทำให้
ประชาธิปไตยมีความเข้มแข็ง และพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชน
ได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เริ่มจากการส่งเสริมด้านสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อให้ทุกคน
มีความเท่าเทียมกันในสังคม ทั้งในการรับผลประโยชน์หรือสวัสดิการต่างๆ จากรัฐและการใช้สิทธิ
เสรีภาพอย่างถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย เช่น ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรงทางการ

เมือง ทั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถร่วมลงชื่อเพื่อเสนอร่างกฎหมาย ร่วมลงชื่อตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล และการร่วมลงชื่อถอดถอนนักการเมืองหรือข้าราชการระดับสูงที่ประพฤติมิชอบต่อไปในทางทุจริต แม้กระทั้งการร่วมลงชื่อเพื่อขอแก้ไขกฎหมาย นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดให้มีการกระจายอำนาจทั้งด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและด้านกฎหมายท้องถิ่น โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ มีสิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการได้ด้วยเช่นกัน ในส่วนของจริยธรรมนั้น นักการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นจะต้องมีจริยธรรมทางการเมือง ซึ่งประชาชนจะต้องเป็นผู้สอดส่องดูแลความประพฤติของนักการเมือง และผู้บริหารระดับสูงของรับเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และนอกจากนี้ภาครัฐควรส่งเสริมและดำเนินการในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง แม้ว่าแต่ละองค์กรจะมีบทบาทหน้าที่และมีแผนการดำเนินงานที่แตกต่างกัน แต่ผลที่ได้รับก็จะเป็นทิศทางเดียวกัน คือ การพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง

สำหรับการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการภายใต้โครงการยุวชนประชาธิปไตย ก็เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ทั้งการเผยแพร่ความรู้ในภาคทฤษฎีและภาคประสบการณ์ โดยลักษณะการฝึกอบรมจะประกอบด้วย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้าค่ายพักแรมระยะเวลา 10 วัน เพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องต่างๆ อาทิ ระบบการเมืองกับคุณภาพชีวิต ปัญหาและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการป้องกันสิทธิ หน้าที่ความเป็นพลเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อำนาจหน้าที่ และบทบาทขององค์กรอิสระ การสร้างเครือข่าย เป็นต้น โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขามาเป็นผู้ให้ความรู้ และเล่าเรื่องประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อยุวชนประชาธิปไตย ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม นอกจากนี้ยังมี การศึกษาดูงานนอกสถานที่ในองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องต่อกลไกทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เช่น รัฐสภา คณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลปกครอง และผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อให้เยาวชนที่เข้ารับการอบรมได้มีโอกาสศึกษากระบวนการทำงานขององค์กรดังกล่าวจากประสบการณ์ภาคสนามของหลักสูตรที่กำหนด อันจะส่งผลให้เยาวชนได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาความรู้การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การพัฒนาด้านทัศนคติที่ดีต่อการเมืองการปกครองไทย การส่งเสริมให้เยาวชนสามารถแสดงแนวคิดในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้องเหมาะสมในสังคม และชุมชนที่ตนอยู่อาศัย โดยเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมจะต้องมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม

จริยธรรม เป็นสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม และเมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้วจะเป็นเยาวชน ประชาธิปไตยที่จะทำหน้าที่ในการนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อเยาวชน/ชุมชน/สังคม อย่าง แพร่หลาย และขยายเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยให้ครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดย หลักสูตรการฝึกอบรมในแต่ละปีจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและเนื้อหาหลักสูตรบางส่วน เพื่อให้ เหมาะและสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้น แต่ก็ยังคงเนื้อหาสาระหลัก ดังนี้ (สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2552: 1)

1) หลักสูตรภาคเนื้อหาสาระ

ชุดวิชาที่ 1 : การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกอบด้วย การเมืองการปกครองไทย การเมืองกับคุณภาพ ชีวิต บทบาท ภารกิจของรัฐสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การกระจายอำนาจรัฐ และการปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ชุดวิชาที่ 2 : สิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการป้องกัน สิทธิประกอบด้วย หลักพื้นฐานของสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ชุดวิชาที่ 3 : ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ประกอบด้วย เศรษฐกิจพอเพียง ศีลธรรม จริยธรรม และศาสนากับประชาธิปไตย

ชุดวิชาที่ 4 : องค์กรอิสระและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ประกอบด้วย บทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ชุดวิชาที่ 5 : เยาวชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมทางการเมือง และหน้าที่ความเป็นพลเมือง เยาวชนกับการพัฒนาที่ ยั่งยืน เยาวชนกับสิทธิชุมชน และร่วมคิด ร่วมสนทนา ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

ชุดวิชาที่ 6 : การสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ประกอบด้วย การ เขียนแผนงาน และ โครงการการสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย และการพัฒนาเครือข่ายด้วยระบบ สารสนเทศ

2) หลักสูตรภาคประสบการณ์

กิจกรรมที่ 1 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน รัฐสภา และองค์กรอิสระ ได้แก่ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ศาลปกครอง คณะกรรมการการเลือกตั้ง พิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑ์สยาม และ โครงการสวนพระองค์สวน จิตรลดา

กิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง คนของ ประชาชน และเยาวชนตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 3 การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในแต่ละหน่วยวิชา และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมบทบาทสมมติ (หลังจากศึกษาดูงานองค์กรอิสระ) และการเลือกตั้งประธานรุ่น

กิจกรรมที่ 4 ประกอบด้วย กิจกรรมเรียนรู้ตามฐาน (Walk Rally)

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมสันตนาการ

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม

นอกจากนี้ ยังจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น การศึกษาพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยกำหนดให้มีการเขียนคติธรรมประจำใจในทุกๆ วัน เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นพื้นฐานนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขควบคู่กับการส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยมีจิตบริการต่อสังคมในทางที่ถูกต้อง มีการทำงานเป็นทีม ร่วมมือกันด้วยความสามัคคีโดยการแสดงความคิดเห็นที่ส่งเสริมการแสดงออกทางการเมือง การเป็นผู้นำ การให้และการเสียสละต่อสังคม ฯลฯ

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปี 2554 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการฝึกอบรมเยาวชนประชาธิปไตยเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 22 รุ่น ดังนี้

สรุปผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นหนึ่งในงานภารกิจของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 10 ปี ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการโครงการเยาวชนประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยคณะบุคคลจากภาครัฐและภาคประชาสังคม ที่มุ่งหวังให้เยาวชนไทยมีความรู้ความเข้าใจในการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ตลอดจนสามารถขยายผลสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยให้กว้างขวางครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ดังนั้น หลักสูตรของการฝึกอบรมทั้งภาคเนื้อหาสาระและภาคประสบการณ์ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีคุณภาพ สอดรับกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาโดยตลอด ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1) หลักสูตรภาคเนื้อหาสาระได้เพิ่มชุดวิชา/รายละเอียดเนื้อหา/วิธีการประเมินผล อาทิ ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ทั้งเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท เยาวชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ คุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาเครือข่ายด้วยระบบสารสนเทศ และสื่อกับการพัฒนาประชาธิปไตย ตลอดจนการสรุปผลองค์

ความรู้ในลักษณะการคิดเชิงมโนทัศน์ (Mind Map) โดยจัดระบบความคิด จัดลำดับความสำคัญ เพื่อแสดงให้เห็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระในแต่ละชุดวิชา

2) หลักสูตรภาคประสบการณ์ได้ปรับเปลี่ยนสถานที่ศึกษาคุณงาน/กิจกรรม/วิธีการ ประเมินผล อาทิ ปรับเปลี่ยนสถานที่ศึกษาคุณงานที่เหมาะสมกับเยาวชนมากยิ่งขึ้น ทั้งการศึกษาคุณงาน โครงการพระราชดำริ องค์กรปกครองท้องถิ่น เพิ่มกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทย สรุปลการศึกษาคุณงานด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมติ ตลอดจนใช้วิธีการประเมินผลในลักษณะกรณีศึกษา เพื่อให้เยาวชนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป โครงการยุวชนประชาธิปไตย กิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการได้มีส่วนทำให้เยาวชนไทยได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากขึ้น ทั้งจากภาคเนื้อหาสาระและภาคประสบการณ์ โดยเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ให้กับสังคม/ชุมชนของตนเอง สามารถเข้าไปร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม และสามารถขยายเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั่วภูมิภาคของประเทศ ตลอดจนการมีจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ

2.1.2 กิจกรรมรวมรุ่นยุวชนประชาธิปไตย

สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการประชุมประจำปียุวชนประชาธิปไตยรวมรุ่นขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2547 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ยุวชนประชาธิปไตยในแต่ละรุ่นได้พบปะทำความรู้จัก และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยุวชนประชาธิปไตยสามารถใช้เวทีการประชุมประจำปีนำเสนอกิจกรรม และผลงาน โครงการสร้างเครือข่ายของตนให้กับเพื่อนยุวชนประชาธิปไตยคนอื่นๆ ได้รับความรู้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวทางการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อยของแต่ละกิจกรรม ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่างๆ อันเป็นการพัฒนาการสร้างเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม

กิจกรรมรวมรุ่นยุวชนประชาธิปไตยได้ดำเนินการจัดมาแล้ว จำนวน 7 ครั้ง คือ ครั้งแรกจัดขึ้นในปี 2547 และจัดต่อเนื่องมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน โดย 6 ครั้งที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547 – 2552) จะจัดกิจกรรมภายในสถานที่ใกล้เคียงกรุงเทพมหานคร ส่วนครั้งที่ 7 ในปี 2553 คณะกรรมการ โครงการยุวชนประชาธิปไตยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเชื่อมโยงการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยกับยุวชนประชาธิปไตยที่ผ่านการอบรมมาแล้ว ซึ่งมีจำนวนมากจึงได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นการจัดกิจกรรมในแต่ละภูมิภาค ทั้ง 4

ภูมิภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคกลางกับภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการยูวชนประชาธิปไตย คณะกรรมการ และผู้ประสานงานภาค 4 ภาค ตลอดจนยูวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่าย และยูวชนที่เดินทางไปศึกษาคุณงานต่างประเทศ ตั้งแต่ปี 2547 – 2553 ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดจากการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย ตลอดจนให้ตัวแทนยูวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการ ทั้ง 4 ภูมิภาค นำเสนอสรุปผลงานการสร้างเครือข่ายของตน เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาหาจุดเด่นและการวิเคราะห์ข้อจำกัด และอุปสรรคของแต่ละกิจกรรม แล้วนำไปถ่ายทอดให้เครือข่ายของตนได้รับทราบ อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการสร้างเครือข่ายให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปทั้งนี้ การจัดกิจกรรมรวมรุ่นในแต่ละครั้งสรุปผลได้ดังนี้

1) *กิจกรรมรวมรุ่นยูวชนประชาธิปไตยในปี 2547* กำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 - 2 พฤษภาคม 2547 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต จ.ปทุมธานี โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “กิจกรรมการประชุมประจำปียูวชนประชาธิปไตยรวมรุ่น (ปี 2545 – 2547)” ลักษณะการจัดกิจกรรมเป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายเป็นยูวชนประชาธิปไตยที่ผ่านการฝึกอบรมตั้งแต่ ปี 2545 – 2547 จำนวน 871 คน การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมดังนี้

(1) *มีจัดทำร่างข้อบังคับการประชุมยูวชนประชาธิปไตย* คณะกรรมการรุ่นยูวชนประชาธิปไตยได้มีการพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุม เพื่อใช้สำหรับการประชุมประจำปี ซึ่งคณะกรรมการ ได้เข้าร่วมพิจารณาก่อน และได้มีการพิจารณาในเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำร่างข้อบังคับเสนอต่อที่ประชุมในวันที่ 1 พ.ค. 2547 โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมความหมายของคำเฉพาะในข้อบังคับการประชุม วัตถุประสงค์ของการประชุม และสมาชิกภาพ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการยูวชนประชาธิปไตย การประชุมประจำปี และการแก้ไขข้อบังคับ

(2) *การเปิดโอกาสให้ยูวชนประชาธิปไตยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม* โดยการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น และการอภิปราย ในหัวข้อ “ยูวชนประชาธิปไตย: พลังขับเคลื่อนใหม่ของสังคม” ใน 4 ประเด็น คือ มุมมองของยูวชนประชาธิปไตยต่อสิทธิเด็ก, ยูวชนประชาธิปไตยบนเวทีปฏิรูปการศึกษา, สันติวิธี : แนวทางลดความขัดแย้งทุกมิติของสังคม และยูวชนประชาธิปไตยในฐานะต้นกล้าประชาธิปไตย

(3) การนำเสนอผลงานการสร้างเครือข่าย ที่ประชุมได้นำเสนอผลงานการสร้างเครือข่ายของเยาวชนประชาธิปไตยปี 2545 – 2547 ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการสร้างเครือข่าย พร้อมทั้งนำเสนอแผนงาน/โครงการการสร้างเครือข่าย ปี 2547 ซึ่งในการประชุมมีผลงานโครงการของเยาวชนประชาธิปไตย ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอต่อที่ประชุม คือ

ก. โครงการ “รวมพลังคนรุ่นใหม่สร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตย”
นายนพเดช ชุมณี เยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 2/2546

ข. โครงการ “มหกรรมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน” โดย นายนิพนธ์ สุขวิสัย และคณะเยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 4/2545

ค. โครงการ “ค่ายเยาวชนประชาธิปไตย” โคน นายทศพล เชื้อชาชาญ ประพันธ์ และนายพิเชษฐ พิณทอง เยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 3/2545

สำหรับผลลัพธ์ของการนำเสนอโครงการสร้างเครือข่ายดังกล่าว ทำให้เยาวชนประชาธิปไตยได้มีแบบอย่างที่ดีในการสร้างเครือข่าย

2) กิจกรรมรวมรุ่นเยาวชนประชาธิปไตยในปี 2548การจัดกิจกรรมในปี 2548 ได้มีการปรับเปลี่ยนชื่อกิจกรรมใหม่จากเดิม “กิจกรรมการประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่น” เปลี่ยนเป็น “กิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย” โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยคณะกรรมการรุ่นเยาวชนประชาธิปไตยปี 2545 – 2548 และอาจารย์ผู้ควบคุม กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 – 3 พฤษภาคม 2548 ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาเขตบางนา โดยวิธีการดำเนินกิจกรรมจะมีลักษณะเป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย การนำเสนอผลงานการสร้างเครือข่าย การนำเสนอแผนงานในการสร้างเครือข่ายในปีต่อ ๆ ไป การแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น การเสวนาประชาธิปไตย ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

(1) เยาวชนประชาธิปไตยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม โดยการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น และการอภิปรายในหัวข้อ “สื่อมวลชน...สร้างสรรค์หรือคุกคามเยาวชน” ทั้งนี้ เพื่อมุ่งหวังให้เยาวชนประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวแทนของเด็กและเยาวชนอีกกลุ่มหนึ่ง ได้มีโอกาสเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทการทำงานของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ในปัจจุบันพบว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียง ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ทั้งทางบวกและทางลบอย่างไรบ้าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน ในฐานะที่สื่อมวลชนเป็นอีกหนึ่งสถาบันหลักของสังคม โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารปัจจุบัน

(2) เยาวชนประชาธิปไตยได้นำเสนอกิจกรรมและผลงานในการสร้างเครือข่าย รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์จุดเด่น ข้อจำกัด และ

อุปสรรคของแต่ละกิจกรรมเพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาเครือข่ายมากขึ้น ซึ่งในการประชุมมีผลงานโครงการของยูชนประชาธิปไตยที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอต่อที่ประชุมคือ

ก. โครงการ “72 พรรษาอาหารจีนี พระแม่แบบวิถีประชาธิปไตย”

โดย นายบัญชา สุขญา ยูชนประชาธิปไตย รุ่น 1/2547 จังหวัดระนอง

ข. โครงการ “ยูชนประชาธิปไตยต้านภัยยาเสพติด เทิดไท้ 72

พรรษา” โดย นางสาวจิรวรรณ พุทศรี นายภัทรพล ภัคดีสังข์ นายอุทัย นุ่นคำ นางสาวจริณีภิษานันท์ ยูชนประชาธิปไตย รุ่น 2/2547 จังหวัดพัทลุง

ค. โครงการ “พลังคนรุ่นใหม่สร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตย” โดย

นายวิษณะ ชยขาว ยูชนประชาธิปไตย รุ่นที่ 1/2546 จังหวัดมุกดาหาร

ง. โครงการ “เยาวชนสร้างคนรักสิทธิ ขจัดยาเสพติดในสังคม” โดย

ยูชนประชาธิปไตย รุ่น 2/2547 กรุงเทพมหานคร

จ. โครงการ “ยุชนน่านสร้างสรรค์ประชาธิปไตยเทิดไท้องค์ราชินี

จังหวัดน่าน” โดย นายศักดิ์นรินทร์ เขื่อนอัน นางสาววิลาสินี อุดคำเที่ยง และนางสาวนวรรณ ไม้ตรีสมสกุลยูชนประชาธิปไตย รุ่นที่ 2/2545 นายปฐมพงษ์ ฤกษ์สมมุส และนายพิชัยรัตน์ ปันทา ยูชนประชาธิปไตยรุ่นที่ 2/2546 นายณัฐพันธ์ กองข้อใหม่ และนางสาวกัญญามาศ ชัยประพันธ์ ยูชนประชาธิปไตย รุ่นที่ 2/2547

(3) อาจารย์ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัดเป็นแกนกลางและกลไก

สำคัญในการสร้างเครือข่าย ตลอดจนอาจารย์ได้รับทราบแนวทางการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายของยูชนประชาธิปไตย

(4) เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างยูชนประชาธิปไตยทั่วประเทศ ใน

การสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

3) กิจกรรมรวมรุ่นยูชนประชาธิปไตยในปี 2549 กำหนดจัดกิจกรรม

ระหว่างวันที่ 3 – 4 พฤษภาคม 2549 ณ สถาบันวิชาการทีโอที จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “กิจกรรมจัดประชุมประจำปียูชนประชาธิปไตย ครั้งที่ 3” โดยมีเป้าหมายเป็นคณะกรรมการรุ่นยูชนประชาธิปไตยที่ผ่านการฝึกอบรมตั้งแต่ปี 2545 – 2549 จำนวน 133 คน และยูชนประชาธิปไตยที่ได้รับการคัดเลือกให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษ รวมทั้งตัวแทนยูชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการทั้ง 4 ภูมิภาค กิจกรรมดังกล่าวเป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ทั้งการนำเสนอผลงานโครงการ/กิจกรรมการสร้างเครือข่ายยูชนประชาธิปไตย การแบ่งกลุ่มระดมสมองเพื่อนำเสนอ

แผนงาน/โครงการสร้างเครือข่ายที่จะดำเนินการในปี 2549 ให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

(1) เกิดกลุ่มเครือข่ายที่เข้มแข็งและยั่งยืน เพราะเยาวชนประชาธิปไตยในภูมิภาคเดียวกันมีโอกาสนในการพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างศูนย์ประสานงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยการจัดทำแผนภูมิศูนย์ประสานงานการสร้างเครือข่ายในแต่ละภูมิภาค

(2) การนำเสนอผลงานการสร้างเครือข่ายจากตัวแทนเยาวชนประชาธิปไตยแต่ละภาค ดังนี้

ก. ภาคเหนือ ได้แก่ โครงการอบรมประชาธิปไตยเบื้องต้น พ.ศ.2548 โดย นายปิยะ กิจสุภา เยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 1/2548

ข. ภาคกลาง ได้แก่ โครงการตัวแทนรวมรุ่นผู้นำเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยและโครงการสัญจรเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย โดย นายเกรียงไกร สองพิมพ์ เยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 2/2546

ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ โครงการยุวมิตรประชาธิปไตยใส่ใจชุมชนและสังคม โดย นายคุณิต เตื่อนใจ เยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 1/2549

ง. ภาคใต้ ได้แก่ โครงการต้นกล้าประชาธิปไตย โดย นายวัชรพงษ์ จิโสะ เยาวชนประชาธิปไตย รุ่น 1/2548

(3) มีการมอบรางวัลเยาวชนประชาธิปไตยสร้างเครือข่ายดีเด่นเป็นครั้งแรก โดยคณะกรรมการโครงการเยาวชนประชาธิปไตยได้พิจารณาคัดเลือกจากเยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินโครงการ/กิจกรรมสร้างเครือข่าย ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีการดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบโครงการ/กิจกรรมที่น่าสนใจ มีเนื้อหาส่งเสริมประชาธิปไตยและการสร้างเครือข่ายเป็นหลัก มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า มีจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม หลากหลาย และโครงการ/กิจกรรมมีการดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้วและมีการติดตามประเมินผลโครงการ ซึ่งเยาวชนประชาธิปไตยสร้างเครือข่ายดีเด่นประจำปี 2549 ได้แก่ นายนิพนธ์ สุขวิสัย เยาวชนประชาธิปไตยจังหวัดชลบุรี รุ่น 4/2545 ซึ่งเป็นประธานสภาเยาวชนประชาธิปไตย ปี 2548 - 2549

4) กิจกรรมรวมรุ่นเยาวชนประชาธิปไตยในปี 2550 กำหนดจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 1-2 พฤษภาคม 2549 ณ สถาบันวิชาการทีโอที จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “กิจกรรมจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย ประจำปี 2550” โดยมีเป้าหมายคือ คณะกรรมการเยาวชนประชาธิปไตย ปี 2545 – 2550 คณะกรรมการเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่นปี 2549 คณะกรรมการและผู้ประสานงานภาค 4 ภาค เยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่าย และเยาวชนที่เดินทางไปศึกษาต่างประเทศ ปี 2547 – 2549 ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

(1) เกิดกลุ่มเครือข่ายที่เข้มแข็งและยั่งยืน เพราะเยาวชนประชาธิปไตยที่เป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ได้มีโอกาสมาประชุมประจำปีร่วมกันจึงเป็นการสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือประสานงานในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ รวมทั้งได้รับรู้ถึงแนวทางการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยปี 2550 ตลอดจนข้อเสนอแนะการดำเนินงาน การของบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการจัดโครงการสร้างเครือข่าย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับเครือข่ายของตนเองในการพัฒนาการสร้างเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล พร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย จากการนำเสนอสรุปผลการสร้างเครือข่าย ของตัวแทนเยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้ง 4 ภูมิภาค ที่มานำเสนอผลงานการสร้างเครือข่ายของตน เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา จุดเด่น วิเคราะห์ข้อจำกัด อุปสรรคของแต่ละกิจกรรม

(2) มีการมอบรางวัลเยาวชนประชาธิปไตยสร้างเครือข่ายดีเด่น ประจำปี 2550 ให้แก่ นายนิพนธ์ สิงห์ภู ยูวชนประชาธิปไตยจังหวัดชลบุรี รุ่นที่ 1/2546 ซึ่งโครงการที่นายนิพนธ์ดำเนินการเป็น โครงการที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ คือ โครงการมีลักษณะรูปแบบที่น่าสนใจ เนื้อหาส่งเสริมประชาธิปไตยและเป็นการสร้างเครือข่าย มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างคุ้มค่า และกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนที่เหมาะสมหลากหลาย รวมทั้งเป็นเยาวชนประชาธิปไตยที่ได้ดำเนินการจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง คือในปี 2548 ดำเนินการจัด 3 โครงการ ได้แก่ โครงการเยาวชนรักษ์ประชาธิปไตย คิดดี ทำดี เพื่อในหลวง โครงการประกวดเรียงความประชาธิปไตย และโครงการค่ายทักษะชีวิตสู่แนวคิดประชาธิปไตย และในปี 2549 จัด 1 โครงการ คือ โครงการค่ายทักษะชีวิตสู่แนวคิดประชาธิปไตย ครั้งที่ 2 ตามปรัชญาคิดเศรษฐกิจพอเพียง

(3) มีการเสนอจัดตั้งสภาเยาวชนประชาธิปไตยแห่งชาติ เพื่อบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการประชุมเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่นเป็นช่วงเวลาในการเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนทั่วประเทศได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในประเด็นต่าง ๆ ต่อร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว มีการเพิ่มสิทธิ เสรีภาพ ตลอดจนเปิดโอกาสให้กลุ่มเยาวชนได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ดังนั้น โครงการเยาวชนประชาธิปไตยจึงมีอีกกิจกรรมหนึ่งในการให้เยาวชนประชาธิปไตย เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งในการระดมความคิดเห็นเยาวชนประชาธิปไตย ได้เสนอการจัดตั้งสภาเยาวชนประชาธิปไตยแห่งชาติ เพื่อบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ยังให้โอกาสเยาวชนประชาธิปไตย เข้าร่วมการอภิปรายเรื่องการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ซึ่งเยาวชนประชาธิปไตย นั้น ได้รวบรวมความคิดเห็นเยาวชนประชาธิปไตยเพื่อประกอบการยกร่างรัฐธรรมนูญและข้อเสนอการจัดตั้งสภาเยาวชนประชาธิปไตยแห่งชาติ นำเสนอต่อประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบการพิจารณากร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยข้อเสนอการจัดตั้งสภาเยาวชนประชาธิปไตยแห่งชาติ เพื่อบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

5) *กิจกรรมรวมรุ่นเยาวชนประชาธิปไตยในปี 2551* กำหนดจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 3 – 4 เมษายน 2551 ณ สถาบันวิชาการทีโอที จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ชื่อกิจกรรมว่า “การประชุมเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่น ประจำปี 2551” โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย คณะกรรมการและผู้ประสานงานภาค 5 ภาค เยาวชนประชาธิปไตย ปี 2545 – 2550 คณะกรรมการเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่นปี 2549 คณะกรรมการและผู้ประสานงานภาค 4 ภาค เยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่าย และเยาวชนที่เดินทางไปศึกษางานต่างประเทศ ปี 2547 – 2549 ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

(1) *มีการเปิดเว็บไซต์เยาวชนประชาธิปไตย* www.d-youth.com เพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของเยาวชนประชาธิปไตย และเพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยที่เป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ได้รับรู้ถึงแนวทางการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย วิธีการเชื่อมโยงเครือข่ายโดยการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดต่อประสานงาน

(2) *เยาวชนประชาธิปไตยได้นำเสนอกิจกรรมและผลงานในการสร้างเครือข่าย* รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย จากการนำเสนอสรุปผลงานการสร้างเครือข่ายของตัวแทนเยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้ง 5 ภูมิภาค ที่มานำเสนอผลงานการสร้างเครือข่ายของตน เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาจุดเด่น วิเคราะห์ข้อจำกัดและอุปสรรคของแต่ละกิจกรรม อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในการสร้างเครือข่ายให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นรูปธรรมมากที่สุด พร้อมกันนี้เยาวชนประชาธิปไตยได้รับรู้แนวทางและการพัฒนาเครือข่ายในแต่ละภูมิภาคจากการร่วมกันจัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้เครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งอันจะนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างเยาวชนประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาคในการดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายเพื่อทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

(3) *เยาวชนประชาธิปไตยได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง* โดยการเสนอแนะข้อคิดเห็นจากการเข้าอภิปรายเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเยาวชนประชาธิปไตยต่อการพัฒนาการเมืองไทย” เยาวชนประชาธิปไตยสามารถนำเอาความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากการเข้าร่วม

กิจกรรมไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการทำให้การ
เมืองไทยพัฒนาได้อีกทางหนึ่ง

(4) มีการมอบรางวัลเยาวชนประชาธิปไตยสร้างเครือข่ายดีเด่น ประจำปี 2551
ให้แก่ นายวัชรพงษ์ จิโสะ เยาวชนประชาธิปไตยจังหวัดระนอง รุ่น 1/2548 ที่ได้ดำเนินการสร้าง
เครือข่าย และโครงการมีองค์ประกอบครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การพิจารณา โดยปี 2548 ได้
ดำเนินการจัดทำโครงการต้นกล้าประชาธิปไตยจังหวัดระนอง และในปี 2550 ได้ดำเนินการจัดทำ
โครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการประชาธิปไตยสัญจรสู่เยาวชนอำเภอเมือง จังหวัดระนอง โครงการ
ประชาธิปไตยสัญจรสู่เยาวชนอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง โครงการประชาธิปไตยสัญจรสู่เยาวชน
อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง โครงการประชาธิปไตยสัญจรสู่เยาวชน อำเภอสุขสำราญ จังหวัด
ระนอง รวมทั้งยังเป็นหัวหน้าทีมงานผู้จัดทำเว็บไซต์เยาวชนประชาธิปไตยอีกด้วย

6) กิจกรรมรวมรุ่นเยาวชนประชาธิปไตยในปี 2552 กำหนดจัดกิจกรรม
ระหว่างวันที่ 2-3 เมษายน 2552 ณ สถาบันวิชาการทีโอที จังหวัดนนทบุรี โดยมีเยาวชน
ประชาธิปไตยเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 300 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการเยาวชนประชาธิปไตย ปี
2545 - 2552 คณะกรรมการเยาวชนประชาธิปไตยรวมรุ่นปี 2551 คณะกรรมการและผู้ประสานงาน
ภาค 5 ภาค เยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่าย และเยาวชนที่เดินทางไปศึกษางาน
ต่างประเทศ ปี 2547 - 2551 ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

(1) เกิดกลุ่มเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ที่เข้มแข็งและยั่งยืน จากการ
ที่เยาวชนประชาธิปไตยที่เป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ได้รับรู้ถึงแนวทางการดำเนินการพัฒนา
เครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยในปี 2552 ตลอดจนข้อเสนอแนะการดำเนินงาน การของบประมาณ
สนับสนุนในการดำเนินการจัดโครงการสร้างเครือข่าย และร่วมกันวางแนวทางการพัฒนาเครือข่าย
ในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งอันจะนำไปสู่การสร้าง
เครือข่ายที่เกิดผลสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับ
เครือข่ายตนเองในการพัฒนาการสร้างเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการ
เผยแพร่องค์ความรู้ด้านประชาธิปไตยในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ

(2) เยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
และประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาจุดเด่น วิเคราะห์
ข้อจำกัด และอุปสรรคของแต่ละกิจกรรม อันจะเป็นประโยชน์และแนวทางในการปรับปรุงและ
พัฒนากิจกรรมสร้างเครือข่าย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นรูปธรรมมากที่สุด นอกจากนี้ ยัง
เป็นการสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือ
ประสานงานการสร้างเครือข่ายในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ

(3) *ยุวชนประชาธิปไตยได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และแสดงให้เห็นถึงพลังของยุวชนประชาธิปไตยที่มีต่อสังคม จากการร่วมกันระดมความคิดเห็นวิพากษ์การเมือง เรื่อง “แนวคิดและบทบาทของเยาวชนต่อการลดความขัดแย้งในสังคม” ซึ่งได้สรุปผลออกมาเป็นผลการวิพากษ์การเมือง และได้จัดทำเป็นแถลงการณ์ยุวชนประชาธิปไตยโดยตัวแทนยุวชนประชาธิปไตย ในวันที่ 3 เมษายน 2552 ณ ห้องแถลงข่าว อาคารรัฐสภา 1*

(4) *มีการมอบรางวัลยุวชนประชาธิปไตยสร้างเครือข่ายดีเด่น ประจำปี 2552 ได้แก่ นายฐิติชัย สังข์ภิรมย์ ยุวชนประชาธิปไตยปี 2551 รุ่นที่ 1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ได้ดำเนินการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ โครงการเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนครั้งที่ 1 กิจกรรมพัฒนาอัจฉริยภาพทางด้านประชาธิปไตย กิจกรรมจักรยานประชาธิปไตย กิจกรรมโทรทัศน์ประชาธิปไตย และโครงการเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนครั้งที่ 2*

7) *กิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตยในปี 2553มีการปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตยจากเดิมที่จัดรวมที่ส่วนกลาง มาเป็นการจัดกิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาคเกิดความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน โดยมีเป้าหมายเป็นคณะกรรมการรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตย และยุวชนประชาธิปไตยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันออก ปี 2545 – 2553 ภาคละ 300 คน ซึ่งกำหนดการจัดกิจกรรมในแต่ละภูมิภาค 4 ภูมิภาค ดังนี้ กิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 22 – 23 ธันวาคม 2552 ณ โรงแรมโฆษะขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตย (ภาคเหนือ) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 28 – 29 สิงหาคม 2553 ณ โรงแรมเซ็นทารา ดวงตะวัน เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตย (ภาคกลางและภาคตะวันออก) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 4 – 5 กันยายน 2553 ณ โรงแรมลองบีช ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และ กิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตย (ภาคใต้) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 28 – 29 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมรอยัลภูเก็ต ซิตี้ จังหวัดภูเก็ต จากกิจกรรมรวมนุ่นยุวชนประชาธิปไตย ในแต่ละภูมิภาค มีผลการดำเนินการ ดังนี้*

(1) *ยุวชนประชาธิปไตยที่เป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ได้รับรู้ถึงแนวทางการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย ในปี 2554ตลอดจนข้อเสนอแนะ การดำเนินงานของงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการจัดโครงการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย เกิดความเข้มแข็งอันนำไปสู่การสร้างเครือข่าย เผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยไปสู่ภูมิภาคต่างๆ*

(2) *เยาวชนประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาคที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสมาประชุมร่วมกัน* ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาจุดเด่น วิเคราะห์ข้อจำกัด และอุปสรรคของแต่ละกิจกรรม อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมสร้างเครือข่าย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นรูปธรรมมากที่สุด

(3) *เยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้และข้อเสนอแนะที่ได้รับ ไปขยายผลในการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ประชาธิปไตยในชุมชนของตนเอง ทั้งการเขียนแผนการดำเนินงานหรือโครงการ และแผนที่ความคิดในการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ประชาธิปไตย*

8) *กิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตยในปี 2554 ได้กำหนดจัดขึ้นในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ของการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย ตลอดจนให้เป็นตัวแทนเยาวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยได้อย่างเป็นรูปธรรม นำเสนอผลงานการสร้างเครือข่ายของตนเองให้กับเยาวชนประชาธิปไตยอื่น ๆ โดยกำหนดจัดกิจกรรมในแต่ละภูมิภาค ดังนี้* กิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตย (ภาคใต้) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 20 – 21 พฤศจิกายน 2553 ณ โรงแรมไดมอนต์ พลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน กิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 18 – 19 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมโฆษะขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มเป้าหมายจำนวน 150 คน กิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตย (กรุงเทพมหานคร) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 25 – 26 ธันวาคม 2553 ณ โรงแรมตรง วิสิทธิ์กษัตริย์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายจำนวน 200 คน กิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตย (ภาคเหนือ) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 5 – 6 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงแรมเซ็นทารา ดวงตะวัน เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน และกิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตย (ภาคกลาง) จัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 18 – 19 มีนาคม 2554 ณ โรงแรมตรง วิสิทธิ์กษัตริย์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน จากกิจกรรมรณรงค์เยาวชนประชาธิปไตยทั้ง 5 ครั้ง มีผลการดำเนินการดังนี้

(1) *เยาวชนประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาคได้รับรู้ถึงแนวทางการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย* ตลอดจนข้อเสนอแนะการดำเนินงาน การของบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการจัดโครงการสร้างเครือข่าย เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งอันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายที่เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

(2) *เยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสมาประชุมร่วมกัน* ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่าย ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาจุดเด่นวิเคราะห์ข้อจำกัด และอุปสรรคของแต่ละกิจกรรม อันจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมสร้างเครือข่าย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นรูปธรรมมากที่สุด

(3) *เยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้และข้อเสนอแนะที่ได้รับไปขยายผลในการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ประชาธิปไตยในชุมชนของตนเอง*

2.1.3 *กิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย*

เยาวชนที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการเยาวชนประชาธิปไตยผ่านการฝึกอบรมได้เป็นเยาวชนประชาธิปไตยแล้ว จะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องและมีคุณภาพ พร้อมทำหน้าที่เป็นสื่อบุคคลนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ และทำประโยชน์ให้กับชุมชน สังคม ส่วนรวม โดยการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยภายในสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง เนื่องจากการปลูกฝังส่งเสริมเยาวชนและประชาชนทุกระดับให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ผู้สถาบันการเมืองภายในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น ภายหลังจากการฝึกอบรมเยาวชนประชาธิปไตยทุกคนจะมีหน้าที่สร้างเครือข่าย เพื่อทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ โดยการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครอง รวมทั้งขยายผลสร้างเครือข่ายให้แก่เยาวชน ประชาชนภายในชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาการสร้างเครือข่ายโดยใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเยาวชนประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาค ทั้งนี้การขอรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการเยาวชนประชาธิปไตยจะต้องส่งโครงการนั้นๆ ให้แก่สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาขอรับการสนับสนุน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะช่วยสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมส่วนหนึ่งให้แก่เครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยทั่วประเทศและเยาวชนประชาธิปไตยต้องจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมด้วยตนเองด้วย ซึ่งนับตั้งแต่เยาวชนประชาธิปไตยรุ่นแรกได้ผ่านการฝึกอบรมเยาวชนประชาธิปไตยได้รวมตัวกันสร้างเครือข่าย และทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์มากมาย

2.1.4 กิจกรรมศึกษางานต่างประเทศ

กิจกรรมศึกษางานต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโลกทัศน์และประสบการณ์ของเยาวชนประชาธิปไตยให้สามารถดำเนินงานการสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบ โดยการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานต่างประเทศมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศไทย ส่งผลให้เห็นถึงความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในแต่ละประเทศที่ไปศึกษาดูงาน ซึ่งกิจกรรมศึกษางานต่างประเทศ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2547 และได้เดินทางไปศึกษาดูงานในประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ สาธารณรัฐเกาหลี กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย เป็นต้น

1) การศึกษางานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 27 กันยายน – 3 ตุลาคม 2547 การศึกษางานต่างประเทศเป็นการศึกษางานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตยจากประเทศเพื่อนบ้านที่ประสบความสำเร็จในเรื่องดังกล่าว ซึ่งนับเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะส่งผลให้เยาวชนประชาธิปไตยสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนได้ ซึ่งในภูมิภาคเอเชีย ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของตนเองมากที่สุด ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยทำให้ประเทศชาติมีความก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ที่เป็นเช่นนั้นได้เพราะประชาชนในชาติได้รับการปลูกฝังสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย โดยมีแนวทางและวิธีการสร้างความแข็งแกร่งให้กับระเบียบแบบแผนที่เป็นเสรีประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ศึกษารูปแบบและวิธีการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยของประเทศญี่ปุ่น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้จัดโครงการนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้และประสบการณ์กำหนดเป็นแนวทางและวิธีการในการพัฒนางานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย และเพื่อศึกษาวิธีการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยของประเทศญี่ปุ่น โดยนำมาปรับใช้กับการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยที่เป็นผลงานรูปธรรมในเชิงวิชาการ รวมทั้งเพื่อศึกษาวิธีการปลูกฝังความมีระเบียบวินัยที่มีระเบียบแบบแผนเป็นเสรีประชาธิปไตยของประเทศญี่ปุ่น และนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความเป็นระเบียบของสังคมให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้คัดเลือกตัวแทนเยาวชนประชาธิปไตยที่ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมขยายผลสร้างเครือข่ายจนประสบความสำเร็จสามารถเป็นแบบอย่างได้ จำนวน 8 คนเดินทางไปทัศนศึกษา ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 27 กันยายน – 3 ตุลาคม 2547 โดยเน้นการศึกษางานเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงสภาพการปกครอง การดำเนินชีวิต สังคม วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชน ตั้งแต่ชนบทไปจนถึง

เมืองหลวง เช่น เมืองโอซาก้า เกียวโต ฮาโกเน และโตเกียว เป็นต้น จากการศึกษางาน ณ ประเทศญี่ปุ่นครั้งนี้ ได้เรียนรู้ถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

ด้านภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ญี่ปุ่นมีลักษณะเป็นเกาะ ประชากรรวมกันอยู่หนาแน่น มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสารสามารถทำให้ควบคุมได้ง่าย การดำเนินชีวิตที่สะดวกสบาย สภาพแวดล้อมที่สะอาดนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ด้านวัฒนธรรม ญี่ปุ่นได้รับการสืบทอดในเรื่องภักดีสาม คือ ภักดีต่อครอบครัว ภักดีต่อชุมชน และภักดีต่อรัฐหรือองค์พระจักรพรรดิ นำมาซึ่งความรับผิดชอบที่เป็นระเบียบแบบแผนสู่คนรุ่นปัจจุบัน การรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมทั้งการแต่งกาย การกิน และอื่น ๆ ซึ่งเป็นความดีงามของชาติได้อย่างเหมาะสม

ด้านสังคม ญี่ปุ่นมีความฉลาดในการนำวัฒนธรรม สภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ความเชื่อทางศาสนา มาผสานกันเพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ได้อย่างลงตัว จากที่กล่าวข้างต้น สภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม ของญี่ปุ่นที่สืบทอดมายาวนาน และพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยของญี่ปุ่น จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของญี่ปุ่นในปัจจุบัน

2) การศึกษางานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย ณ ประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ 17 กันยายน – 24 กันยายน 2548

ในภูมิภาคยุโรป ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ทางการเมืองอันยาวนาน เนื่องมาจากการเป็นประเทศต้นแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของตนเอง โดยสถาบันทางการเมืองในประเทศอังกฤษได้มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการเมืองการปกครองสู่ท้องถิ่น และมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้แนวทางและวิธีการสร้างความเข้มแข็งทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งการดำเนินงานตามแนววิถีประชาธิปไตยเป็นรากฐานสำคัญในการผลักดันให้ประเทศอังกฤษมีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การศึกษา และการท่องเที่ยว

ด้วยความสำคัญดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้จัดกิจกรรมศึกษางานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย ณ ประเทศอังกฤษ เพื่อศึกษาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย การเผยแพร่ประชาธิปไตย การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี ตลอดจนให้ผู้บริหารงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผู้แทนเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมโครงการยุวชนประชาธิปไตย ได้นำความรู้มา

พัฒนาศักยภาพในการเป็นสื่อบุคคลเพื่อการเผยแพร่ประชาธิปไตยและสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

การศึกษาดูงาน ณ ประเทศอังกฤษครั้งนี้ ได้เรียนรู้ถึงชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ของประเทศที่เจริญแล้ว และเป็นประเทศมหาอำนาจประเทศหนึ่งของทวีปยุโรป ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย ทำให้เห็นถึงความแตกต่างในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตที่แตกต่างด้วยวัฒนธรรมและภูมิอากาศ และเศรษฐกิจการเงินที่มีอัตราแลกเปลี่ยนสูง รวมถึงสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน อาทิ อาหาร การแต่งกาย และเชื้อชาติ เป็นต้น ประการสำคัญที่สุดที่ได้รับจากการศึกษาดูงานคือ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานจากประเทศต้นแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของตนเองแล้วนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้กับการทำงานต่อไป

3) การศึกษาดูงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ณ สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 29 กันยายน – 3 ตุลาคม 2548

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) เป็นประเทศหนึ่งที่ปกครองประเทศด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีวิสัยทัศน์ในการมุ่งพัฒนาประเทศเพื่อเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง โดยเน้นให้คนในชาติมีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ ตลอดจนทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาประเทศ ดังปรากฏจากภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลีที่เจริญก้าวหน้าขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยสำคัญประการหนึ่งเกิดจากกลไกทางการเมือง ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนการประเมินปัญหาสาธารณะในเวทีต่าง ๆ จนกระทั่งนำไปสู่การกำหนดและการตัดสินใจเชิงนโยบายที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติ

ด้วยความสำคัญดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้จัดกิจกรรมศึกษาดูงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ณ สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อศึกษาแนวทางและกระบวนการเผยแพร่ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ผู้บริหารงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ศึกษาเรียนรู้แนวทางประสานเชื่อมโยงการดำเนินงาน และเกิดการบูรณาการทางความคิดจนสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับโครงการหรือกิจกรรมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

การศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐเกาหลี ทำให้ได้รู้ถึงสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชียเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเมืองมากกว่าประเทศไทย เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจเป็นอันดับที่ 12 ของโลก มีวัฒนธรรมการเมืองที่อยู่ในเกณฑ์ดี ตลอดจนมีการจัดการทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระเบียบ เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การก่อตั้งสถาบันการฝึกอบรมซัมฮออีล อุนดง แม้ว่าสาธารณรัฐเกาหลีจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัด แต่ก็สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาได้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติมากกว่า แต่ไม่สามารถจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่นั้นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งยังได้เรียนรู้ถึงการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมือง ตลอดจนกระบวนการและแนวทางในการเผยแพร่ประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ประชาธิปไตยและตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

4) การศึกษาดูงานวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยบนพื้นฐานของความเสมอภาค ณ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ระหว่างวันที่ 14 – 23 สิงหาคม 2549

ประเทศในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ได้แก่ สาธารณรัฐฟินแลนด์ ราชอาณาจักรสวีเดน ราชอาณาจักรนอร์เวย์ และราชอาณาจักรเดนมาร์ก ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่ดำเนินนโยบายการเมืองอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลทางด้านที่ตั้งและภูมิศาสตร์ เนื่องจากกลุ่มประเทศดังกล่าวตั้งอยู่ระหว่างกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกและรัสเซีย จึงไม่ต้องการเป็นยุทธภูมิทางการสู้รบระหว่างฝ่ายตะวันตกและฝ่ายตะวันออก และไม่ต้องการให้มีการตัดสินปัญหาต่าง ๆ ของโลกด้วยวิธีทางการทหารอันจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ซึ่งบทบาทของประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียในเวทีระหว่างประเทศเริ่มเด่นชัดขึ้นภายหลังการสิ้นสุดสงครามเย็นที่มีการปรับนโยบายเป็นกลาง มีความยืดหยุ่น อันเป็นการปรับนโยบายให้เข้ากับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลง เช่น การส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และระบบเศรษฐกิจเสรีอีกทั้งยังได้ส่งเสริมบทบาทของตนเองให้มีความสำคัญมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะภาคพื้นยุโรป โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดระเบียบความมั่นคงใหม่ของยุโรปที่พยายามรวมตัวกันทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม เชื้อชาติ และภัยคุกคามต่าง ๆ ร่วมกันโดยไม่ใช้ความรุนแรง ทำให้ปัจจุบันประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียมีระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสวัสดิการสังคมที่เข้มแข็ง ประชาชนทุกคนได้รับสิทธิประโยชน์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

การจัดโครงการศึกษาคูงานวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยบนพื้นฐานของ ความเสมอภาค ณ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย มีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมา บูรณาการและประยุกต์ใช้เป็นแนวทางและวิธีการในการพัฒนาด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย อีกทั้ง ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มประเทศดังกล่าว และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ ตนเองและดำเนินงานต่อไป ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาศักยภาพในการเป็นสื่อบุคคล เพื่อ เผยแพร่ความรู้และการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากโครงการศึกษาคูงานวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยบนพื้นฐานของความเสมอภาค ณ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ทำให้คณะศึกษาดูงานและยุวชนประชาธิปไตยได้รับความรู้และ ประสบการณ์อย่างมาก เนื่องจากเป็นกลุ่มประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งแม้จะมีความแตกต่างกันทางโครงสร้างที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศ แต่สิ่งที่สำคัญคือความเป็น ประชาธิปไตยที่เหมือนกัน ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิทางการเมือง สิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วม ทางการเมือง และการประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนการบริการสาธารณะของรัฐ ที่มีแก่ประชาชน ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียมีความเป็นกลางทางการเมืองเหมือนประเทศไทย และมีความงดงามทางธรรมชาติ ใช้ธรรมชาติเป็นสื่อกลางในการท่องเที่ยวและเป็นที่พักของคนทั่วโลก นอกจากนี้ประชาชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นจำนวนมากในแต่ละปี ทำให้มีความผูกพันกับประเทศไทย อีกทั้งราชวงศ์ไทยกับราชวงศ์ เดนมาร์กและราชวงศ์สวีเดน ยังมีการเจริญสัมพันธไมตรีและผูกพันกันมายาวนาน

5) การศึกษาการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยเชิงเปรียบเทียบ ณ กลุ่มประเทศ ภาคนิวยอร์กตะวันออก ระหว่างวันที่ 15 – 26 มิถุนายน 2550

ประเทศในกลุ่มภาคนิวยอร์กตะวันออก ได้แก่ สาธารณรัฐโปแลนด์ สาธารณรัฐสโลวาเกีย สาธารณรัฐออสเตรีย สาธารณรัฐฮังการี และสาธารณรัฐเช็ก ซึ่งเป็นกลุ่ม ประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองภายในประเทศเข้าสู่การเมืองการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยคล้ายคลึงกับประเทศไทย อีกทั้งมีแนวนโยบายในการพึงพิงทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จนกระทั่งมีการพัฒนาศักยภาพ ในด้านต่าง ๆ ขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากมีการส่งเสริมและเปิดโอกาสได้เรียนรู้ทั้งในด้านความเหมือน และความแตกต่างทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม แบบแผนวัฒนธรรม ตลอดจน แนวทางพัฒนาตนเอง ชุมชนในสังคมที่มีวิถีการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกันระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศภาคนิวยอร์กตะวันออกในเชิงเปรียบเทียบแล้วจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำมา บูรณาการให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

การจัดโครงการศึกษาการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยเชิงเปรียบเทียบ ณ กลุ่มประเทศภาคพื้นยุโรปตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรียนรู้การพัฒนาวิถีประชาธิปไตยเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศภาคพื้นยุโรปตะวันออกจากประสบการณ์ตรง โดยนำมาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบและบูรณาการให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นสื่อบุคคลในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

ผลการศึกษาการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยเชิงเปรียบเทียบ ณ กลุ่มประเทศภาคพื้นยุโรปตะวันออก ได้มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการพัฒนาวิถีประชาธิปไตย สังคมนิยมประชาธิปไตย และสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ด้านสังคม ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร และด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต จากการศึกษาเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ สามารถสรุปผลได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมิใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งด้านใด โดยเฉพาะ แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งด้านเศรษฐกิจจะเกี่ยวข้องกับการผลิต การแจกจ่ายทรัพยากรให้กับบรรดาสมาชิกในสังคมนิยมรูปแบบของวัตถุประสงค์ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เป็นไปในรูปแบบการครอบครองอำนาจและการใช้อำนาจด้านใดด้านหนึ่งในสังคม การพัฒนาประเทศตามระบอบประชาธิปไตย เป็นเรื่องของประชาชนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเอง การพัฒนาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องพัฒนาจากภายใน ต้องให้สอดคล้องกับค่านิยม ระบบการเมืองและพื้นฐานทรัพยากรของแต่ละประเทศด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องไม่ใช้วิธีการลอกเลียนแบบหรือหยิบยืมตัวแบบสำเร็จรูปจากประเทศอื่นมาใช้เพียงอย่างเดียวแต่จะต้องพิจารณาว่าสิ่งต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเราหรือไม่ ซึ่งการพัฒนาจะต้องมาจากความต้องการพื้นฐานของประชาชน การพัฒนาด้วยการพึ่งพิงตนเองโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระเสรีในการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยและหลักการพัฒนาชุมชน สามารถยืนอยู่ด้วยตนเองได้ ตลอดจนการให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

6) การศึกษาดูงานการพัฒนาประชาธิปไตยแบบผสมผสาน ณ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐเนปาล ระหว่างวันที่ 11 – 22 ธันวาคม 2550

ปัจจุบันการพัฒนาแบบผสมผสานเป็นเรื่องที่ทุกคนให้ความสนใจ การพัฒนาประเทศสังคมประชาธิปไตยจำเป็นต้องผสมผสานในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเท่านั้น ยังต้องพัฒนาควบคู่ไปกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ เพราะปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมเครือข่าย การนำเอาเทคโนโลยี

มาใช้ผสมผสานจะทำให้เกิดภาวะปฏิสัมพันธ์กันในทุกระดับและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือสามารถผลักดันให้เกิดปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีลักษณะเห็นด้วยหรือต่อต้าน การมีส่วนร่วมให้เกิดกิจกรรมและกำหนดทิศทางทางเปลี่ยนแปลงของชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างรวดเร็ว

โครงการพัฒนาประชาธิปไตยแบบผสมผสาน ณ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐเนปาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรียนรู้ทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา คุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศของทั้งสองประเทศจากประสบการณ์ตรงมาผสมผสานกับความรู้ที่ได้รับ โดยสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพในการเป็นสื่อบุคคลเผยแพร่ความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างเครือข่ายที่เชื่อมโยงทั่วทุกภูมิภาคอย่างเป็นระบบ ประเด็นสำคัญในการศึกษาคูณาน คือ การนำความรู้มาบูรณาการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านประชาธิปไตยในส่วนงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาประเทศไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมาได้รับอิทธิพลและแนวคิดจากตะวันตก ระยะเวลาแรก ๆ มีการพัฒนาในรูปแบบและกลยุทธ์การพัฒนาแบบแยกส่วนคือ เป็นการพัฒนาทีละด้านทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต่อมานักพัฒนาได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาแบบผสมผสานขึ้น โดยมีคุณสมบัติที่สำคัญของการพัฒนาแบบผสมผสานคือ การเปลี่ยนแปลงและการเกิดใหม่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การหาคำตอบและองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาแบบผสมผสานจึงเป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน เอื้อประโยชน์ต่อกันอย่างครบวงจร จากการศึกษาวิเคราะห์ ประเทศไทย สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐเนปาล ปัจจุบันมีการพัฒนาแบบผสมผสานทั้งส่วนด้านการเมือง การบริหารจัดการ การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม และการบริการ ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นคลื่นแห่งความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันอยู่มาก ควรมีการพัฒนาความเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านอย่างเท่าทัน ด้วยความรอบคอบมีสติ ยึดทางสายกลางเป็นแนวปฏิบัติให้มีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนมากกว่าจะเน้นการพัฒนาด้านในด้านหนึ่งมากเกินไป ทั้งนี้ ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ทั้งสองประเทศในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การพัฒนาแบบผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารจัดการท้องถิ่น
- การพัฒนาแบบผสมผสานระหว่างการบริหารจัดการท้องถิ่นกับศาสนา คุณธรรมจริยธรรม และความสมานฉันท์
- การพัฒนาแบบผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศกับศาสนา คุณธรรมจริยธรรมและความสมานฉันท์

จากการศึกษาได้ผลสรุปสองประการคือ ประการแรก ความสมดุลในด้าน การพัฒนาประชาธิปไตยให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกันในทุก ๆ ด้าน เป็นการเตรียม “ระบบ ภูมิคุ้มกันประเทศ” หมายถึง การบริหารจัดการความเสี่ยงให้พร้อมรับผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ โดยการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนมา ผสมผสานกันด้วยความรอบคอบ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมนั้น ๆ รวมทั้งการเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกในคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนิน ชีวิตด้วยความเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งใน ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สำหรับประการที่สอง การพัฒนาประชาธิปไตย ของประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบและ โครงสร้างต่าง ๆ ภายในประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญต่อการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพทั้งทุนสังคม (การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์) ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมา ใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกันแบบผสมผสานอย่างลงตัวก่อให้เกิดประโยชน์อย่าง สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

7) การศึกษาคูงานการพัฒนาประชาธิปไตยจากความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศไทย ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐ โปรตุเกส และสาธารณรัฐอิตาลี ระหว่างวันที่ 2-13 มิถุนายน 2551

การศึกษาคูงานราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐ โปรตุเกส และสาธารณรัฐ อิตาลี เพื่อจะศึกษาความสัมพันธ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและ วิถีชีวิตของแต่ละประเทศ ตลอดจนการค้นคว้าข้อมูลและสิ่งที่พบเห็นเชิงประจักษ์ เมื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยในด้านวัฒนธรรมการเมืองและการมีส่วนร่วม ของประชาชน กล่าวคือ การพัฒนาประชาธิปไตยในด้านวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วม ของคนในสังคมไทย การพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่ง เป็นที่ยอมรับทฤษฎีหนึ่งได้แก่ ทฤษฎีสัจจริง ที่เชื่อว่า ประเทศมีพฤติกรรมเหมือนบุคคล นั่นคือ ต้องการต่อสู้แย่งชิงอำนาจ วิธีที่สร้างสันติภาพก็คือการสร้างสมดุลทางอำนาจ การสร้างสมดุลมัก ดำเนินไปได้เพียงระยะหนึ่งก็อาจเสียสมดุล และการขัดแย้งก็อาจลุกลามขยายตัวจนกระทั่งเกิด สงครามได้ ดังนั้น ตั้งแต่ครั้งอดีตการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทย ราชอาณาจักร สเปน สาธารณรัฐ โปรตุเกส และสาธารณรัฐอิตาลี จึงเป็นการเชื่อมโยงให้เกิดความสมดุลย์ทาง อำนาจ ทั้งจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระดับราชวงศ์ ระดับการเมืองการปกครอง การทูต และ

การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เห็นว่าประเทศไทยมีความสัมพันธ์ด้านการเมืองกับ ราชอาณาจักรสเปนมากที่สุด รองลงมาคือสาธารณรัฐอิตาลี และสาธารณรัฐโปรตุเกสตามลำดับ จากความสัมพันธ์ดังกล่าว เมื่อนำมาประกอบกับการค้นคว้าหาข้อมูลและสิ่งที่พบเห็นเชิงประจักษ์ ทั้งด้านรูปแบบการเมืองการปกครองที่เหมือนและแตกต่างกัน ตลอดจนความเข้มแข็งของกฎหมาย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของประชาชน ทำให้พบว่า การมีความสัมพันธ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยเริ่มต้น ในการสร้างสมดุลทางอำนาจระหว่างประเทศ จากนั้น ไทยก็ได้รับแบบอย่างการพัฒนาวัฒนธรรม ทางการเมือง ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี กฎหมายที่เข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของ ประชาชนมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับ ประชาธิปไตยมีความสลับซับซ้อน การที่เราเห็นประเทศพัฒนาแล้วร่ำรวยมั่งคั่งจะมีประชาธิปไตย มั่นคง ซึ่งตรงข้ามกับประชาธิปไตยของประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาส่วนใหญ่ แต่นั่นไม่ได้ หมายความว่าประชาธิปไตยจะทำให้เรามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในทางกลับกันการพัฒนาเศรษฐกิจก็ ไม่ใช่หลักประกันว่าประชาธิปไตยของประเทศจะติดตามไปด้วยเสมอไป เพราะหากเรามีความ พอเพียง อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ถึงแม้จะไม่ร่ำรวยแต่ก็ถือได้รับความ เสมอภาคด้านความสุขแล้ว

ในปัจจุบันประเทศไทยมีความสัมพันธ์อันดีด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการรับเทคโนโลยีของประเทศในแถบยุโรป แต่ก็มีปัญหาด้านการกีดกันการค้า โดยเฉพาะสินค้าทางการเกษตร โดยระดับความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน เห็นว่า ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐอิตาลีมากที่สุด รองลงมาคือราชอาณาจักร สเปน และสาธารณรัฐโปรตุเกส

จากการค้นคว้าข้อมูลและสิ่งที่พบเห็นเชิงประจักษ์พบว่า ถึงแม้ไทยกับ ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐโปรตุเกส และสาธารณรัฐอิตาลี จะมีการค้าการลงทุนแบบเสรีนิยม เหมือนกัน แต่เศรษฐกิจมีความแตกต่างกันทั้งด้านการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว การ ประชาสัมพันธ์ การลงทุน การผลิตสินค้าภายใต้ชื่อและมาตรฐานของตนเอง การนำเทคโนโลยีมา ใช้ในการท่องเที่ยว การค้า และชีวิตประจำวัน อันเป็นผลมาจากการเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) ดังนั้น จึงเห็นว่าการสร้างความร่วมมือในภูมิภาคจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งซึ่งการพัฒนาไม่เพียงแต่ ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่หมายรวมถึงการสร้างความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนตั้งแต่ ขนาดเล็กจนถึงระดับชาติ ก็จะเป็นต้นทุนในการสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานให้ประสบ ความสำเร็จได้

การพัฒนาด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรมความสัมพันธ์ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เริ่มตั้งแต่ความสัมพันธ์กับคริสตจักรและการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย การนำเอาศิลปวัฒนธรรมอิตาลีเข้ามาในประเทศไทย เช่น การจ้างสถาปนิกชาวอิตาลีมาออกแบบอาคารสำคัญต่าง ๆ เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม และทำเนียบรัฐบาล เป็นต้น ต่อมาก็ได้มีความสัมพันธ์ในด้านสังคม ศาสนา ศิลปะ และสถาปัตยกรรม โดยการเปิดช่องทางการเรียนรู้ผ่านการท่องเที่ยว การทำความตกลงความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรมและการถ่ายทอดวัฒนธรรม การทำความร่วมมือทางสังคม เช่น การแลกเปลี่ยนนักเรียน นักวิชาการ ซึ่งบางครั้งไทยยังนำศิลปะและสถาปัตยกรรมตะวันตกมาผสมผสานเป็นศิลปะและสถาปัตยกรรมไทย – ตะวันตก ทั้งที่ชาวยุโรปไม่ได้นำศิลปะและสถาปัตยกรรมไทยไปผสมผสานในสิ่งก่อสร้างใดๆ ในประเทศของตนเลย ทั้งนี้หากจัดลำดับความสัมพันธ์แล้ว เห็นว่าไทยมีความสัมพันธ์ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรมกับสาธารณรัฐอิตาลี สาธารณรัฐโปรตุเกส และราชอาณาจักรสเปนตามลำดับ

วัฒนธรรมของราชอาณาจักร สาธารณรัฐโปรตุเกส และสาธารณรัฐอิตาลีที่ไทยรับมายังคงอยู่ให้เห็นในสถานที่สำคัญหลายแห่งในประเทศไทย อีกทั้งสิ่งที่ได้พบเห็นเชิงประจักษ์ เช่น ความมั่นคงและเข้มแข็งของศาสนาคริสต์ การสร้างสถาปัตยกรรมที่เป็นไปตามยุคสมัยของผู้ปกครองประเทศ การนับถือศาสนา และความเชื่อ การปลูกจิตสำนึกความรักชาติ การให้ความสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน และรูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัย ล้วนเป็นสิ่งที่ควรจะนำมาพัฒนาในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นในด้านวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมหรือการสร้างจิตสำนึกที่ร่วมกันของคนในชาติ อาทิ การให้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา ความเสมอภาคในการอยู่ร่วมกันในสังคมไม่ว่าจะเป็นผู้พิการหรือผู้ด้อยโอกาส และการปลูกฝังค่านิยมในการรักษาดี เป็นต้น

การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของประเทศไทย ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐโปรตุเกส และสาธารณรัฐอิตาลี มีไม่มากนัก โดยเห็นว่าประเทศไทยมีความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตกับสาธารณรัฐโปรตุเกสมากที่สุด รองลงมาคือราชอาณาจักรสเปน และสาธารณรัฐอิตาลีตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์แบบไม่ใกล้ชิด มีเฉพาะความเหมือนและความแตกต่างเท่านั้น เช่น การใช้ภาษารูปแบบของครอบครัว การรับวัฒนธรรมโปรตุเกสในอดีตมาเป็นวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน การรับประทานอาหาร จากข้อมูลที่ได้ค้นคว้าและสิ่งที่พบเห็นเชิงประจักษ์ ประเด็นที่น่าสนใจคือความร่วมมือลดภาวะโลกร้อนของประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ภูมิศาสตร์และภูมิอากาศส่งผลต่อรูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัย นโยบายการจัดเก็บขยะที่มีมาตรฐาน ความมีวินัยในการปฏิบัติตามกฎหมาย และศิลปะการแสดงเป็นศิลปะหนึ่งในการถ่ายทอดวิถีชีวิต ดังนั้น ประการสำคัญที่จะนำมาพัฒนาประเทศ คือ การรักษาวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของตนเอง และรับวัฒนธรรมที่ดีของชาวยุโรป

มาใช้เป็นแบบอย่างในวิถีชีวิต ตลอดจนพยายามส่งเสริมและเผยแพร่ให้คนในชุมชนของตนเองได้รู้ และเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติและที่เกิดจากมนุษย์ เพื่อคงความเป็นไทยตามวิถีประชาธิปไตย

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐโปรตุเกส และ สาธารณรัฐอิตาลี ควรมีการแลกเปลี่ยน 2 ทางที่สมดุล มิใช่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเรียนรู้จากอีกฝ่ายหนึ่ง เท่านั้น เพื่อที่จะได้เข้าใจคำว่า “วัฒนธรรม” อย่างแท้จริง เพราะการรับรู้แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิต เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ จนเกิดเป็นความร่วมมือในการพัฒนาสังคมและ ประเทศชาติ การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยจากวัฒนธรรมที่ทันสมัยของประเทศพัฒนา แล้ว จะต้องพิจารณาด้วยว่า จะนำสังคมประเทศไปในทิศทางใด มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไร จะรับ หรือ ไม่รับวัฒนธรรมนั้น เพราะการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะต้องมีการเรียนรู้ระหว่าง กันและกันอย่างสมดุล มิใช่เรารู้เขาเท่านั้น แต่เขาต้องรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของเราด้วย เพื่อ รักษาไว้ซึ่งมิตรภาพและความเข้าใจอันดีต่อกัน

8) การศึกษาวิถีชีวิตประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาของเยาวชนประชาธิปไตย และผู้นำเครือข่ายด้านประชาธิปไตย ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มาเลเซีย และสาธารณรัฐ สิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 28 พฤษภาคม – 3 มิถุนายน 2553

เยาวชนประชาธิปไตยที่ได้ไปศึกษาดูงานประเทศในกลุ่ม ASEAN 3 ประเทศ คือ เวียดนาม มาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งมีความเหมือนและแตกต่างทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการพัฒนาตนเองและการขยายผลเผยแพร่ ประชาธิปไตย ดังนี้

ระดับตนเอง โดยการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความมุ่งมั่น ขยัน อดทน เหมือนกับเยาวชนของเวียดนาม อีกทั้งยังมีความรักชาติและคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เรียนรู้และเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของทั้งมาเลเซียและสิงคโปร์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล พื้นฐานในการเข้าใจผู้อื่นและพัฒนาตนเอง

ระดับครอบครัว ส่งเสริมให้มีครอบครัวที่ยึดมั่นในหลักการดำเนินชีวิต ตามวิถีประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาเช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย มีการใช้หลัก ประชาธิปไตยบวกกับหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเพื่อให้เกิด “ธรรมาธิปไตย” ในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ระดับโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ได้เห็นถึงความสำคัญใน กระบวนการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาของสิงคโปร์ และการให้ความสำคัญด้านการศึกษาของ

เยาวชนเวียดนาม ซึ่งส่งผลให้แต่ละประเทศสามารถพัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น การที่นักเรียนของประเทศสิงคโปร์ไม่ออกมาซื้อของตามย่านสรรพสินค้าแต่นิยมรวมตัวตามห้องสมุดมากกว่า มาเลเซียที่ห้ามนักเรียนออกมาเที่ยวโดยไม่มีผู้ปกครอง ส่วนนักเรียนเวียดนามก็จะตั้งใจศึกษาเพื่อความอยู่ดีกินดีของตนเองและครอบครัว จึงเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนประชาธิปไตย มีความกระตือรือร้นและตั้งใจเผยแพร่ความรู้และขยายผลสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนประชาธิปไตยรุ่นต่อไปให้เห็นถึงความสำคัญในการศึกษาเพื่อจะได้ใช้ความรู้ในแต่ละด้านมาพัฒนาประเทศร่วมกัน

ระดับชุมชนและสังคม จากการศึกษาดูงาน สิ่งที่เห็นได้ชัดและโดดเด่นของแต่ละประเทศ คือ ความขยันอดทนของคนเวียดนาม ความยึดมั่นในหลักธรรมศาสนาของมาเลเซีย และการปฏิบัติตนตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดของสิงคโปร์ ทั้งนี้ หากเยาวชนประชาธิปไตยมีโอกาสได้ไปสัมมนาหรือร่วมงานแสดงความคิดเห็น งานบรรยาย งานฝึกอบรมในที่ไหน ก็จะนำประเด็นเหล่านี้ไปพูดคุย สนทนา และแลกเปลี่ยน เพื่อเป็นการสร้างมุมมองที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้

ระดับประเทศชาติ โดยจะนำข้อคิดดี ๆ ถ่ายทอดในเว็บไซต์เยาวชนประชาธิปไตย และสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยร่วมกับผู้นำเครือข่ายด้านประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นเรื่องการให้เยาวชนมีจิตสำนึกต่อการพัฒนาประเทศและส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจด้านประชาธิปไตยและดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย

2.1.5 โครงการคาราวานประชาธิปไตย

ในปี 2552 โครงการเยาวชนประชาธิปไตย กิจกรรมศึกษางานต่างประเทศ ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมเป็น “โครงการคาราวานประชาธิปไตย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ตามเส้นทางคาราวาน โดยสามารถนำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับท้องถิ่นของตน และสามารถนำไปประยุกต์ พัฒนางานด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตย และการสร้างเครือข่ายด้านการเมืองการปกครอง ทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการเยาวชนประชาธิปไตยให้เป็นที่รู้จักในโรงเรียนต่างๆ มากยิ่งขึ้น

โครงการคาราวานประชาธิปไตย ได้ดำเนินการนำร่องจัดขึ้นเป็นครั้งแรกระหว่างวันที่ 3 – 8 กันยายน 2552 โดยมีเส้นทาง 6 จังหวัดในภาคใต้ ประกอบด้วยเส้นทางที่เริ่มต้นจากรัฐสภา กรุงเทพมหานคร ไปยังโรงเรียนบางสะพานวิทยา อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนหงส์เจริญวิทยาคม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช โรงเรียนสตูลวิทยา อ.เมือง จ.สตูล และโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนประชาธิปไตยที่

สร้างเครือข่ายขยายผลด้านประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 12 คน พร้อมทั้งผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่ประชาธิปไตย จะทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่เลี้ยงให้กับเยาวชนประชาธิปไตยตลอดระยะเวลาของคาราวาน เพื่อแนะนำเยาวชนประชาธิปไตยให้มีความเข้าใจในการร่วมขบวนการคาราวานครั้งนี้ และชี้แจงการเสนอแฟ้มสะสมงาน/ประสบการณ์ ที่เยาวชนประชาธิปไตยจะต้องเขียนระหว่างการเดินทาง โดยมีข้อคำถามต่าง ๆ ซึ่งได้จำแนกออกเป็นหลายประเด็นเพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดงความคิดเห็นต่อโครงการคาราวาน และการจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่ร่วมโครงการในแต่ละจังหวัด รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด การมีส่วนร่วมของเยาวชน และวิถีประชาธิปไตยของแต่ละโรงเรียน โดยมุ่งประเด็นการเขียนเชิงวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่อยู่ในเส้นทางคาราวาน และจังหวัดของเยาวชนประชาธิปไตย เพื่อให้เยาวชนประชาธิปไตยนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาต่อยอด และเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ต่อไป ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญกับแนวทางการส่งเสริมการขยายเครือข่ายของเยาวชนประชาธิปไตยในภูมิภาคให้ครอบคลุมในวงกว้างยิ่งขึ้น ซึ่งเยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมโครงการคาราวานจะต้องแสดงแนวทางในการขยายเครือข่ายให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

การดำเนินกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกิจกรรมได้จัดให้มีการบรรยายความรู้ เรื่อง “บทบาท อำนาจหน้าที่รัฐสภา และการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตย” ซึ่งบรรยายโดยรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามฐานจำนวน 5 ฐาน ที่เกี่ยวข้องกับ “เยาวชนกับการเสริมสร้างความรู้ด้านประชาธิปไตย” ประกอบด้วยฐาน 3 ฐาน สลับกับฐานที่มีทั้งสาระ และความสนุกสนาน 2 ฐาน ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้สนับสนุนงบประมาณได้ส่งเสริมให้มีการจัดมอบ “มูมรัฐสภา” ประกอบด้วยหนังสือด้านกระบวนการทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา โดยจัดเป็นพื้นที่ที่ใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยหนังสือที่มอบให้โรงเรียนเป็นหนังสือที่จัดทำโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา หรือองค์กรนิติบัญญัติที่ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ดังนั้น การมอบมูมรัฐสภาแก่โรงเรียนจึงเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ศึกษาหาความรู้ด้านการเมืองการปกครองด้วยตนเอง โดยเฉพาะเยาวชนที่สนใจศึกษาต่อด้านการเมืองการปกครองในระดับอุดมศึกษาหรือเยาวชนที่ต้องการศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในวิถีชีวิตประจำวัน ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองตั้งแต่ในครอบครัว ในโรงเรียน และในสังคม จะทำให้เยาวชนมีความคุ้นเคยกับการเมืองมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ประชาธิปไตยในกลุ่มเยาวชน

ผลที่ได้รับจากโครงการคาราวาน คือ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน ประชาธิปไตยสามารถแสดงความคิดเห็นในแฟ้มสะสมงาน/ประสบการณ์ แสดงให้เห็นว่าเยาวชน ประชาธิปไตยได้เข้าใจในการมีส่วนร่วมต่อสังคม รวมทั้งในทางด้านการเมืองของเยาวชน ตลอดจนการดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภูมิปัญญาชาวบ้าน และสิ่งแวดล้อมในจังหวัดต่าง ๆ ที่เป็นเส้นทางคาราวาน โดยสามารถพัฒนาศักยภาพของเยาวชน ประชาธิปไตยในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และในการเดินทาง ซึ่งเป็นประสบการณ์ ตรงมาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบอย่างมีหลักการ และเหตุผล และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการ วิเคราะห์เปรียบเทียบไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตย ทั้งใน งานสร้างเครือข่าย และงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพได้

นอกจากนี้ ในส่วนของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนได้ แสดงความคิดเห็นต่อการจัดโครงการคาราวานประชาธิปไตยโดยมีความพึงพอใจต่อการจัด กิจกรรมในระดับสูง ต้องการให้ใช้เวลาเพิ่มขึ้น และอยากให้มีกิจกรรมขึ้นอีก ในด้านวิทยากรที่เลี้ยง ได้แสดงความคิดเห็นต่อเยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมโครงการ และจังหวัดที่ใช้เป็นเส้นทาง คาราวาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมฐานของเยาวชนประชาธิปไตย และนักเรียนใน โรงเรียน โดยแสดงความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกับเยาวชนประชาธิปไตย ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานที่ ประสบความสำเร็จ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2.1.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนยุวชนประชาธิปไตย

โครงการยุวชนประชาธิปไตยได้มีการพัฒนาโครงการขึ้นเป็นลำดับ ได้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนยุวชนประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นอีก 1 กิจกรรม ซึ่งทางสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องการให้เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้ถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งรูปแบบการปกครอง โดยการเข้าไปศึกษาหาความรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้หรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ ของประเทศที่เข้าร่วมโครงการ โดยหลังจากที่เข้าร่วมโครงการแล้ว ยุวชนประชาธิปไตยเหล่านี้จะเป็นกลุ่มเยาวชนคุณภาพตัวอย่างที่เป็นเครือข่ายการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของรัฐบาลแล้วดำเนินการสร้างกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยพัฒนาความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์บูรณาการรูปแบบของกิจกรรมให้มีความน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อโครงการยุวชนประชาธิปไตยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย โดยกิจกรรมแลกเปลี่ยนยุวชนประชาธิปไตย ได้ดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับประเทศต่าง ๆ ดังนี้

1) กิจกรรมแลกเปลี่ยนยุวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาความรู้ด้านประชาธิปไตย ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 21-27 กุมภาพันธ์ 2552

คณะกรรมการโครงการยุวชนประชาธิปไตย ประจำปี 2552 ได้มีมติให้นำยุวชนประชาธิปไตยจากภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศที่มีผลงานการสร้างเครือข่ายดีเด่นเป็นรูปธรรมโดยใช้งบประมาณดำเนินการอย่างคุ้มค่า เดินทางไปศึกษางาน ณ ต่างประเทศ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาบูรณาการดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนถ่ายทอดให้แก่ยุวชนประชาธิปไตยคนอื่น ๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป โดยโครงการศึกษางานต่างประเทศดำเนินการมาเป็นเวลา 5 ปี ต่อเนื่องกัน ผลสำเร็จของการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์ในกลุ่มยุวชนประชาธิปไตยด้วยกัน ตลอดจนประชาชนทั่วไป และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากแต่การศึกษางานนั้นยุวชนประชาธิปไตยได้รับความรู้แบบองค์รวมในการเรียนรู้จากการสังเกตการณ์ การบรรยาย และจากเอกสาร ยังขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้จากการศึกษาภาคปฏิบัติ (Learning by doing) หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมปฏิบัติด้วยตนเอง การศึกษาเรียนรู้ไม่ได้อยู่เพียงเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่เกิดจากประสบการณ์ จากการสังเกตการณ์ และการแลกเปลี่ยนแบบ ซึ่งทุกอย่างต้องอาศัยความสนใจใฝ่รู้ ความตั้งใจ และมีระยะเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น

หากเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาธิปไตยได้นำขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยไปเผยแพร่และแลกเปลี่ยน ตลอดจนได้ใช้ชีวิตและมีส่วนร่วมอยู่ในสังคมที่มีวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศอื่นที่แตกต่าง จะส่งผลให้เยาวชนประชาธิปไตยมีวิสัยทัศน์ เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปพัฒนางานสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยให้เข้มแข็งทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จนเป็นที่รู้จักและยอมรับของประชาชนทั่วไป

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้จัด โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนประชาธิปไตย เพื่อการพัฒนาความรู้ด้านประชาธิปไตย ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 21 – 27 กุมภาพันธ์ 2552 โดยให้เยาวชนประชาธิปไตยได้นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและบูรณาการให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตและสังคมไทย แล้วดำเนิน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาเครือข่ายประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับสถาบันชุมชน ภูมิภาค จนถึงระดับประเทศ ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของประชาชนทั่วไป จนกลายเป็นเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยของ รัฐสภาที่เข้มแข็งและมีบทบาทนำเชื่อถือในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองระดับชาติ โดยการศึกษาแลกเปลี่ยนเยาวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาความรู้ด้านประชาธิปไตย ณ ประเทศญี่ปุ่น แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการศึกษาแลกเปลี่ยน จะเปรียบเทียบความแตกต่างในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาแล้วนำประเด็นที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปภาพรวมเพื่อให้เห็นภาพกระบวนการพัฒนาประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์และใช้เป็นพื้นฐานความรู้ในการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ศึกษาในแต่ละประเด็นมาบูรณาการให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน เยาวชนประชาธิปไตย สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศจากการแลกเปลี่ยนเยาวชนประชาธิปไตย ณ ประเทศญี่ปุ่น ดังนี้

- ความแตกต่างระหว่างไทยและญี่ปุ่นนั้นมีอยู่หลายด้าน บางประเด็นไม่สามารถที่จะสรุปได้ว่าแบบไหนดีกว่ากัน เพราะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละประเทศ สถานการณ์ในประเทศขณะนั้น รวมทั้งคติความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ตลอดจนปัจจัยด้านอื่น ๆ จึงควรที่เรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจและนำมาประยุกต์ใช้กับบ้านเมืองของตนเอง

- ประเทศญี่ปุ่นสามารถที่จะผสมผสานความก้าวหน้าหลาย ๆ ด้านเข้าด้วยกัน ทั้งด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมดั้งเดิมได้อย่างลงตัว ทั้งนี้ เป็นเพราะการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เช่น การพัฒนาหมู่บ้านชนบทธรรมดา

ให้กลายเป็นหมู่บ้าน OTOP ระดับประเทศ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วสารทิศให้เข้ามาท่องเที่ยวจนรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น

- ประเทศญี่ปุ่นถือเป็นตัวอย่างที่ดีในหลายๆ เรื่อง เช่น การศึกษา ชาตินิยม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ระเบียบวินัยและจิตสำนึกต่อสาธารณะ ซึ่งการที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นเช่นนี้ได้เกิดจากการปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยก่อน และทำต่อมาจนถึงปัจจุบันโดยไม่ได้มีการบังคับหรือสั่งสอน จึงเป็นการขัดเกลาทงสังคมให้เกิดเป็นจิตสำนึกสาธารณะของประชาชนมากกว่าที่ใครจะมาบังคับ แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไทยจะเป็นไปในรูปแบบของการออกกฎหมายควบคุมมากกว่าเป็นการขัดเกลาทงสังคม

- คุณภาพของประชาชนชาวญี่ปุ่นสูงกว่าประเทศไทย ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะระบบการศึกษาญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นมีระบบการศึกษาที่สอนให้คนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์มากที่สุด สอนให้คนรู้จักคิด ส่วนประเทศไทยเน้นการเรียนเพื่อให้ได้คุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาที่จบใหม่ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อประชากรมีการศึกษามีคุณภาพ วิธีการคิดหรือทัศนคติ ความรับผิดชอบย่อมดีตามไปด้วย

- คนญี่ปุ่นได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกให้คนในชาตินิยมใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศ ทำให้เงินทองไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ อีกทั้งคนญี่ปุ่นมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นคนที่มีคุณภาพทำให้คนญี่ปุ่นสามารถผลิตผลงานที่มีรูปแบบสวยงาม ทันสมัย และแฝงไปด้วยกลิ่นอายความเป็นญี่ปุ่น ทำให้ผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีความต้องการในตลาดสูง

- เนื่องด้วยสังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมชินโต คนส่วนมากให้ความสำคัญกับศาสนาและความเชื่อต่างๆ สิ่งนี้เองที่เป็นเครื่องจรรโลงสังคมญี่ปุ่นให้สวยงาม เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ในครอบครัว และครอบครัวของญี่ปุ่นนั่นเองที่สั่งสอนให้ลูกหลานมีความซื่อสัตย์ กตัญญู และมีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

- ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เพราะญี่ปุ่นคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้การพัฒนาความเป็นอยู่ ด้านอนามัยและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ นโยบายแปรรูปขยะเพื่อเป็นการรีไซเคิลสิ่งเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การสนับสนุนให้ใช้พลังงานทดแทนเพื่อเป็นการนำพลังงานธรรมชาติที่ไม่มีวันหมดมาใช้แทนเชื้อเพลิงชีวภาพ เช่น การนำพลังงานจากลมและแสงอาทิตย์มาใช้ เป็นต้น

- ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ ประชาชนพลเมืองของประเทศมีความเข้าใจและรู้ซึ่งถึงความหมายและความสำคัญของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ตลอดจนการดำเนินชีวิตเป็นแบบวิถีประชาธิปไตย โดยญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับกระบวนการทางการศึกษาเพื่อทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตยและปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาประเทศญี่ปุ่นคือการมีอิสระทางความคิด และเสรีภาพของประชาชนทั้งในการประกอบอาชีพ การนับถือศาสนา รวมทั้งประชาชนยังมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสูง

- การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้ญี่ปุ่นมีพื้นฐานในการพัฒนาการเมืองการปกครองให้เข้มแข็ง ประกอบกับการที่ประชาชนได้รับการศึกษาที่ดีทำให้คนญี่ปุ่นทุกคนเข้าใจถึงความหมายของคำว่าประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีวินัยเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการพัฒนาประเทศ สิ่งเหล่านี้เองที่ทำให้ญี่ปุ่นก้าวหน้าขึ้นเป็นประเทศมหาอำนาจประเทศหนึ่งในยุคนี้และอยู่บนพื้นฐานการมีประชาธิปไตยที่มั่นคง

- ประเทศไทยประชาชนขาดการมีส่วนร่วมต่อชาติ ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า การที่จะต้องแก้ไขต้องเริ่มต้นจากเยาวชนให้มีความรักชาติ มีจิตสำนึกสาธารณะ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนตามรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของประชาธิปไตย ซึ่งการที่จะให้เยาวชนรุ่นใหม่พัฒนาความคิดแบบนี้ได้ วิธีการหนึ่งคือเยาวชนประชาธิปไตยต้องร่วมกันวางแผนจัด โครงการและกิจกรรมสร้างเครือข่ายเผยแพร่แนวคิดดังกล่าวต่อคนในชุมชน ท้องถิ่นของตน พร้อมทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ประพฤติปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย มีความรักชาติ และแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง จริงจังและต่อเนื่อง

- การที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นนั้น ต้องอาศัยการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา และต้องพัฒนาครบ 5 มิติ อันได้แก่ ร่างกาย จิตใจ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ลักษณะชีวิต ตลอดจนต้องพัฒนาให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ จะมีวิธีการอย่างไรที่ทำให้คนไทยตรงต่อเวลา ทำให้คนไทยอดทน มีความมุ่งมั่น มีความซื่อสัตย์ รักชาติ ซึ่งวิธีการหนึ่งคือการปูพื้นฐานเหล่านั้นให้กับเยาวชน และสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย ตลอดจนให้เห็นถึงคุณค่าของคำว่า “สิทธิ” “หน้าที่” อย่างแท้จริง

การเดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยนของเยาวชนประชาธิปไตย ณ ประเทศญี่ปุ่น ทำให้เยาวชนประชาธิปไตย ได้รับความรู้ความเข้าใจในปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม แล้วทำการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของปัจจัยพื้นฐานการพัฒนาประเทศ ตลอดจนกระบวนการพัฒนาประเทศญี่ปุ่น แล้วนำมาประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานความรู้ในการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ตลอดจนนำความรู้ที่ได้

ศึกษาในแต่ละประเด็นมาบูรณาการให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองภาคประชาชน

2) กิจกรรมแลกเปลี่ยนยุวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาความรู้ด้าน
ประชาธิปไตย ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน :มณฑลยูนนาน (คุนหมิง ลิบสองป้านา) ระหว่างวันที่
30 กันยายน – 6 ตุลาคม 2553

จากการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนยุวชนประชาธิปไตยเพื่อการพัฒนาความรู้ด้าน
ประชาธิปไตย ณ ประเทศจีน มณฑลยูนนาน เมืองคุนหมิง และลิบสองป้านา ซึ่งมีความสัมพันธ์
ใกล้ชิดกับประเทศไทยผ่านทางวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม และเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงประเทศ
จีน เมืองคุนหมิง ลิบสองป้านา ผ่านประเทศลาว เข้าสู่ประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
ตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อปรับใช้ในการเสริมสร้างงานการพัฒนาเครือข่ายยุวชน
ประชาธิปไตย ดังนี้

ระดับตัวยุวชนประชาธิปไตย โดยการพัฒนาบทบาทของเยาวชนซึ่ง
เปรียบเสมือนคนรุ่นใหม่ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องสิทธิ หน้าที่ของประชาชน และ
เยาวชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ
การเข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านเพื่อแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า การ
สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง รวมถึงการทำหน้าที่ของเยาวชนในฐานะพลเมืองของประเทศ ไม่ว่าจะ
เป็นการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

- เสริมสร้างบทบาทของเยาวชนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการประพฤติ
ปฏิบัติตนตามสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย โดยการประพฤติตนอย่าง
เคร่งครัดและต่อเนื่อง เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง และการแสดงความคิดเห็น
ทางการเมือง ส่งเสริมการกระทำที่มีประโยชน์

- การพัฒนาเยาวชนไปสู่ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยให้รู้จักสิทธิหน้าที่
และความรับผิดชอบต่อสังคม การรักและหวงแหนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น การประพฤติ
ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สร้างพลังเยาวชน และสร้าง
จิตสำนึกที่ดีของสังคมในอนาคต

- การพัฒนาการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดความน่าสนใจและเกิด
การเรียนรู้ควบคู่กันไป โดยไม่เน้นเนื้อหาที่มากเกินไป การเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จริงเชิงประจักษ์
ตลอดจนการนำความรู้มาร่วมแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายให้มี
ประสิทธิภาพในการพัฒนาเยาวชน ประชาชน และประเทศชาติ การนำความรู้และประสบการณ์

ต่าง ๆ ที่ได้รับไปเผยแพร่ ทั้งการบอกเล่าเรื่องราวที่พบเจอต่อคนรอบข้างรวมถึงการอบรมเผยแพร่ให้ความรู้กับเยาวชนและบุคคลอื่น ๆ

ระดับชุมชนและสังคม การนำแนวคิดที่เป็นประโยชน์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำเสนอต่อผู้บริหารองค์กร หรือผู้นำชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถปรับตัวแข่งขันกับการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- เมื่อเส้นทางสาย R3A ที่เชื่อมระหว่างประเทศจีน เมืองคุนหมิง สิบสองปันนา ผ่านประเทศลาว เข้าสู่ประเทศไทยที่ อ.เชียงของ จ.เชียงราย โดยเฉพาะสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่ อ.เชียงของสร้างเสร็จ จะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศจีนตอนใต้ ลาวและไทย โดย อ.เชียงของ จ.เชียงราย จะต้องมีการพัฒนาผลผลิตของชุมชน ทั้งรูปแบบและคุณภาพ เพื่อจะได้เป็นสินค้าที่สร้างงาน สร้างรายได้ รองรับเส้นทาง R3A

- การพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ การลอกเลียนและพัฒนาจนสามารถทัดเทียมกับประเทศทางตะวันตก โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว จีนมีการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ และมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ อาทิ การสร้างโรงละครเพื่อจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นเมือง การเพิ่มมูลค่าแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

- เมื่อเปรียบเทียบทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวแล้ว ประเทศไทยก็มีไม่น้อยกว่าคุนหมิงหรือสิบสองปันนา แต่การท่องเที่ยวของไทยควรมีการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแสดงพื้นเมืองต่าง ๆ ควรมีการสร้างโรงละครเพื่อจัดแสดงทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิ น้ำตก ถ้ำต่าง ๆ โดยให้ชาวบ้านในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของและรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ทั้งด้านการดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ที่เห็นได้ชัดแหล่งท่องเที่ยวของจีนจะมีถึงขยะไว้บริการนักท่องเที่ยวในปริมาณที่มากพอรวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ดูแลด้านความสะอาดอย่างทั่วถึง

- ควรมีการส่งเสริมและผลักดันการใช้เทคโนโลยีแสง โซล่าเซลล์ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้พลังงานเชื้อเพลิง ตลอดจนลดปริมาณการใช้พลังงานเชื้อเพลิง ซึ่งส่งผลต่อสภาพภูมิอากาศ อาทิ การให้ความรู้กับประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าเมื่อใช้แผงโซล่าเซลล์แล้วจะส่งผลได้อย่างไร ทั้งกับตนเองและสภาพแวดล้อม, จังหวัดควรมีการผลักดันและส่งเสริมให้มีการใช้แผงโซล่าอย่างแพร่หลาย โดยอาจเป็นการให้ความช่วยเหลือในการติดตั้ง, มีการติดตามให้ความช่วยเหลือหลังจากที่ทำการติดตั้งแผงโซล่าเซลล์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยทางจังหวัดควรให้ความช่วยเหลือหากเกิดกรณีข้อขัดข้องในช่วงแรก ๆ

- ผลักดันให้ประชาชนใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เทคโนโลยีระบบไฟฟ้า

- การเสนอแนะนโยบายในการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอยตามท้องถนน และที่สาธารณะ โดยเพิ่มเวลาการจัดเก็บและกวาดท้องถนนเพิ่มขึ้น จากหนึ่งเวลาเป็นสามเวลา และเพิ่มจำนวนถังขยะในการบริการประชาชนให้มากขึ้น โดยอาจลดระยะห่างของแต่ละช่วงของจุดวางถังขยะ นอกจากนี้ ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยอาจเป็นวิธีง่าย ๆ เช่น รณรงค์การทิ้งขยะให้เป็นที่จัดกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนรู้สึกรักและห่วงแหนสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมสำหรับเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การสืบสานศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีให้ดำรงอยู่ได้ดังนี้

- ทำการศึกษาสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นว่าปัจจุบันยังหลงเหลืออะไรอยู่ ศึกษาชนิดของศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี แหล่งที่มีศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

- ทำการประชุมหาแนวทางร่วมกันในการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นร่วมกับสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานด้านการปกครอง

- ร่วมกันจัดทำแผนในการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและขนบประเพณีท้องถิ่น โดยเป็นแบบแผนมีส่วนร่วมจากหลายกลุ่มคน อาทิ กลุ่มเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ภาคประชาชน เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ผลักดันให้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้าไปอยู่ในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาท้องถิ่น

- การทำกิจกรรมร่วมกับเยาวชน โดยมีการรวมตัวกันของกลุ่มเยาวชนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาทิ การส่งเสริมค่านิยมการแต่งกาย การให้ความสำคัญของชุดพื้นเมือง การปลูกฝังค่านิยมในเรื่องการแต่งกายแบบไทย การแต่งกายชุดพื้นเมืองตามวันเทศกาลต่าง ๆ ให้แก่เยาวชน ตลอดจนโครงการปลูกป่า การให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

- การทำกิจกรรมร่วมกับประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของจังหวัด และเพื่อให้ประชาชนเกิดความรักห่วงแหนและร่วมปฏิบัติตาม อาทิ การอนุรักษ์ความเป็นไทย เป็นต้น

ระดับประเทศชาติ

การใช้กฎหมายบังคับได้อย่างเด็ดขาด และลดการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ จะทำให้การพัฒนาประเทศมีประสิทธิภาพ มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งหากประชาชนเคารพกฎหมายจะส่งผลดีต่อการจัดระเบียบสังคม ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่รัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและเสมอภาค

ในอนาคตเส้นทาง R3A จะเป็นเส้นทางเชื่อมกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศจีนตอนใต้เข้าด้วยกัน จึงเป็นการช่วยเสริมสร้างให้เกิดประชาคมอาเซียนได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยการเอาจุดเด่นของแต่ละประเทศมาเสริมจุดด้อยซึ่งกันและกัน อาทิ ความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งเรียกว่า กลุ่ม “สี่จอร์ริช” โดยสิงคโปร์มีทรัพยากรด้านเงินทุนมาก แต่มีทรัพยากรทางธรรมชาติอื่นไม่มาก รัสเซียของมาเลเซียมีทรัพยากรแรงงานที่มีฝีมือและคุณภาพ ส่วนรัฐริเอประของอินโดนีเซียมีทรัพยากรธรรมชาติมาก แต่ไม่มีเงินทุนและแรงงานคุณภาพ การร่วมมือกันของทั้งสามประเทศจึงเป็นการนำเอาจุดเด่นของแต่ละประเทศมาเสริมจุดด้อยซึ่งกันและกัน ดังนั้น การรวมกลุ่มของอนุภาคุ่มแม่น้ำโขง โดยจีนมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง โดยมีเส้นทางที่สะดวก ส่วนลาว และพม่า มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ดังนั้น การร่วมมือกันของกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มน้ำโขงจึงเป็นการเอาจุดเด่นของแต่ละประเทศมาเสริมจุดด้อยซึ่งกันและกัน แต่ผลกระทบจากการเปิดเส้นทาง R3A จะทำให้สินค้าจากจีนไหลเข้าสู่ไทยและภูมิภาคอาเซียนได้สะดวกและมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้สินค้าไทยได้รับผลกระทบเนื่องจากสินค้าไทยจะมีต้นทุนที่สูงกว่า และจากการทำ FTA หรือเขตการค้าเสรีกับจีน ส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรไทย ทั้งนี้เมื่อมองอีกด้านหนึ่ง หากไทยสามารถขายสินค้าให้จีนจะทำให้ไทยมีรายได้จากการค้าขายกับจีนเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านแรงงาน โดยอาจมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศรอบๆ เข้าสู่ไทยมากขึ้น เนื่องจากไทยมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าอีกหลายประเทศ จึงเป็นแหล่งดึงดูดให้แรงงานต่างชาติไหลเข้าสู่ประเทศไทยได้สะดวกมากขึ้น

2.1.7 การมีส่วนร่วมของชุมชนประชาธิปไตยในการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย

จากการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ร่วมกับกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตยขึ้นในปีงบประมาณ 2551 เพื่อเป็นศูนย์กลางส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย บทบาทอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา สนับสนุนการดำเนินงานขยายผลสร้างเครือข่าย การดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตลอดจนยังเป็นสถานที่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข้อมูล

ข่าวสารด้านประชาธิปไตยได้อย่างสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการจัดโครงการยุวชนประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี 2545 จากการทำเนิงานทั้งสองโครงการดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเครือข่ายที่มีทั้งผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ผู้นำด้านประชาธิปไตย และยุวชนประชาธิปไตยที่ผ่านการฝึกอบรมจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปีและกระจายทั่วภูมิภาคของประเทศ ซึ่งการดำเนินงานทั้งในด้านการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตย และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรมการเมืองการปกครองประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ตลอดจนการพัฒนาประชาธิปไตยระหว่างกลุ่มเครือข่ายต่างๆ ยังไม่สามารถดำเนินงานประสานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตยบรรลุวัตถุประสงค์ และครอบคลุมทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวให้มีความสอดคล้อง และมีการพัฒนาต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ดังจะเห็นได้จากกรที่ยุวชนประชาธิปไตยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายประชาธิปไตยในฐานะคณะกรรมการศูนย์ ทั้งนี้ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนพัฒนาศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตยให้มีความเข้มแข็งต่อเนื่องอย่างเป็นระบบต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตยได้ดำเนินภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์ (พธธพร สิ้นสวัสดิ์ 2554: 131)ซึ่งประกอบด้วยผู้นำเครือข่ายด้านประชาธิปไตย และยุวชนประชาธิปไตย โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานบริหารศูนย์ระดับเขตตรวจราชการ และศูนย์ระดับจังหวัด วางแผนจัดกิจกรรมเผยแพร่ให้ความรู้ด้านประชาธิปไตย ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายด้านประชาธิปไตยในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ ยุวชนประชาธิปไตยที่ดำเนินงานในแต่ละศูนย์ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของศูนย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนด้านประชาธิปไตยกับเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย และสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์

แผนการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย ในปี 2552 – 2554

ตั้งแต่ปี 2552 จนถึงปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้
ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตยใน 2 ระดับ คือ ระดับเขตตรวจ
ราชการ และระดับจังหวัด ดังนี้

1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย ระดับเขตตรวจ
ราชการ จำนวน 4 ศูนย์ ได้แก่

(1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย (ศูนย์
อุบลราชธานี) ณ ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขต 3 จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 7
จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด ยโสธร มุกดาหาร นครพนม และกาฬสินธุ์

(2) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย (ศูนย์เชียงราย) ณ
ศาลากลางจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน

(3) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย (ศูนย์สงขลา) ณ ศาลา
กลางจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล

(4) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย (ศูนย์พิษณุโลก) ณ
ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดพิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัยและ
อุตรดิตถ์

2) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย ระดับจังหวัด
จำนวน 3 ศูนย์ ได้แก่

(1) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย จังหวัดพะเยา

(2) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย จังหวัดสุราษฎร์
ธานี

(3) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย จังหวัดน่าน
สำหรับผลสัมฤทธิ์ของโครงการนั้น พิจารณาจากยูวชน โดยยูวชนมีส่วนร่วม
ในกระบวนการมากขึ้น มีความตื่นตัวและให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมมากขึ้น และยูวชนมีความริเริ่ม
ในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการประเมินคุณภาพของยูวชนประชาธิปไตยหลังจาก
เสร็จสิ้นการอบรมซึ่งประเมินจากเกณฑ์ที่โครงการได้กำหนดไว้ แต่ก่อนมีการประเมินจากแฟ้ม
สะสมงาน (Portfolio)

2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการส่งเสริมการพัฒนาทางการเมืองในยุวชน ประชาธิปไตย

ปัญหาที่ปรากฏนั้นคือการขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองของยุวชนประชาธิปไตยยุวชนประชาธิปไตยยังคงอยู่ภายใต้การควบคุม ดูแล ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงทำให้การดำเนินงาน หรือการตัดสินใจทางการเมือง ยังคงอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยงานดังกล่าว

นอกจากนั้น ยังมีปัญหาในเรื่องของการเข้าถึงโครงการ เพราะมีผู้ที่ต้องการเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก และเรื่องของกระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการ นอกจากนั้นปัญหาเรื่องงบประมาณ การบริหารจัดการ และหลักสูตรยังเป็นปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานอีกด้วย ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แสดงความเห็นในเรื่องของงบประมาณว่า “ยุวชนประชาธิปไตยที่ริเริ่มทำโครงการนั้นจะต้องสำรองงบประมาณออกไปก่อน แล้วจึงนำใบเสร็จมาเบิกกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในภายหลัง ทำให้การดำเนินกิจกรรมของยุวชนประชาธิปไตยประสบปัญหาเรื่องงบประมาณ...”

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของยุวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยุวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างของยุวชนประชาธิปไตยจำนวนทั้งสิ้น 360 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของยุวชนประชาธิปไตยที่ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	197	54.7
หญิง	163	45.3
รวม	360	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
15-25 ปี	268	74.4
มากกว่า 25 ปี	92	25.6
รวม	360	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมี 360 คน เป็นชาย 197 คนคิดเป็นร้อยละ 54.7 เป็นหญิง 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 เป็นผู้ที่มียุอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 15 – 25 ปีจำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 และช่วงอายุมากกว่า 25 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6

3.1 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนา
การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยรวม

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนา
การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยรวม

บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมือง แก่เยาวชนประชาธิปไตย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1. บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	3.73	0.75	มาก
2. บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางการเมือง	3.48	0.80	ปานกลาง
รวม	3.60	0.741	มาก

จากตารางที่ 4.2 ยูวชนประชาธิปไตยเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ายูวชนประชาธิปไตยเห็นว่ามียุวชนประชาธิปไตยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนด้านการส่งเสริมมีส่วนร่วมทางการเมืองมีบทบาทในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)

3.2 ความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1. กิจกรรมทำให้ยูวชนประชาธิปไตยเกิดความสนใจเรียนรู้และเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.88	.88	มาก
2. กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้ยูวชนประชาธิปไตยตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.89	.90	มาก
3. กิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตย	3.73	.97	มาก
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ยูวชนประชาธิปไตยได้รับรู้และเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.80	.93	มาก
5. มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย	3.73	.79	มาก
6. มีการจัดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่ยูวชนประชาธิปไตย	3.63	.94	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
7. มีการจัดกิจกรรมให้ชุมชนประชาธิปไตยเกิดการ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	3.67	.95	มาก
8. ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบบ ประชาธิปไตย	3.63	1.10	มาก
9. มีการศึกษาดูงานด้านการปกครองในระบบ ประชาธิปไตยในต่างประเทศ	3.49	1.15	ปานกลาง
รวม	3.73	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.3 ชุมชนประชาธิปไตยมีความเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อชุมชนประชาธิปไตยเห็นว่ามียบทบาทอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในเรื่องมีการศึกษาดูงานด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตยในต่างประเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

3.3 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางการเมือง

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1) มีการสร้างช่องทางให้เยาวชนประชาธิปไตยเข้ามามี ส่วนร่วมในการเสนอร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมายอื่นๆ	3.32	1.10	ปานกลาง
2) มีกลไกสนับสนุนการสร้างเครือข่าย ประชาธิปไตยของเยาวชนประชาธิปไตยในระดับ ท้องถิ่นภูมิภาค และประเทศ	3.55	.98	มาก
3) มีการสนับสนุน โดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการ ต่างๆ ของเยาวชนประชาธิปไตย	3.64	.96	มาก
4) มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสาธารณะของเยาวชน ประชาธิปไตยในชุมชน	3.48	.98	ปานกลาง
5) มีการเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดง ทัศนคติและความเห็นทางการเมือง	3.57	1.00	มาก
6) มีการจัดการประชุม หรือเวทีประชาคมของเยาวชน ประชาธิปไตยภายในประเทศ	3.50	1.03	มาก
7) สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเยาวชน ประชาธิปไตยระหว่างประเทศ	3.13	1.08	ปานกลาง
8) ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งใน ระดับท้องถิ่น	3.54	1.03	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
9) ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค	3.50	1.02	มาก
10) ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศ	3.49	1.05	ปานกลาง
รวม	3.48	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 เยาวชนประชาธิปไตยมีความเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2),3),5),6),8) และ 9) เยาวชนประชาธิปไตยเห็นว่ามียุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก และข้อ 1),4),7) และ 10) เยาวชนประชาธิปไตยเห็นว่ามียุทธศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยจำนวน 360 คน โดยจำแนกตามเพศและอายุ ดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยจำแนกตามเพศ

4.1.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมจำแนกตามเพศ

บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมือง แก่เยาวชนประชาธิปไตย	ค่าเฉลี่ย		t-test
	ชาย	หญิง	
1.บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	3.73	3.72	0.109
2.บทบาทในการส่งเสริมมีส่วนร่วมทางการเมือง	3.41	3.56	-1.783
รวม	3.57	3.64	-5.194

จากตารางที่ 4.5 เยาวชนประชาธิปไตย เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่า บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเยาวชนประชาธิปไตย เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน และการส่งเสริมมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

4.1.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจำแนกตามเพศ

บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย		t-test
	ชาย	หญิง	
1. กิจกรรมทำให้เยาวชนประชาธิปไตยเกิดความสนใจ เรียนรู้ และเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.89	3.88	0.108
2. กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้เยาวชนประชาธิปไตยตระหนักถึง ความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย	3.94	3.82	1.344
3. กิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมี ความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่ สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตย	3.84	3.60	2.253*
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้รับรู้และ เข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	3.82	3.79	0.312
5. มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย	3.68	3.79	-1.108
6. มีการจัดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน ประชาธิปไตย	3.63	3.64	-0.113
7. มีการจัดกิจกรรมให้เยาวชนประชาธิปไตยเกิดการ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.70	3.65	0.502
8. ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ภายในประเทศที่ เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.55	3.73	-1.582*
9. มีการศึกษาดูงานด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยใน ต่างประเทศ	3.40	3.60	-1.625
รวม	3.73	3.72	0.129

*แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.6 เยาวชนประชาธิปไตยเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่าสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเยาวชนประชาธิปไตยมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อที่ 3 คือกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความครอบคลุมในด้าน ความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตยและข้อที่ 8 คือ ส่งเสริมให้มี

การศึกษาคุณานอกสถานที่ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ระบุว่าเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นแตกต่างกัน

4.1.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอำเภอตามเพศ

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอำเภอตามเพศ

บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย		t-test
	ชาย	หญิง	
1. มีการสร้างช่องทางให้เยาวชนประชาธิปไตยเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย	3.25	3.40	.012
2. มีกลไกสนับสนุนการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยของเยาวชนประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ	3.48	3.63	.000
3. มีการสนับสนุนโดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ของเยาวชนประชาธิปไตย	3.60	3.69	.002
4. มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสาธารณะของเยาวชนประชาธิปไตยในชุมชน	3.41	3.56	.257
5. มีการเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดงทัศนคติและความเห็นทางการเมือง	3.53	3.62	.536
6. มีการจัดการประชุม หรือเวทีประชาคมของเยาวชนประชาธิปไตยภายในประเทศ	3.43	3.59	.003*
7. สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเยาวชนประชาธิปไตยระหว่างประเทศ	3.02	3.27	.546
8. ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น	3.48	3.61	.002
9. ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค	3.44	3.57	.031

ตาราง 4.7 (ต่อ)

บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย		t-test
	ชาย	หญิง	
10.ส่งเสริมให้ชุมชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่วิทยาการประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศ	3.41	3.59	0.16
รวม	3.41	3.56	-1.783

*แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.7 ชุมชนประชาธิปไตยเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่าการดำเนินงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าชุมชนประชาธิปไตยมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อที่ 6 คือมีการจัดการประชุม หรือเวทีประชาคมของชุมชนภายในประเทศที่ระบุว่าเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นแตกต่างกัน

4.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ

4.2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยรวมจำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริม
การพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
จำแนกโดยรวมตามอายุ

บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมือง แก่ชุมชนประชาธิปไตย	ค่าเฉลี่ย		t-test
	อายุ 15 – 25 ปี	อายุมากกว่า 25 ปี	
1.บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	3.78	3.57	2.30
2.บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	3.52	3.38	1.33
รวม	3.65	3.47	-1.28

จากตารางที่ 4.8 ชุมชนประชาธิปไตย อายุ 15 – 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ชุมชนประชาธิปไตย อายุ 15 – 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นว่า บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตยแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ชุมชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

**4.1.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการ
ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจำแนกตามอายุ**

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจำแนกตามอายุ

บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย		t-test
	อายุระหว่าง 15 – 25 ปี	อายุมากกว่า 25 ปี	
1. กิจกรรมทำให้เยาวชนประชาธิปไตยเกิดความสนใจ เรียนรู้ และเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.93	3.76	1.50
2. กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้เยาวชนประชาธิปไตยตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.96	3.68	2.55*
3. กิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตย	3.82	3.46	3.04*
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้รับรู้และเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.89	3.54	3.14*
5. มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย	3.79	3.55	2.09*
6. มีการจัดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนประชาธิปไตย	3.69	3.47	1.92
7. มีการจัดกิจกรรมให้เยาวชนประชาธิปไตยเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.72	3.54	1.56
8. ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	3.65	3.57	0.65
9. มีการศึกษาดูงานด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในต่างประเทศ	3.46	3.57	-0.77
รวม	3.78	3.57	2.30

*แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.9 ยูวชนประชาธิปไตยอายุ 15-25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ายูวชนประชาธิปไตยมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อที่ 2 คือกิจกรรมช่วยกระตุ้นให้ยูวชนประชาธิปไตยตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ข้อที่ 3 คือกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตย ข้อที่ 4 คือการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ยูวชนประชาธิปไตยได้รับรู้และเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อที่ 5 มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ระบุว่ายูวชนประชาธิปไตยอายุ 15-25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นแตกต่างกัน

4.1.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามอายุ

บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย		t-test
	อายุระหว่าง 15 – 25 ปี	อายุมากกว่า 25 ปี	
1. มีการสร้างช่องทางให้ยูวชนประชาธิปไตยเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย	3.28	3.42	-1.00
2. มีกลไกสนับสนุนการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยของยูวชนประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ	3.61	3.38	1.91
3. มีการสนับสนุนโดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการต่างๆ ของยูวชนประชาธิปไตย	3.72	3.41	2.61*
4. มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสาธารณะของยูวชนประชาธิปไตยในชุมชน	3.50	3.43	0.55

ตาราง 4.10 (ต่อ)

บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ค่าเฉลี่ย		t-test
	อายุระหว่าง 15 – 25 ปี	อายุมากกว่า 25 ปี	
5. มีการเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดงทัศนคติ และความเห็นทางการเมือง	3.65	3.36	2.30*
6. มีการจัดการประชุม หรือเวทีประชาคมของเยาวชน ประชาธิปไตยภายในประเทศ	3.54	3.40	1.08
7. สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเยาวชนประชาธิปไตย ระหว่างประเทศ	3.16	3.05	0.82
8. ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับ ท้องถิ่น	3.56	3.50	0.49
9. ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับ ภูมิภาค	3.55	3.35	1.54
10. ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งใน ระดับประเทศ	3.46	3.60	-1.12
รวม	3.52	3.38	1.33

*แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.10 เยาวชนประชาธิปไตยอายุ 15 - 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็น
ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเยาวชนประชาธิปไตยมี
ความเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อที่ 3คือ มีการสนับสนุนโดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร
ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ของเยาวชนประชาธิปไตย และข้อที่ 5 คือมี
การเปิดโอกาสให้เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดงทัศนคติและความเห็นทางการเมืองระบุว่าอายุ 15 –
25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย ผลการวิจัยมีข้อสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

1.1.2 เพื่อศึกษาผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย ตลอดจนแนวทางการดำเนินการต่อไปในอนาคต

1.1.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

1.1.4 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกัน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indept Interview) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักการเมือง ข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นเยาวชนประชาธิปไตยจำนวน 360 คน

1.3 ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบถึงบทบาทของ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมพัฒนาทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย ตลอดจนปัญหา และอุปสรรค และเยาวชนประชาธิปไตยมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาทางการเมืองในระดับใด และปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความเห็นของเยาวชนประชาธิปไตย โดยสรุปได้ดังนี้

1.3.1 บทบาทการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จากการศึกษาบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยทั้ง 2 บทบาท ดังนี้ คือ

1) บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่เยาวชนประชาธิปไตยให้มีอุดมการณ์ ความศรัทธาต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และในการให้การเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิเสรีภาพ ตลอดจนการเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้นซึ่งโดยหลักการพัฒนาประชาธิปไตยนั้นจะมุ่งเน้นถึงบทบาทและคุณค่าของประชาชนเป็นสำคัญ เช่น การยึดหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน หลักความเสมอภาค หลักการเคารพในสิทธิเสรีภาพ หลักการรับฟังเสียงข้างมาก และหลักกฎหมายเป็นสำคัญ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดทำหลักสูตร การให้การศึกษ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้าง และพัฒนาทัศนคติ ค่านิยมของเยาวชนประชาธิปไตย บทบาทดังกล่าวของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนี้เป็นการให้ความรู้แก่เยาวชนประชาธิปไตยในลักษณะที่เป็นรูปธรรม โดยก่อนหน้านี้เยาวชนประชาธิปไตยอาจมีการเรียนรู้ทางการเมืองผ่านการรับรู้ด้วยความรู้สึกทางอารมณ์ นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังมีส่วนในการสร้างทัศนคติความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการต่อสู้ทางการเมืองที่ได้มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษร และยังทำหน้าที่เป็นผู้ส่งผ่านค่านิยม ตลอดจนทัศนคติที่ตอบสนองต่อการดำรงอยู่ โดยการสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น การให้เยาวชนประชาธิปไตยกล่าวคำปฏิญาณให้จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สำหรับกระบวนการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองมี 2 ลักษณะ คือ 1) การเรียนรู้ที่เกิดจากการสอนโดยตรง (Direct Learning) หรือการปลูกฝังหล่อหลอม (Indoctrination) เป็นการกล่อมเกลากการเรียนรู้ทางการเมืองที่เกิดจากการตั้งใจสอนและมีการวางแผนการสอนที่แน่นอน ซึ่งทำโดยผ่านหลักสูตร 2) การเรียนรู้โดยอ้อม (Indirect Learning) เป็นการเรียนรู้โดยไม่

ตั้งใจ เช่น ได้ความรู้จากการพูดคุยกับเพื่อน สนทนากับเจ้าหน้าที่ โดยกระบวนการดังกล่าวไม่มีการวางแผนหรือกำหนดหลักสูตรที่แน่นอน และมีลักษณะไม่เป็นทางการ ซึ่ง Almond กล่าวว่า การเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรงและโดยอ้อมมีอิทธิพลต่างกัน กล่าวคือการเรียนรู้ทางการเมืองทางอ้อมนั้นน่าจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองมากกว่า เพราะสามารถทำได้โดยตัวการ (Agent) หลายตัวการได้แก่ กลุ่มเพื่อน ฯลฯ ยูวชนประชาธิปไตยมีพัฒนาการของการเรียนรู้ทางการเมือง โดยแบ่งออกเป็นในระดับพื้นฐานของการเรียนรู้ ยูวชนประชาธิปไตยได้เรียนรู้ด้านความผูกพัน การให้ความเชื่อถือ และความจงรักภักดีต่อประเทศและชุมชน เรียนรู้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของชนชาติใด พวกเขาใดคือพวกเขาของตน ซึ่งในระดับนี้ ยูวชนประชาธิปไตยผ่านการเรียนรู้มาแล้วจากสถาบันครอบครัวและโรงเรียน และต่อมาเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมโครงการยูวชนประชาธิปไตย ยูวชนประชาธิปไตยได้ผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งช่วยพัฒนาทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันและโครงสร้างทางการเมือง ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และจะส่งผลให้ยูวชนประชาธิปไตยมีทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนและเฉพาเจาะจงต่อผลลัพธ์ต่าง ๆ ของระบบการเมือง (Frederick, 1970: 31) เมื่อก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ โดยลักษณะเฉพาะทางการเมืองของบุคคล โดยทั่วไปจะก่อตัวขึ้นอย่างมั่นคงและก้าวเข้าสู่สภาพวุฒิภาวะทางการเมือง (Political Maturation) คือมีความสามารถที่จะสร้างแนวความคิดและมีความเข้าใจต่อประสบการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

สำหรับบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จากการศึกษาพบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ยูวชนประชาธิปไตยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันตลอดจนการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยอย่างเป็นรูปธรรม โดยปรากฏผลงานที่มีส่วนในการส่งเสริม ขับเคลื่อนการดำเนินการทางการเมือง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของยูวชนประชาธิปไตยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของมิลแบรธ และ โกลด์ ที่กล่าวว่า (อ้างในชัชวาล ทัดศิวิธ 2551: 16) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นบรรดากิจกรรมทางการเมืองทั้งหลายของประชาชนแต่ละคนที่ต้องการมีอิทธิพลหรือสนับสนุนรัฐบาลและการเมือง ไม่เฉพาะแต่กฎเกณฑ์ที่ประชาชนติดตามอยู่ เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อผลผลิตทางการเมือง แต่ยังรวมถึงกิจกรรมที่สนับสนุนและกระทำอย่างเป็นพิธีด้วย ทั้งนี้ กิจกรรมสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยนี้เป็นกิจกรรมที่ยูวชนประชาธิปไตยได้มีส่วน

ร่วมทางการเมือง ได้ทำกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ อาทิ สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองนั้น โดยหลักแล้วเป็นกิจกรรมการรณรงค์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดค่ายฝึกอบรม การให้ความรู้ในเรื่องของประชาธิปไตย เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นการถ่ายทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เกิดขึ้นในสังคม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือมีวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่เยาวชนประชาธิปไตยดำเนินการนั้นมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและชัดเจน เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เข้าร่วมและเข้าใจถึงการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ นอกจากนั้นยังต้องมีกิจกรรมเป้าหมายที่มีรูปแบบและลักษณะที่แน่นอน และยังมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมซึ่งถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเยาวชนประชาธิปไตยได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) ตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี 2549(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556: ออนไลน์)จากกรณีนี้สอดคล้องกับความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบทความเรื่อง “Political Participation Crisis of the Political Process” ซึ่งเวเนเนอร์ได้ทำการรวบรวมโดยได้นิยามไว้ตอนหนึ่งว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการกระทำเพื่อสนับสนุนหรือเรียกร้องกับผู้นำของรัฐบาลในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือเผด็จการก็ได้ เช่น การชุมนุมคัดค้านหรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล การออกเสียงประชามติ หรือการวัดประชามติ หรือการทำโพล สสำรวจความคิดเห็น (Polling) อันจะมีผลต่อการคัดค้านหรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลและสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลซึ่งผู้แทนของเยาวชนประชาธิปไตยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจึงมีส่วนที่สนับสนุนรัฐบาลไทยในขณะนั้น และเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องของการออกกฎหมายสำคัญของประเทศนั้นกลุ่มของเด็กและเยาวชนยังถูกจำกัดซึ่งสังเกตได้จากที่นั่งที่เด็กและเยาวชนได้รับ

1.3.2 ผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมือง แก่ยูชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผลการดำเนิน โครงการยูชนประชาธิปไตย โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้น จากการศึกษาพบว่า ยูชนประชาธิปไตยมีการพัฒนาทางการเมืองที่ชัดเจน โดยปรากฏผล ดังนี้

ยูชนประชาธิปไตย มีความสำคัญทางการเมืองอันเกิดจากการอบรมกล่อมเกลตาและการเรียนรู้ทางการเมือง โดยมีสถาบัน คือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตัวแทน (Agents) คือยูชนประชาธิปไตย มีกลไก (Mechanism) วิธีการที่จะช่วยให้บุคคลมีทัศนคติ ความรู้ ค่านิยม ความรู้ความเข้าใจ วิธีการดังกล่าวนี้เป็นการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2545 เป็นการฝึกอบรมทั้งภาคเนื้อหาสาระและภาคประสบการณ์ ตลอดจนมีการปรับปรุงกลไกและวิธีการให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งกระบวนการอบรมกล่อมเกลตาและเรียนรู้ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะนำไปสู่พฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของยูชนประชาธิปไตย ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลตาทางการเมืองโดยผ่านสถานบันการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย ยังมีลักษณะของการปลูกฝังเรื่องของอำนาจนิยมมากกว่าประชาธิปไตย เด็กนักเรียนไม่ชอบแสดงออก ไม่ชอบโต้แย้งครูอาจารย์ แม้แต่ในระดับมหาวิทยาลัย นิสิต นักศึกษาก็ไม่มีการแสดงออกในลักษณะของการโต้แย้งกับอาจารย์อย่างที่ควรจะเป็น (สุจิต บุญบงการ 2537: 70-71)ในส่วนของหลักสูตรของโครงการยูชนประชาธิปไตยมีการปลูกฝังให้ยูชนประชาธิปไตยเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างเต็มที่ การให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิ เสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย และการให้ยูชนประชาธิปไตยได้เรียนรู้และสัมผัสจากการศึกษานอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งเป็นการช่วยปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ได้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่การศึกษาผ่านสถานบันการศึกษาจะยังไม่ได้มีการปลูกฝังให้เด็กมีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ ซึ่งการที่จะทำเช่นนั้นได้ระบบการเมืองต้องมีความเป็นประชาธิปไตยที่ต่อเนื่องยาวนานพอที่จะเป็นตัวอย่างให้เห็นได้ ที่ผ่านมากการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยไม่ค่อยมีเสถียรภาพความมั่นคง และบางส่วนก็ไม่ได้เป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ สำหรับการแจ้งการสั่งสอนให้ยูชนประชาธิปไตยมีความเลื่อมใสศรัทธาในประชาธิปไตย ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำได้เป็นอย่างดี ในอดีตที่ผ่านมาสิ่งที่ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำหรือเน้นจะเป็นเรื่องของการมุ่งให้ยูชนประชาธิปไตยมีความเลื่อมใสในเรื่องของการรักชาติ ภูมิใจในชาติ เลื่อมใสในสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งในแง่

ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ทำการปลูกฝังให้เยาวชนประชาธิปไตยมีจิตสำนึกต่อเรื่องดังกล่าวควบคู่ไปกับเรื่องของการพัฒนาทางประชาธิปไตยไปด้วย

บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองของเยาวชนประชาธิปไตยยังได้มีการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองและวัฒนธรรมการเมือง โดยปรากฏออกมาในรูปของวัตถุประสงค์หลักของโครงการ โดยต้องการให้เยาวชนประชาธิปไตยมีวิสัยทัศน์ วิถีความคิด วิถีชีวิต คุณธรรม จิตสำนึกและยึดมั่นระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวัตถุประสงค์เฉพาะที่ต้องการส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนประชาธิปไตยตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตน การดำเนินชีวิตตามรอยเบื้องพระยุคลบาท และการประพฤติตนในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม และการให้เยาวชนประชาธิปไตยสามารถขยายผลการสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีคำขวัญเยาวชนประชาธิปไตยที่ว่า ชีวิตที่มีค่า คือชีวิตที่มีคุณธรรม วัตถุประสงค์และคำขวัญที่ปรากฏนี้เป็นอุดมการณ์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเรียกร้องให้เยาวชนประชาธิปไตยยอมรับ เชื้อมั่น ศรัทธา เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในกลุ่มชนที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังที่มุ่งไว้ ดังนั้น จากการศึกษาอุดมการณ์และคำขวัญที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดไว้นั้น มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) เป็นอุดมการณ์ที่ยึดถือสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหลักเพราะสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมของความสามัคคีและความชอบธรรมของระบบการเมือง
- 2) เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม เพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังด้อยโอกาสและคุณภาพชีวิตยังไม่เท่าเทียมกัน
- 3) เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ยึดหลักประชาธิปไตยและสันติวิธี เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองนี้ ในการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ต้องยอมรับความคิดเห็นจากคนส่วนใหญ่ ซึ่งปัจจุบันอุดมการณ์ทางการเมืองของไทยยังคงมีลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นที่ถือได้ว่ามีส่วนเกื้อกูลสนับสนุนต่อการเมือง ต่อการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยในปัจจุบันอย่างมาก

นอกจากนี้การส่งเสริมการพัฒนาการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังมีส่วนในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมให้กับเยาวชนประชาธิปไตยอีกด้วย โดยเยาวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมโครงการนี้มีความสนใจการเมืองการปกครอง หรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยอยู่แล้วจึงทำให้เยาวชนประชาธิปไตยมีความสนใจ

ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ขณะเดียวกันก็เห็นว่าการเมืองการปกครองเป็นเรื่องของทุก ๆ คน นอกจากนั้นยังมีความเชื่อว่าประชาชนมีสิทธิ์ในการกำหนดตัวผู้ปกครองและนโยบายของรัฐบาลจะต้องดำเนินตามความต้องการของประชาชน กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนประชาธิปไตย จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ชุมชนประชาธิปไตยพยายามดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเริ่มจากสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จนถึงระดับประเทศ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการส่งเสริมประชาธิปไตยนั้น คือการขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองของชุมชนประชาธิปไตยที่มีลักษณะยืดหยุ่น หรือมีความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) มีความสลับซับซ้อน (Complexity) มีความเป็นอิสระ (Autonomy) และมีความเป็นปึกแผ่น (Coherence) ที่สามารถควบคุมการขยายตัวของกรมมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจนสามารถที่จะส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาการเมืองในทัศนะของ Huntington (1968: 34-35) คือการสร้างสถาบันทางการเมือง เพื่อสร้างระเบียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งหากแนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้นได้จริงจะทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาทางการเมืองของประเทศมีพัฒนาการ เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหลากหลายระดับ โดยเฉพาะในส่วนของเด็กและเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการเมืองไปในทิศทางที่ตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง แนวคิดดังกล่าวของฮันติงตันเป็นส่วนที่สนับสนุนให้การเกิดขึ้นของสถาบันทางการเมืองโดยมีเด็กและเยาวชนเป็นผู้ขับเคลื่อนและดำเนินการเป็นไปอย่างมีเหตุผล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยการมีสถาบันจะเป็นที่หล่อหลอมให้บุคคลต่าง ๆ มีจิตสำนึกทางการเมืองอย่างแท้จริง มิใช่การใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจปัญหาทางการเมือง จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไม่ประสบปัญหาชะงักงัน ซึ่งฮันติงตัน เน้นการทำให้ระบบการเมืองสามารถแก้ปัญหาความวุ่นวายอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ได้ จะต้องสร้างให้ระบบและสถาบันมีลักษณะของ “ความเป็นสถาบัน” (Institutionalization) ด้วยลักษณะเช่นนี้เท่านั้น ระบบหรือสถาบันทางการเมืองจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถถ่วงการขยายตัวของกรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างดีนอกจากนี้ ความเป็นสถาบันยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก (Huntington, 1968 : 12-24) เช่น ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) การมีองค์การที่ซับซ้อน (Complexity) การมีความเป็นกลุ่มก้อน (Coherence) และความเป็นอิสระ (Autonomy) ลักษณะเช่นนี้จะทำให้สถาบันสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น เมื่อพิจารณาการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองในชุมชนประชาธิปไตยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแล้ว พบว่าโครงการชุมชนประชาธิปไตยมีองค์ประกอบที่

สอดคล้องกับแนวคิดของฮันดิงตัน กล่าวคือ ยูวชนประชาธิปไตยมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในหลากหลายลักษณะ เช่น สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีลักษณะแบบเบ็ดเสร็จ ในช่วงของการรัฐประหารในปี 2549 ซึ่งมีได้สร้างปัญหาให้กับยูวชนประชาธิปไตยในการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเมือง ยูวชนประชาธิปไตยเริ่มมีความซับซ้อนเนื่องจากยูวชนประชาธิปไตยมีการดำเนินโครงการในลักษณะของคณะกรรมการที่ประกอบด้วย คณะกรรมการรุ่น คณะกรรมการภาค และคณะกรรมการชุดใหญ่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของ ยูวชนประชาธิปไตยเริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้นจากจำนวนผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตาม โครงการและ จัดทำกิจกรรมขยายเครือข่าย นอกจากนี้ยูวชนประชาธิปไตยยังแสดงถึงความเป็นเอกภาพและ ความเป็นหมู่คณะ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยูวชนประชาธิปไตยช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการ ดำเนินกิจกรรมทั้งของรุ่นเดียวกันเอง ของภูมิภาค และระดับประเทศ แต่การดำเนินการดังกล่าวยัง ขาดความเป็นอิสระโดยยังอยู่ภายใต้การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐคือ สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ในส่วนนี้จึงยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนา ยูวชนประชาธิปไตยให้เป็นสถาบันทาง การเมืองอย่างแท้จริง

1.3.3 ความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการ พัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จากการสำรวจความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตย จำนวน 360 คน พบว่า ยูวชนประชาธิปไตยเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการ พัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่ายูวชนประชาธิปไตยเห็นว่ามีบทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนด้านการส่งเสริมมีส่วนร่วมทางการเมืองมีบทบาทในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)

ความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริม การเรียนรู้ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรพบว่ายูวชนประชาธิปไตยมีความ คิดเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่ ยูวชนประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อยูวชน ประชาธิปไตยเห็นว่ามีบทบาทอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในเรื่องมีการศึกษาดูงานด้านการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยในต่างประเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

ความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบว่ายูวชนประชาธิปไตยมีความ คิดเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ยูวชน

ประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1) เรื่องการสร้างช่องทางให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น ๆ ข้อ4) มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสาธารณะของเยาวชนประชาธิปไตยในชุมชน ข้อ 7) การสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเยาวชนระหว่างประเทศ และข้อ10) ส่งเสริมให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ในระดับประเทศ เยาวชนประชาธิปไตยเห็นว่า มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

1) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยตามเพศพบว่าเยาวชนประชาธิปไตย เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่า บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเยาวชนประชาธิปไตย เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่า บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยตามอายุ พบว่าเยาวชนประชาธิปไตย อายุ 15 – 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นว่า บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเยาวชนประชาธิปไตย อายุ 15 – 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี มีความเห็นว่า บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

2.1 บทบาทและกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การวิจัยเรื่องบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้ บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของลูเซียน พาย (W.Pied, 1966: 33 - 34) ที่กล่าวว่าพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่ชนชั้นนำตามแบบของสังคมนิยมมาสู่มวลชน โดยเห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และมีองค์ประกอบ 3 ประการของการพัฒนาทางการเมืองไว้ ดังนี้

1. ความเท่าเทียมกัน (Equality) ความเท่าเทียมกันนี้มิได้มีความหมายแต่เฉพาะความเท่าเทียมกันตามกฎหมายหรือสิทธิเท่าเทียมกันในทางการเมืองของประชาชนเท่านั้น แต่ยังรวมรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งในระบบประชาธิปไตยและในระบบเผด็จการ
 2. ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) ความสามารถนี้เกี่ยวกับการดำเนินนโยบาย (Output) ของระบบ เป็นเรื่องของความสามารถของระบบว่าจะผลักดันสังคมและระบบเศรษฐกิจให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการได้มากน้อยเพียงใด
 3. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) ในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วจำเป็นต้องมีการจำแนกหน่วยงานออกไปตามความสามารถเฉพาะอย่าง มีความรับผิดชอบที่เฉพาะเจาะจง ถือว่าเป็นการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถ แต่การแบ่งแยกเช่นนี้ไม่ใช่ก่อให้เกิดการแตกแยกและเป็นอิสระเอกเทศ แต่จะต้องมีการร่วมมือกัน ประสานงานกัน และต้องสอดคล้องกับการรวมตัวกันในชาติ
- ทั้งนี้ บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความเท่าเทียมกัน บุคคลที่เข้าร่วมโครงการเยาวชนประชาธิปไตยมีสิทธิเท่าเทียม

กัน โดยมีได้จำกัดเรื่องเพศ เชื้อชาติ ศาสนา แต่จำกัดเรื่องอายุ โดยเน้นบุคคลที่มีอายุ 15 – 25 ปี เพราะเด็กและเยาวชนที่มีวัยวุฒิในช่วงนี้สามารถแสดงออกถึงความสนใจด้านการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การสังกัดพรรคการเมืองและองค์การการเมืองต่าง ๆ ซึ่งอายุช่วงนี้เป็นช่วงบุคคลที่กำลังจะก้าวเข้าสู่อาชีพการงานซึ่งเป็นจุดสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเป็นช่วงที่สร้าง Meaning Identity และแสวงหาความเหมาะสมในสังคม (Tapper, 1971: 45 -46)

2. ความสามารถของระบบการเมือง เป็นความสามารถในการดำเนินนโยบายของระบบที่จะผลักดันสังคมให้เป็นไปตามแนวทาง ดังนั้น การส่งเสริมการพัฒนาการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รัฐสภา โดยผ่านโครงการเยาวชนประชาธิปไตยจึงเป็นผลลัพธ์หรือนโยบายของรัฐสภาในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองในเด็กและเยาวชนอีกด้วย ยุวชนประชาธิปไตยที่ได้รับการฝึกอบรมได้รับการหล่อหลอมวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม ทำให้มีความกระตือรือร้นต่อการทำกิจกรรมทางการเมือง นอกจากนี้ยุวชนประชาธิปไตยยังเป็นเยาวชนคนคุณภาพที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการ และได้รับการอบรมบ่มเพาะทั้งในเรื่องของวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม จึงทำให้ยุวชนประชาธิปไตยเป็นคนที่มีความรู้ของสังคม

สำหรับบทบาทในเรื่องของการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนี้สอดคล้องกับแนวคิดของอูญนิย์นัทรานนท์ ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ทางการเมือง หมายถึง “การศึกษากระบวนการในการสร้างและค่อย ๆ พัฒนาเปลี่ยนแปลงแนว โนม์ ทักษะ ค่านิยม และความน่าเชื่อถือบุคคลตั้งแต่ในวัยเด็ก เมื่อเริ่มก้าวเข้ามา มีบทบาทในสังคมจนกระทั่งเจริญวัย โดยทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการส่งเสริมให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นได้สร้างและมีพัฒนาการในระบบความคิดของการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์ตรงและทางอ้อม นอกจากนี้กระบวนการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังสอดคล้องกับขั้นตอนการอบรมกล่อมเกลากล่อมและการเรียนรู้ทางการเมืองของลูเซียน ดับบลิว พาย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 เป็นข้อมูลฐานเรียกว่า การอบรมกล่อมเกลากล่อมและการเรียนรู้ทางการเมืองในขั้นมูลฐาน (Basic Socialization Process) เป็นขั้นที่เด็กจะได้รับการฝึกฝนให้เป็นสมาชิกของสังคม กล่าวคือ เด็กจะเรียนรู้ทักษะ ค่านิยม ความรู้ทั่วไป ทักษะ และความชำนาญ ความสัมพันธ์บทบาทต่าง ๆ ของบุคคล ความรู้พื้นฐานและวัฒนธรรม ตลอดจนลักษณะของสังคม รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่คนในสังคมนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้ อาจเรียกการเรียนรู้นี้ว่าระดับแห่งการเรียนรู้โดยตรงไปตรงมา

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นสะสมความรู้ (Latent Level) เป็นขั้นที่มีความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มานั้น สะสมเพิ่มพูนกันเป็นประสบการณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อจิตใต้สำนึกและเป็นตัวกำหนดบุคลิกขั้นมูลฐานของบุคคลนั้น ในขั้นนี้บุคคลจะมีความสำนึกว่าตัวเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น และในขั้นนี้บทบาทของครอบครัว และสถาบันการศึกษา เช่น โรงเรียน เป็นต้น จะเป็นตัวปลูกฝังได้มาก

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่บุคคลได้รับการกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมืองจากการพัฒนาความรู้ ที่อยู่ขยายขอบเขตกว้างออกไปอีกในการเริ่มมีความรู้สึกต่อโลกการเมืองรอบ ๆ ตัว ได้รู้และมีทัศนะ รวมทั้งเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมือง ในขั้นนี้บทบาทของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคม เช่น กลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ในสังคม สื่อมวลชนจะเริ่มมีบทบาท เป็นต้น

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นสุดท้ายที่บุคคลผ่านจากการเป็นสมาชิกทางการเมืองที่ไม่ร่วมกิจกรรมมาเป็นผู้ที่เข้าร่วมทางการเมือง หรือมีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้น คือ สามารถแยกแยะลักษณะและเอกภาพของสถาบันการเมืองได้ ทำให้ทัศนคติ และบุคลิกภาพทางการเมืองที่ชัดเจน และถาวรกว่าเดิม ขั้นนี้มักเรียกว่า กระบวนการเลือกสรรทางการเมือง

โดยในขั้นแรกนี้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ส่งเสริมให้เยาวชน ประชาธิปไตยได้เรียนรู้ ฝึกฝน ปลูกฝังค่านิยม และความรู้เรื่องการเมืองการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ศึกษาในภาค เนื้อหาสาระ อันประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่เยาวชนประชาธิปไตยต้องเรียนรู้ และการฝึกให้เยาวชน ประชาธิปไตยได้เรียนรู้ทั้งประสบการณ์ตรงและทางอ้อม โดยผ่านการศึกษาดูงานตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ การฝึกให้เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ จำลองสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผ่านการสัมมนา กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดขึ้นเป็นระยะเวลา 10 วันนี้เป็นเสมือนการปลูกฝังการเรียนรู้ ค่านิยม ทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต่อเมื่อเยาวชนประชาธิปไตยเหล่านี้ผ่านการอบรมตามโครงการและมีการประเมินผลการเรียนรู้แล้ว เยาวชนเหล่านี้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหม่ที่พวกเขาเหล่านั้นได้รับการบ่มเพาะมา การเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมส่งผลต่อจิตสำนึกและกำหนดบุคลิกภาพของเยาวชนประชาธิปไตยให้ตระหนักถึงภาระและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเมื่อสิ้นสุดการอบรมตามโครงการเยาวชน ประชาธิปไตย และพร้อมที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคมของตน ซึ่งสอดคล้องกับขั้นที่สองของขั้นตอนการอบรมกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมืองของลูเซียน สำหรับในขั้นที่ 3 เป็นขั้นที่เยาวชนประชาธิปไตยได้ขยายและพัฒนาความรู้ที่ได้รับมาจากการอบรมไปยังสังคม มีความรู้สึก ทัศนะ และการรับรู้ต่อสถานการณ์

ทางการเมือง และการเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมืองเพิ่มขึ้น เห็นได้จากการที่เยาวชน ประชาธิปไตยได้นำความรู้ที่ได้ไปขยายเครือข่ายโดยการทำกิจกรรมหรือโครงการ ทางการเมืองเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไปยังครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนๆ และบุคคลต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน เกิดความตระหนักรู้ในเรื่อง ของประชาธิปไตยมากขึ้น และขั้นสุดท้ายตามกระบวนการขั้นตอนอบรมกลุ่มกลาและการ เรียนรู้ทางการเมืองของลูเซียนั้น เมื่อเยาวชนประชาธิปไตยทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ ปรารถนาในเรื่องของการเมืองแล้ว เยาวชนประชาธิปไตยกลายเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งใน เรื่องการเมืองมากยิ่งขึ้น สามารถแยกแยะลักษณะและเอกภาพของสถาบันการเมืองได้ ทำให้มี ทักษะคิด และบุคลิกภาพทางการเมืองที่ชัดเจนและถาวรกว่าเดิม ขั้นนี้เรียกว่า กระบวนการเลือกสรร ทางการเมือง ซึ่งปรากฏออกมาจากการที่เยาวชนประชาธิปไตยได้มีการรวมตัวกันในการทำกิจกรรม ทางการเมืองมากยิ่งขึ้น มีการรวมตัวกันของเยาวชนประชาธิปไตยทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค และ ระดับประเทศ เกิดกระบวนการร่วมมือกับสมาชิกหรือกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมเพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น โดยมีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายด้านประชาธิปไตย เพื่อเป็นศูนย์กลางส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขยายผลสร้างเครือข่าย นอกจากนี้ เยาวชน ประชาธิปไตยยังได้รู้จักและทำงานร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการในระดับต่างๆ ทั้งยังมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้าน ประชาธิปไตยระหว่างกันอีกด้วย

สำหรับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องการ มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ มิคแบรธและโกเอล (อ้าง ในชัชวาล ทัศนวิทย์ 2551 : 16) นักสังคมวิทยาการเมืองที่กล่าวว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น บรรดากิจกรรมทางการเมืองทั้งหลายของประชาชนแต่ละคนที่ต้องการมีอิทธิพลหรือสนับสนุน รัฐบาลและการเมือง ไม่เฉพาะแต่กฎเกณฑ์ที่ประชาชนติดตามอยู่ เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อผลผลิตทาง การเมือง แต่ยังรวมถึงกิจกรรมที่สนับสนุนและกระทำอย่างเป็นพิธีด้วย ซึ่งบทบาทดังกล่าวของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนี้เป็นบทบาทในการสร้างให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมที่สนับสนุน การเมืองและเป็นการกระทำอย่างมีแบบแผนด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าเยาวชนประชาธิปไตยเมื่อผ่านการ อบรมตามโครงการเยาวชนประชาธิปไตยแล้ว จะต้องจัดทำกิจกรรมหรือโครงการขยายเครือข่ายเพื่อ การพัฒนาประชาธิปไตยทั้งในระดับโรงเรียน หรือท้องถิ่นของตน และเมื่อมีการรวมกลุ่มกันมาก ขึ้นแล้วเยาวชนประชาธิปไตยเหล่านี้ได้มีการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคและระดับประเทศเพื่อเป็นการ ยกย่องการกระทำกิจกรรมให้มีเครือข่ายและกว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งนี้แสดงให้เห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองของยูวชนประชาธิปไตยได้รับการบ่มเพาะ และเรียนรู้มาจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และการทำกิจกรรมของยูวชนประชาธิปไตยก็จะเป็นไปตามเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองของประชาชน 3 ประการ คือ 1.มีอิสรภาพ 2.มีความเสมอภาค 3.มีความสามารถที่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ สำหรับระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับที่เป็นการให้ข้อมูลแก่ยูวชนซึ่งระดับนี้สอดคล้องกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลและการเรียนรู้ทางการเมืองซึ่งเป็นการปลูกฝังให้ยูวชนประชาธิปไตยได้มีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยม และจิตสำนึกต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นอกจากนี้การที่ยูวชนประชาธิปไตยได้ทำโครงการหรือกิจกรรมขยายเครือข่ายนั้นเป็นระดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้นซึ่งอยู่ในระดับของการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือการวางแผนร่วมกันจนถึงร่วมกันตัดสินใจ และการร่วมปฏิบัติ โดยในระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชนนั้น ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เชิญชวนให้ยูวชนประชาธิปไตยจัดทำโครงการขยายเครือข่าย ยูวชนประชาธิปไตยได้ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองโดยโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะเป็นลักษณะของการเผยแพร่ประชาธิปไตยสู่บุคคลในระดับต่าง ๆ เช่น เพื่อน ๆ ผู้คนในชุมชน ซึ่งลักษณะนี้เป็นการส่งเสริมให้ยูวชนประชาธิปไตยมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงกว่าการเป็นผู้รับข้อมูล แต่เป็นการนำข้อมูลและประสบการณ์ที่มีอยู่ไปบรรยายให้กับบุคคลต่าง ๆ รับรู้เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่ยูวชนเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนยังได้มีการจัดการประชุมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ยูวชนประชาธิปไตยโดยให้มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการนำโครงการหรือกิจกรรมที่ยูวชนประชาธิปไตยได้ดำเนินการมาแลกเปลี่ยนระหว่างกันหลายระดับ ซึ่งเป็นระดับของการปรึกษาหารือกัน อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของยูวชนประชาธิปไตยนั้น ต้องมีการวางแผนหรือการปรึกษาจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเตรียมโครงการหรือกิจกรรมทางการเมือง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนร่วมกัน และขั้นสุดท้ายที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการส่งเสริมบทบาทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยนั้น คือ การร่วมกันปฏิบัติตามโครงการหรือกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.2 ผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชน ประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการส่งเสริมประชาธิปไตยนั้นคือการขาด ความเป็นสถาบันทางการเมืองของเยาวชนประชาธิปไตย ซึ่งHuntington(1968: 34 - 35)ให้ ความสำคัญกับการสร้างสถาบันทางการเมือง เพื่อเป็นการสร้างระเบียบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้เกิดขึ้น หากแนวคิดการสร้างสถาบันทางการเมืองของเยาวชนประชาธิปไตยเกิดขึ้นได้จริงจะทำให้ การขับเคลื่อนการพัฒนาทางการเมืองของประเทศมีพัฒนาการ เกิดการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนหลากหลายระดับ โดยเฉพาะในส่วนของเด็กและเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญในการ ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการเมืองไปในทิศทางที่ตอบสนองความต้องการของสังคมได้อย่าง แท้จริง นอกจากนั้นยังเป็นการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองและสังคมโดยจะหล่อหลอมให้บุคคลต่าง ๆ มีจิตสำนึกทางการเมืองอย่างแท้จริง มิใช่การใช้ ความรุนแรงในการตัดสินใจปัญหาทางการเมือง เมื่อพิจารณาการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองใน เยาวชนประชาธิปไตยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแล้ว พบว่าโครงการเยาวชน ประชาธิปไตยมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของฮันติงตัน กล่าวคือ เยาวชนประชาธิปไตยมี ความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในหลากหลายลักษณะ เช่น สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีลักษณะแบบเบ็ดเสร็จ ในช่วงของการรัฐประหารในปี 2549 ซึ่งมีได้ สร้างปัญหาให้กับเยาวชนประชาธิปไตยในการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเมือง เยาวชน ประชาธิปไตยเริ่มมีความซับซ้อน เนื่องจากเยาวชนประชาธิปไตยมีการดำเนินโครงการในลักษณะ ของคณะกรรมการที่ประกอบด้วย คณะกรรมการรุ่น คณะกรรมการภาค และคณะกรรมการชุดใหญ่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวของเยาวชนประชาธิปไตยเริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้นจากจำนวนผู้ที่ผ่าน การฝึกอบรมตาม โครงการและจัดทำกิจกรรมขยายเครือข่าย นอกจากนั้นเยาวชนประชาธิปไตยยัง แสดงถึงความเป็นเอกภาพและความเป็นหมู่คณะ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เยาวชนประชาธิปไตย ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินกิจกรรมทั้งของรุ่นเดียวกันเอง ของภูมิภาค และระดับประเทศ แต่การดำเนินการดังกล่าวยังขาดความเป็นอิสระ โดยยังอยู่ภายใต้การบริหารงานของหน่วยงาน ภาครัฐคือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนนี้จึงยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเยาวชน ประชาธิปไตยให้เป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง

2.3 ความคิดเห็นของเยาวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนา การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คือ เยาวชนประชาธิปไตยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในระดับมาก ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยพบว่าเยาวชนประชาธิปไตยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเยาวชนประชาธิปไตยมีความคิดเห็นว่าบทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภลักษณ์ อุปลาบดี ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาตามความเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการประชาธิปไตยในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมและรายได้ออยู่ในระดับมากหากพิจารณาเป็นรายด้านแล้วบทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองนั้น เยาวชนประชาธิปไตยได้แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นในเรื่อง การศึกษาดูงานด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในต่างประเทศที่ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ การพิจารณาคัดเลือกเยาวชนประชาธิปไตยศึกษาดูงานนั้นพิจารณาจากผลงานของเยาวชนประชาธิปไตยที่มีผลงานสร้างเครือข่ายดีเด่น (กัมภีร์ ดิษฐากรณ์, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2555) จึงทำให้เยาวชนประชาธิปไตยถูกจำกัดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ ในขณะที่ผลการศึกษาของ พลอากาศตรี วันชาติ เนตรานนท์ ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนทหารไทยในยุคปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนนายเรืออากาศ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า นักเรียนนายเรืออากาศส่วนใหญ่มีการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับปานกลาง (พลอากาศตรี วันชาติ เนตรานนท์: 2547) ส่วนด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีบทบาทในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลไกสนับสนุนการสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยของเยาวชนประชาธิปไตยในภูมิภาคท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ การสนับสนุนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการของเยาวชนประชาธิปไตย การเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงทัศนคติและความคิดเห็นทางการเมืองการจัดการประชุม หรือเวทีประชาคมของเยาวชนภายในประเทศ การส่งเสริมให้เยาวชนได้ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค อยู่ในระดับมาก เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวมีรูปแบบการดำเนินการที่เป็น

รูปธรรม มีขั้นตอนและกระบวนการสร้างเครือข่ายทางการเมืองที่ชัดเจน (คัมภีร์ คิษฐากรณ์, สัมภาษณ์ 23 พฤศจิกายน 2555)ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือแก่ยูวชนประชาธิปไตย และมีการจัดการประชุม ในขณะที่ยูวชนประชาธิปไตยส่วนใหญ่สามารถทำงานการเผยแพร่ทางการเมืองกับหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่นและภูมิภาคได้ง่ายและสะดวกกว่าระดับชาติ (ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สัมภาษณ์ 19 กันยายน 2555)

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คือ ยูวชนประชาธิปไตยเพศชายและหญิงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ยูวชนประชาธิปไตยเพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเนื่องจากการส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมิได้มีการจำกัดเรื่องเพศของยูวชนประชาธิปไตย ดังนั้น ยูวชนประชาธิปไตยทั้งเพศชายและหญิงจึงได้รับการส่งเสริมในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมระหว่างเพศเป็นสำคัญ เพศจึงมิได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของยูวชนประชาธิปไตยแต่อย่างใดแต่เมื่อพิจารณารายด้านของบทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นพบว่าทุกข้อยูวชนประชาธิปไตยมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อที่ 3 (กิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตย)และข้อที่ 8(ส่งเสริมให้มีการศึกษางานนอกสถานที่ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย)และบทบาทด้านการส่งเสริมมีส่วนร่วมทางการเมือง ข้อที่ 6 (มีการจัดการประชุม หรือเวทีประชาคมของยูวชนภายในประเทศ) พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นแตกต่างกัน เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างมีเหมาะสมกับเพศชาย ในขณะที่กิจกรรมบางอย่างเหมาะสมสำหรับเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชายและหญิงในหนังสือชื่อ “When psychologists publish research that compares the behavior of woman and men, they face political as well as scientific issues” ซึ่งเขียนโดย Alice Eagly (มธุรส สว่างบำรุง 2552:113 – 114) ที่พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถแตกต่างกัน โดยความสามารถด้านภาษา คำพูด มิติสัมพันธ์ การรับรู้ ความเร็ว ทักษะการเคลื่อนไหว และความเข้าใจในการอ่าน เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย

ในขณะที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความมีเหตุผล การคำนวณ และวิทยาศาสตร์สูงกว่าเพศหญิง จึงเป็นผลให้เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นต่อรูปแบบกิจกรรมที่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 คือ ยูวชนประชาธิปไตยที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษวิจัยพบว่า ยูวชนประชาธิปไตยช่วงอายุระหว่าง 15 – 25 ปี และช่วงอายุมากกว่า 25 ปี ขึ้นไปมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากยูวชนประชาธิปไตยอายุระหว่าง 15 – 25 ปี เป็นวัยที่มีอิทธิพลทางความคิด มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรม และต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ให้กับชีวิตตลอดเวลา ปัญหาที่เกิดขึ้นกลายเป็นสิ่งที่ท้าทายให้บุคคลในวัยนี้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่จัดการกับปัญหานั้น สำหรับยูวชนประชาธิปไตยที่มีอายุมากกว่า 25 ปีเป็นวัยผู้ใหญ่ และผ่านประสบการณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จนเป็นต้นแบบให้กับคนรุ่นหลัง นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาถ่ายทอดให้กับยูวชนประชาธิปไตยรุ่นต่อมา ดังนั้น ในช่วงระยะเวลา 10 ปีของโครงการยูวชนประชาธิปไตยรูปแบบและกิจกรรมของโครงการมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่วัตถุประสงค์ของโครงการยังมีความชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์เฉพาะ จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ความแตกต่างของอายุระหว่างยูวชนประชาธิปไตยทั้งสองช่วงไม่แตกต่างกัน หากพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว บทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองและบทบาทด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกข้อยูวชนประชาธิปไตยที่มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี ขึ้นไป มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นข้อที่ 2 (กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย) ข้อที่ 3 (กิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความครอบคลุมในด้านความรู้และประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการส่งเสริมประชาธิปไตย) ข้อที่ 4 (การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนได้รับรู้และเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง) และข้อที่ 5 (มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย) ของบทบาทด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง และข้อที่ 3 (มีการสนับสนุน โดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการต่างๆ ของยูวชน) และข้อที่ 5 (มีการเปิดโอกาสให้ยูวชนได้แสดงทัศนคติและความเห็นทางการเมือง) ของบทบาทด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน เนื่องจากพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงอายุ 15 – 25 ปี และอายุมากกว่า 25 ปี นั้นมีความแตกต่างกัน โดยการพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงอายุ 15 – 25 ปี นั้น (Lovell 1980: 14 – 18) เป็นช่วงที่กำลังพัฒนาเข้าสู่ขั้นตอนของการเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการพึ่งพาพ่อแม่ไปสู่ลักษณะที่เป็นตัวเองมากขึ้น วัยนี้บางกลุ่มจะจับกลุ่มใน

ลักษณะต่อต้านสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบเข้าสังคม และมักจะยึดถืออุดมการณ์ ในขณะที่ช่วงอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป(สุวัฒน์วัฒนวงศ์ 2544: 57 – 59) จะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและบทบาททางสังคม เป็นวัยที่มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ต้องการได้รับความรู้ใหม่ๆ และการเข้าสังคมสูงขึ้น จากผลการวิจัยการพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงวัยจึงทำให้ความเห็น ทศนคติทางการเมืองของเยาวชนประชาธิปไตยทั้งสองช่วงวัยมีความแตกต่างกัน สำหรับความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องการสนับสนุน โดยการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ของเยาวชนประชาธิปไตยนั้น เนื่องจากการดำเนินงาน โครงการเยาวชนประชาธิปไตยได้มีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกๆ ปี (พรรณพร 2554: 17) โดยมีการประเมินการจัดโครงการเยาวชนประชาธิปไตยที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของเยาวชนประชาธิปไตย ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จึงทำให้รูปแบบของการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากรแตกต่างกันออกไปตามรูปแบบของโครงการที่จัดจึงส่งผลให้เยาวชนประชาธิปไตยทั้งสองช่วงวัยจึงมีความแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่องบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย ตลอดจนปัญหา และอุปสรรค และเพื่อต้องการทราบว่าเยาวชนประชาธิปไตยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองในระดับใด และปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความเห็นของเยาวชนประชาธิปไตย

สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่หลักในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถามและการเสนอนญัตติ การมีสิทธิเข้าชื่อเพื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองการควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และอำนาจในการให้ความเห็นชอบในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาแล้ว และยังมีบทบาทในการเสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้องให้แก่บุคคลต่าง ๆ ให้รับทราบ เพื่อให้เกิดการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องในเรื่องบทบาทของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย จึงมีข้อเสนอแนะในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1.1 ระดับนโยบาย ควรผลักดันให้ยูวชนประชาธิปไตยดำเนินการจัดตั้งสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเพื่อให้ยูวชนประชาธิปไตยมีบทบาทในการปฏิรูปการเมืองไทยให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของประชาชน โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียมของบุคคลเป็นสำคัญ

3.1.2 ระดับปฏิบัติการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่ยูวชนประชาธิปไตย นอกจากนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินงาน การปรับปรุง การส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่บุคคลในระดับต่าง ๆ ในสังคมได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะที่มีการอบรมโครงการยูวชนประชาธิปไตยในแต่ละรุ่นเพื่อที่จะได้สังเกตบทบาทของยูวชนประชาธิปไตยในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการดำเนินการสร้างเครือข่าย

3.2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทของยูวชนประชาธิปไตยในการเผยแพร่ประชาธิปไตยเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของยูวชนประชาธิปไตยภายหลังจากการฝึกอบรมยูวชนประชาธิปไตย

3.2.3 การกำหนดหลักสูตรของโครงการยูวชนประชาธิปไตยควรมีการบูรณาการความรู้ในหลากหลายมิติ เช่น เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพล ทองธรรมชาติ (2519) *การเมืองและประชาธิปไตยของไทย* กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ
 ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2555, 3 ธันวาคม) สัมภาษณ์
 โดย พิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 คัมภีร์ ดิษฐากรณ์ (2555, 23 พฤศจิกายน) ที่ปรึกษาด้านระบบนิติบัญญัติ สภาผู้แทนราษฎร
 สัมภาษณ์โดย พิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์ สถาบันวิทยรัฐสภา
 จรุง สุภาพ (2519) *ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย: เผด็จการ) และหลักวิเคราะห์
 การเมืองแผนใหม่* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
 ชัชวาล ทัดศิวิชัย (2551) “ความไว้วางใจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง” *รัฐศาสตร์* 56, 11 :7-80
 ชวนะ ภวานันท์ (2525) “ความสำคัญทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม
 ผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะกรณี เขตเทศบาลตำบล
 โนนสูง นครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ถวิล บุรีกุล (2548) *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
 ธารินทร์ จันทราทิพย์ (2526) “บุคลิกภาพและทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยตำรวจ”
 วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 นิยม รัฐอมฤต (2550) *สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและ
 สังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์* นนทบุรี สถาบันพระปกเกล้า
 _____ (2540) *การเมืองไทย พัฒนาการ ปัญหา และแนวทางแก้ไข* กรุงเทพมหานคร
 เอื้ออาทร
 บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545) *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Government) ในสังคมไทย* นนทบุรี
 สถาบันพระปกเกล้า
 บรรลือ สุกใส (2549) “บทบาทของกรุงเทพมหานครในการพัฒนาทางการเมืองการปกครอง
 ท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 พรรณพร สีนสวัสดิ์ (2554) *10 ปี ยุวชนประชาธิปไตย เครือข่ายแห่งรัฐสภา..* กรุงเทพมหานคร
 สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2526) *การเมืองของเด็ก: กระบวนการสังคมประกิดทางการเมือง* กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาการพิมพ์
- พยุงค์คดี พลลูน (2555) “บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย: กรณีศึกษาในพื้นที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (2555, 30 พฤศจิกายน) อดีตเลขาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สัมภาษณ์โดย นายพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์
- พีธี อุปปาดิก (2548) “ศาลปกครองกับการพัฒนาการเมืองการปกครองไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มธุรส สว่างบำรุง (2552) *จิตวิทยากับพฤติกรรมมนุษย์* เชียงใหม่ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ยุทธการ หัวหาญ (2552) “การเมืองภาคประชาชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย: ศึกษากรณีสมัชชาคนจน วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช”
- ลินดา สมประสงค์ (2548) “บทบาทผู้นำการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย” วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วัชรินทร์ ปัญญาประเสริฐ (2538) “พุทธศาสนากับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิสุทธิ์ โทธิแทน (2550) *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
- พลอากาศตรี วันชาติ เนตรานนท์ (2547) “การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนทหารไทยในยุคปัจจุบัน: ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนนายเรืออากาศ” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศุภลักษณ์ อุปลาบดี (2552) “การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาตามความเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2542) *การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา* กรุงเทพมหานคร เสมาธรรม

- สมยศ สมมาตย์ (2548) “บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะปี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล (2555, 19 พฤศจิกายน) อธิการประธานสภาผู้แทนราษฎร สัมภาษณ์
โดยนายพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์ ที่ทำการพรรคชาติไทยพัฒนา
- สมศักดิ์ หนูสนิท (2549) “การพัฒนาการเมืองสู่ความเป็นประชาธิปไตยปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร
กับการเมืองไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สถิต นิยมญาติ (2524) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สิทธิพันธ์ พุทธหูน (2543) *แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุจิต บุญบงการ (2546) *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐในระบอบประชาธิปไตย :
พื้นฐานทฤษฎีว่าด้วยรัฐและสังคม* กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544) *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่* กรุงเทพมหานคร ชีระป้อมวรรณกรรม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2552) *เอกสารประกอบการบรรยาย
โครงการเยาวชนประชาธิปไตยประจำปี 2552* กรุงเทพมหานคร สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- อุษณีย์ นัทรานนท์ (2517) “แนวทางการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการ Political Socialization” *รัฐศาสตร์
นิเทศ* (มกราคม – มีนาคม)
- เอกศักดิ์ ยุกตะนันท์ (2548) “การศึกษาเพื่อพัฒนาต้นแบบของกิจกรรมเพื่อการปลูกฝังทัศนคติและ
วิถีชีวิตสำหรับชุมชนประชาธิปไตยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Dennis F. Thompson. (1970). *The Democratic Citizen: Social Science and Democratic Theory in the Twentieth Century*. USA: Cambridge University Press.
- Gabriel Almond, and G.Bingham Powell, Jr. (1966). *Comparative Politics: A Development Approach*. Boston: Little Brown and company.
- Huntington, Samuel P. (1968). *Political order in Changing Societies*. New Haven Conn: Yale University Press.
- Huntington, S.P. and Dominguez, J.I. (1975). *Political Development*. F.Greenstein and N.Polsby (eds) Handbook of Political Science: Volume 3, Macropolitical Theory, MA: Addison-Wesley.

Leonard Binder, et al. (1971). *Crises and Sequences in Political Development*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

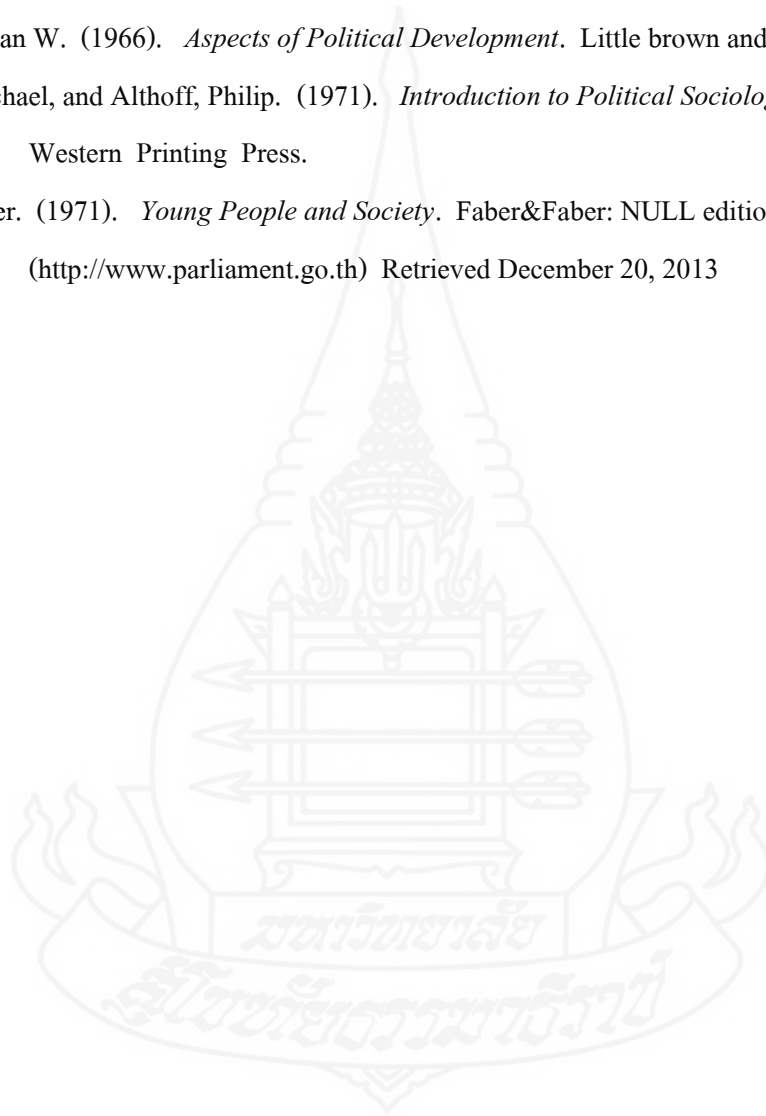
Lovell, R.B., (1980). *Adult Learning*. New York: John Wiley&Sons, Inc.

Manheim, Jarol B (1983). *Biology and Political Socialization: The Cognitive Connection Politics and the life Science*.

Pye, Lucian W. (1966). *Aspects of Political Development*. Little brown and company.

Rush, Michael, and Althoff, Philip. (1971). *Introduction to Political Sociology*. Berkeley: Western Printing Press.

Ted Tapper. (1971). *Young People and Society*. Faber&Faber: NULL edition
(<http://www.parliament.go.th>) Retrieved December 20, 2013

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ของวิทยานิพนธ์หัวข้อ

“บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย”

ชื่อผู้รับการสัมภาษณ์.....อาชีพ/ตำแหน่ง.....

คำถาม

1. ความเป็นมาของโครงการเริ่มในสมัยใด ? เป็นนโยบายของใคร? มีการริเริ่มหรือมูลเหตุอย่างไร?
2. โครงการนี้มีจุดประสงค์หรือเป้าหมายอย่างไร?
3. การดำเนินโครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใดบ้าง?
4. สภาพแวดล้อมทางการเมืองในช่วงการเริ่มโครงการเป็นแบบใด?
5. บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยมีด้านใดบ้าง? อย่างไร?
6. ผลงานที่ดำเนินการไปแล้วมีอะไรบ้าง? จำนวนเท่าใด?
7. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย?
8. แนวทางการดำเนินโครงการต่อไปในอนาคต?

การสัมภาษณ์เชิงลึก

สัมภาษณ์นายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล อธิการบดีสถาบันสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ

สัมภาษณ์นายพิฑูร พุ่มหิรัญ
อธิบดีเลขาธิการสถาบันสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ

สัมภาษณ์นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์
อธิบดีรองเลขาธิการสถาบันสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชน
ประชาธิปไตย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบบสอบถามนี้มี
3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การสอบถามความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการพัฒนา
การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

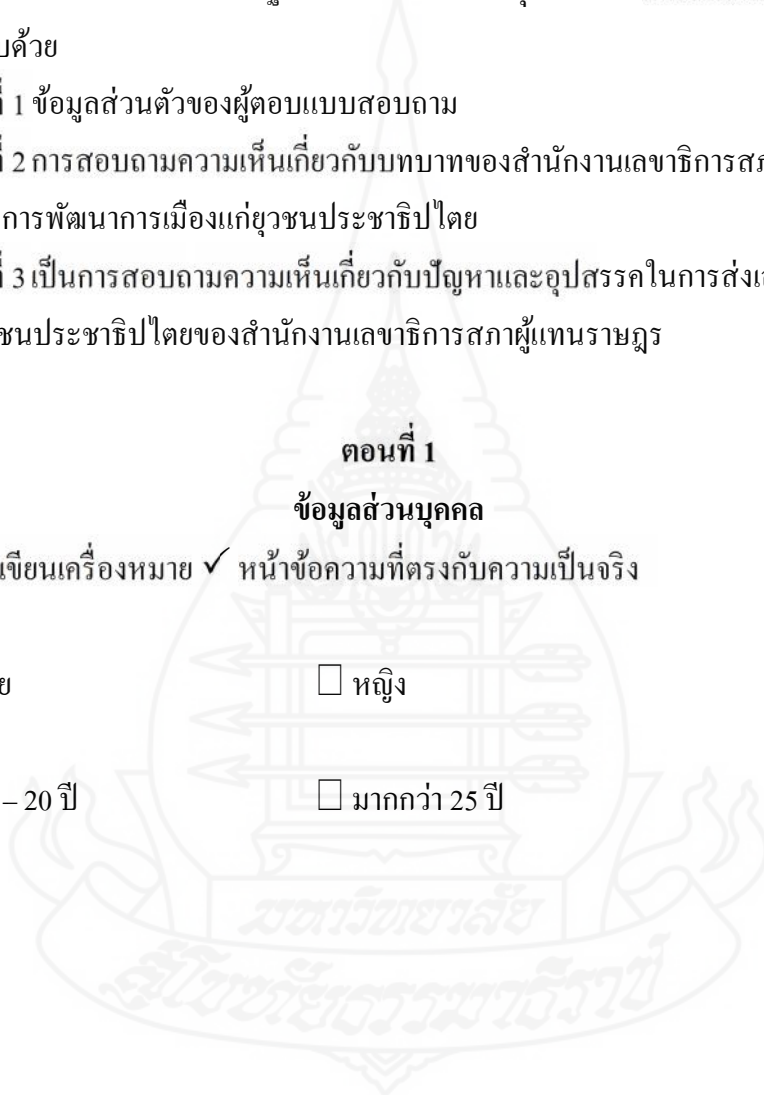
ชาย

หญิง

2. อายุ

15 – 20 ปี

มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 2

ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในการส่งเสริมการพัฒนา
การเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย

ความคิดเห็นต่อบทบาทของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการ ส่งเสริมพัฒนาการเมืองแก่เยาวชน ประชาธิปไตย	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.บทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ ทางการเมือง 1) กิจกรรมทำให้เยาวชนประชาธิปไตย เกิดความสนใจ เรียนรู้และเข้าใจ การเมืองการปกครองในระบบ ประชาธิปไตยอย่างถูกต้องและ เหมาะสม					
2) กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้เยาวชน ประชาธิปไตยตระหนักถึงความสำคัญ ของการเมืองการปกครองในระบบ ประชาธิปไตย					
3) กิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของ หลักสูตรหรือการฝึกอบรมมีความ ครอบคลุมในด้านความรู้และ ประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับการ ส่งเสริมประชาธิปไตย					
4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชน ประชาธิปไตยได้รับรู้และเข้าใจถึง					

สิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญรวมถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
5) มีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการสร้าง วัฒนธรรมทางการเมือง					
6) มีการจัดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ ประชาธิปไตยให้แก่ชุมชน ประชาธิปไตย					
7) มีการจัดกิจกรรมให้ชุมชน ประชาธิปไตยเกิดการแลกเปลี่ยน ความรู้ด้านการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย					
8) ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานนอก สถานที่ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตย					
9) มีการศึกษาดูงานด้านการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยใน ต่างประเทศ					
2. บทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ร่วมทางการเมือง					
10) มีการสร้างช่องทางให้ชุมชน ประชาธิปไตยเข้ามามีส่วนร่วมในการ เสนอร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมายอื่นๆ					
11) มีกลไกสนับสนุนการสร้าง เครือข่ายประชาธิปไตยของชุมชน ประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ					
12) มีการสนับสนุนโดยการให้ คำปรึกษา เป็นวิทยากร ตลอดจนให้ ความช่วยเหลือในการจัดทำโครงการ ต่างๆ ของชุมชนประชาธิปไตย					

13) มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรม สาธารณะของชุมชนประชาธิปไตยใน ชุมชน					
14) มีการเปิดโอกาสให้ชุมชน ประชาธิปไตยได้แสดงทัศนคติและ ความเห็นทางการเมือง					
15) มีการจัดการประชุม หรือเวที ประชาคมของชุมชนประชาธิปไตยภายใน ประเทศ					
16) สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยน ชุมชนประชาธิปไตยระหว่างประเทศ					
17) ส่งเสริมให้ชุมชนประชาธิปไตยได้ ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับ หน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับ ท้องถิ่น					
18) ส่งเสริมให้ชุมชนประชาธิปไตยได้ ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับ หน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งในระดับ ภูมิภาค					
19) ส่งเสริมให้ชุมชนประชาธิปไตยได้ ทำงานเผยแพร่ประชาธิปไตยร่วมกับ หน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ ทั้งใน ระดับประเทศ					

ตอนที่ 3

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม 2527
สถานที่เกิด	อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2549 ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2550 ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2555 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2556
สถานที่ทำงาน	กรมข่าวทหารอากาศ กองทัพอากาศ
ตำแหน่ง	นายทหารการข่าว

